

ELITE ALFRED BERGIN YLEISET SOPIMUSEHDOT

Voimassa 1.8.2019

SISÄLLYSLUETTELO

I	ELITE ALFRED BERGIN ASIAKASSUHTTEEN YLEISET SOPIMUSEHDOT	8
1.	EHTOJEN TARKOITUS JA SOVELTAMISALA	8
2.	MÄÄRITELMÄT	8
	<i>Ammattimainen Asiakas</i>	8
	<i>Arvopaperi ja Arvo-osuus</i>	8
	<i>Arvopaperinvälittäjä</i>	8
	<i>Asiakas</i>	8
	<i>Asiakasvaratili</i>	8
	<i>Edustaja</i>	8
	<i>Ei-ammattimainen asiakas</i>	8
	<i>Hyväksyttävä Vastapuoli</i>	8
	<i>Konserniyhteisö</i>	8
	<i>LEI-tunnus (Legal Entity Identifier)</i>	8
	<i>Markkinapaikka</i>	8
	<i>Markkinasäännöt</i>	9
	<i>Poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö</i>	9
	<i>Rahoitusväline</i>	9
	<i>Selvityspäivä</i>	9
	<i>Sijoittajien korvausrahasto</i>	9
	<i>Sijoitusneuvonta</i>	9
	<i>Talletussuojarahasto</i>	9
	<i>Talletussuojarahastosta säädetään laissa rahoitusvakausviranomaisesta. Talletussuojarahaston varoista korvataan pankin maksukyvyttömyystilanteessa pankkitilille vastaanotetut varat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujen välityksessä olevat tallettajan saamiset, kuitenkin enintään 100 000 euroon asti. Suoja on henkilökohtainen.</i>	9
	<i>Toimeksianto</i>	9
	<i>Tosiasiallinen edunsaaja</i>	9
3.	YLEISET EHDOT	9
	<i>Asiakastiedot</i>	9
	<i>Asiakkaan yhteyshenkilö</i>	9
	<i>Alaikäinen tai edunvalvonnassa oleva Asiakas</i>	9
	<i>Asiakkaan luokittelu</i>	10
	<i>Asiakasvaratili</i>	10
	<i>Puheluiden, keskustelujen sekä sähköisen viestinnän tallentaminen</i>	10
	<i>Salassapito</i>	10
	<i>Raportointi</i>	10
	<i>Asiakkaan huomautukset</i>	10
	<i>Palkkiot, maksut ja kulut</i>	10

	<i>Rahoitusvälineiden pidätysoikeus</i>	11
4.	SOIJAPUOLTEN VASTUU	11
	<i>Palveluntarjoajan vastuu Asiakkaan omaisuuden kadotessa</i>	11
	<i>Asiakkaan vastuu sopimusrikkomustapauksessa</i>	11
	<i>Vastuunrajoitus</i>	11
	<i>Asiakkaan taloudellinen vastuu</i>	11
	<i>Sisäpiiriä koskevat säännökset</i>	11
	<i>Ylivoimainen este</i>	11
	<i>Palveluntarjoajan huolellisuusvelvoite ja epäilyttävät liiketoimet</i>	12
5.	SOPIMUSEHTOJEN SOVELTAMINEN, MUUTTAMINEN, IRTISANOMINEN JA SIIRTÄMINEN	12
	<i>Ehtojen soveltaminen</i>	12
	<i>Oikeus kieltäytyä palvelun tarjoamisesta</i>	12
	<i>Ehtojen muuttaminen</i>	12
	<i>Sopimuksen irtisanominen ja purkaminen</i>	12
	<i>Sopimuksen siirtäminen</i>	13
6.	HENKILÖ- JA ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELY	13
7.	MUUT EHDOT	13
	<i>Riitaisuuksien ratkaiseminen ja sovellettava laki</i>	13
	<i>Kuluttaja-asiakkaan tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot</i>	13
II	SIJOITUSPALVELUITA KOSKEVAT EHDOT	15
1.	SIJOITUSNEUVONTA	15
2.	TOIMEKSIANTOJEN VÄLITTÄMINEN	15
	<i>Asianmukaisuusarviointi</i>	15
	<i>Välitettävät Rahoitusvälineet</i>	15
	<i>Toimeksiannon antaminen ja edelleen välittäminen</i>	15
	<i>Toimeksiannon voimassaolo</i>	15
	<i>Toimeksiannon hoitaminen</i>	16
	<i>Ulkomaiset toimeksiannot</i>	16
	<i>Toimeksiannon toteutuksesta ilmoittaminen</i>	16
	<i>Rahoitusvälineiden toimitus ja vakuudet</i>	16
	<i>Valuutanvaihto ja valuuttariski</i>	17
	<i>Kauppahinnan suoritus</i>	17
	<i>Kaupan purkaminen ja Toimeksiannon jättäminen toteuttamatta</i>	17
	<i>Rahoitusvälineiden säilytys</i>	17
	<i>Rahoitusvälineiden hoito</i>	17
	<i>Rahoitusvälineiden vastaanottaminen arvopaperisäilytykseen</i>	17

	<i>Toimivalta toimeksiannon nojalla</i>	17
	<i>Asiakkaan suorittama Rahoitusvälineiden luovuttaminen</i>	18
	<i>Oikeus käyttää toisen Arvopaperivälittäjän tai muun palveluntarjoajan palveluja</i>	18
	<i>Raportointi, reklamointi ja ilmoitusvelvollisuus</i>	18
III	SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN EHDOT	19
1.	EHTOJEN SOVELTAMISALA	19
2.	SÄHKÖISEN ASIOINNIN EHDOT	19
	<i>Palvelun käyttöönotto</i>	19
	<i>Palvelun sisältö</i>	19
3.	TUNNISTETIEDOT JA VASTUU NIIDEN KÄYTTÄMISESTÄ	19
	<i>Palveluntarjoajan tuottamat tunnisteet</i>	19
	<i>Vastuu tunnisteiden oikeudettomasta käytöstä</i>	19
	<i>Palveluntarjoajan hyväksymät muut tunnisteet</i>	19
4.	TIEDOTTEIDEN JA MUUN SOPIMUSMATERIAALIN LÄHETTÄMINEN SÄHKÖISESTI	20
5.	PALVELUHINNAT	20
6.	LAITTEET, OHJELMAT JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET	20
7.	IMMATERIAALIOIKEUDET JA TIETOJEN KÄYTTÖ	20
8.	PALVELUN IRTISANOMINEN	20
9.	OSAPUOLTEN KORVAUSVASTUU	20
10.	EHTOJEN RISTIRIITA	21
11.	PERUUTTAMISOIKEUS	21
12.	HENKILÖ- JA ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELY	21
IV	OMAISUUDENHOIDON YLEISET EHDOT	22
1.	EHTOJEN TARKOITUS	22
2.	MÄÄRITELMÄT	22
	<i>Ammattimainen Asiakas</i>	22
	<i>Arvopaperi ja Arvo-osuus</i>	22
	<i>Arvopaperinvälittäjä</i>	22
	<i>Asiakas</i>	22
	<i>Ei-ammattimainen asiakas</i>	22
	<i>Hoitotili</i>	22
	<i>Hyväksyttävä Vastapuoli</i>	22
	<i>Markkinapaikka</i>	22
	<i>Markkinasäännöt</i>	22

	<i>Omaisuu denhoitaja</i>	22
	<i>Omaisuu denhoito</i>	22
	<i>Omaisuu s</i>	22
	<i>Rahoitusväline</i>	22
	<i>Selvitys yhteisö</i>	22
	<i>Sijoittajien korvausrahas to</i>	22
	<i>Sopimus</i>	23
	<i>Säilyttäjä</i>	23
	<i>Vertailukohde</i>	23
	<i>Yhteissijoitusyritys</i>	23
3.	VALTUUTUS	23
4.	SOPIMUKSEN PIIRIIN KUULUVA OMAISUUS	23
	<i>Omaisuu denhoidon toimenpiteiden alainen Omaisuu s</i>	23
	<i>Sopimuksen piiriin siirrettävät Arvopaperit</i>	23
	<i>Omaisuu denhoidon alaisen Omaisuu den määrän muuttaminen</i>	23
5.	OMAISUUDEN OMISTUSOIKEUS	24
6.	OMAISUUDENHOITOO N LIITTYVIEN TEHTÄVIEN HOITAMINEN	24
	<i>Omaisuu denhoidon rajoitukset</i>	24
	<i>Omaisuu den arvostaminen</i>	24
	<i>Sijoitus päätösten tekeminen, sijoitusstrategia ja tuottotavoitteeseen liittyvä riskitaso</i>	24
	<i>Asiakkaan oikeus antaa Omaisuu tta koskevia ohjeita ja toimeksiantoja</i>	25
	<i>Poikkeukset sovittuun sijoitusstrategiaan</i>	25
7.	OSTO- JA MYYNTITOIMEKSIANNOT SEKÄ SÄILYTYKSESSÄ OLEVAA OMAISUUTTA KOSKEVAT EHDOT	25
	<i>Toimeksiantojen antaminen</i>	25
	<i>Muut Omaisuu denhoitajan oikeudet ja velvollisuudet</i>	25
	<i>Sopimuksen piiriin kuuluvan Omaisuu den säilytys</i>	25
8.	PALKKIO	25
9.	TOIMEKSIANTOJEN, OHJEIDEN JA MUIDEN ILMOITUSTEN JÄTTÄMINEN	26
	<i>Omaisuu denhoitoraportti</i>	26
	<i>Toimeksiantoihin liittyvät ilmoitukset</i>	26
	<i>Verotusta varten tarvittavat tiedot</i>	26
10.	OSAPUOLTEN REKLAMOINTIVELVOLLISUUS JA VIRHEIDEN OIKAISU	26
11.	OMAISUUDENHOITAJAN PANTTIOIKEUS	26
12.	LAIN NOJALLA SYNTYVÄ PANTTIOIKEUS	27
13.	SOPIJAPUOLTEN VASTUU	27

	<i>Asiakkaan vastuu</i>	27
	<i>Omaisuu denhoitajan vastuu</i>	27
	<i>Vahingonkorvausvastuu</i>	27
14.	SALASSAPITO	27
15.	ASIAKAS- JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY	27
16.	SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, MUUTTAMINEN, SIIRTÄMINEN JA PÄÄTTYMINEN	27
	<i>Sopimuksen voimaantulo</i>	27
	<i>Sopimusehtojen muuttaminen</i>	27
17.	SOVELLETTAVA LAKI, RIITÄISUUKSIEN RATKAISEMINEN JA OIKEUSPAIKKA	28
V	TIETOA PALVELUNTARJOAJASTA JA SEN TARJOAMISTA PALVELUISTA	29
1.	YLEISTÄ	29
2.	ETÄMYYNTI	29
3.	TIEDOT SIJOITUSPALVELUITA TARJOAVISTA YHTIÖISTÄ	29
4.	EDELLÄ MAINITTUJEN YHTIÖIDEN TOIMINTAA VALVOVA VIRANOMAINEN	29
5.	PALVELUNTARJOAJAN KÄYTTÄMÄT SIDONNAISASIAMIEHET	29
6.	ENNAKKOTIEDOT ETÄSOPIMUKSESTA	29
7.	PERUUTTAMISOIKEUS ETÄMYYNNISSÄ	29
8.	OIKEUSSUOJAKEINOT	30
	<i>Kuluttajariitalautakunta</i>	30
9.	PALVELUNTARJOAJAN TARJOAMAT PALVELUT JA NIIDEN OMINAISUUDET	30
	<i>Toimeksiantojen välitys</i>	30
	<i>Omaisuu denhoito</i>	30
	<i>Sijoitusneuvonta</i>	30
	<i>Sijoitusrahastot</i>	31
10.	KULUT JA VELOITUKSET	31
11.	RAPORTOINTI	31
12.	VEROT	31
	<i>Vastuunrajoitus</i>	31
	<i>Pääomatulojen verotus</i>	31
	<i>Luovutusvoiton verotus</i>	31
	<i>Varainsiirtovero</i>	31
13.	ARVOPAPEREIDEN HOITON JA SÄILYTTÄMISEEN LIITTYVÄT PALKKIOT	31
VI	TIETOA RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ	32

1.	YLEISTÄ	32
2.	RISKITYYPIT	32
	<i>Markkinariski</i>	32
	<i>Kansainvälisiin sijoituksiin liittyvä riski</i>	32
	<i>Luottoriski</i>	32
	<i>Selvitysrisiki</i>	32
	<i>Volatiliteettiriski</i>	32
	<i>Maksukyvyttömyys</i>	32
	<i>Valuuttariski</i>	32
	<i>Korkoriski</i>	33
	<i>Hyödykeriski</i>	33
	<i>Oikeudellinen riski</i>	33
	<i>Lainsäädäntöriski</i>	33
	<i>Veroriski</i>	33
	<i>Positioiden välinen korrelaatio</i>	33
	<i>Operatiivinen riski</i>	33
	<i>Toimialakohtaiset riskit</i>	33
	<i>Likviditeettiriski</i>	33
	<i>Vastapuoliriski</i>	33
	<i>Vipuvaikutusriski</i>	33
	<i>Yritysriski</i>	33
3.	TIETOA RAHOITUSVÄLINEISTÄ	33
	SIJOITUSRAHASTOT	33
	<i>Pitkän koron rahastot</i>	34
	<i>Yhdistelmärahasto</i>	34
	<i>Osakerahasto</i>	34
	<i>Absoluuttisen tuoton rahastot eli hedge-rahastot</i>	34
	<i>Rahamarkkinarahasto</i>	35
	<i>Rahastojen rahasto</i>	35
	VAIHTOEHTORAHASTOT	35
	STRUKTUROIDUT TUOTTEET	35
	<i>Pääomaturvatut tai -turvaamattomat indeksilainat</i>	35
	<i>Sertifikaatit</i>	35
	<i>Warrantit</i>	36
	LUOTON KÄYTTÖ SJOITTAMISESSA	36
	OSAKKEET JA NIIHIN LIITTYVÄT RAHOITUSVÄLINEET	36
	<i>Osakekurssi</i>	37
	<i>Osakkeiden splittaus</i>	37

	<i>Takaisinostot</i>	37
	<i>Suunnatut annit</i>	37
	<i>Listautumisanti</i>	37
	SIJOITUSTODISTUKSET	37
	KIINTEISTÖSIJOITTAMINEN	37
	TIETOA MUISTA RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ TYYPILLISISTÄ RISKEISTÄ	37
	<i>Pääomasijoittaminen</i>	37
	<i>Joukkovelkakirjalainat</i>	37
	<i>Vaihtoehtoiset sijoitustuotteet</i>	38
	<i>Rahamarkkinainstrumentit</i>	38
	<i>Johdannaissopimukset</i>	38
	<i>Futuurit, termiinit ja korkotermiinit</i>	39
	<i>Optiot</i>	39
	<i>Osto- ja myyntioptioiden ostaminen</i>	39
	<i>Osto- ja myyntioptioiden myyminen</i>	39
	<i>Hinnanerosopimukset</i>	39
	<i>Vaihtosopimukset</i>	39
	<i>Osakelainaus</i>	39
	<i>Lyhyeksi myynti</i>	39
VII	TIETOA PALVELUNTARJOAJAN SOVELTAMISTA MENETTELYTAVOISTA	40
1.	ASIAKKAAN LUOKITTELU	40
	<i>Yleistä asiakkaan luokittelusta</i>	40
	<i>Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa</i>	40
	<i>Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan</i>	40
2.	TOIMEKSIANTOJEN TOTEUTTAMISPERIAATTEET	40
3.	ETURISTIRIITATILANTEIDEN HALLINTA	40
4.	KANNUSTIMET	40
5.	PALKITSEMINEN	41
6.	ASIAKASVAROJEN SÄILYTTÄMINEN	41
7.	ASIAKASPALAUTTEEN JA -VALITUKSEN KÄSITTELY	41

I ELITE ALFRED BERGIN ASIAKASSUHTTEEN YLEISET SOPIMUSEHDOT

1. EHTOJEN TARKOITUS JA SOVELTAMISALA

Näitä Elite Alfred Bergin asiakassuhteen yleisiä sopimusehtoja sovelletaan kaikkiin Asiakkaan ja EAB Group Oyj:n sijoituspalveluita tarjoavan tytäryhtiön (jäljempänä "Palveluntarjoaja") asiakassuhteeseen. Palveluita voidaan tarjota myös sidonnaisiamiehen välityksellä. Yleisiä sopimusehtoja sovelletaan myös viimeksi mainitussa tapauksessa. Näiden ehtojen Asiakasta koskevia kohtia sovelletaan myös Asiakkaan Edustajaan.

Mikäli Palveluntarjoaja tarjoaa Asiakkaalle omaisuudenhoitoa tai muita erillispalveluita, tehdään näistä palveluista tarvittaessa erillinen sopimus. Mikäli tällainen erillinen sopimus tai sen ehdot ovat ristiriidassa yleisten sopimusehtojen kanssa, sovelletaan erillisen sopimuksen ehtoja sen kohteena olevaan palveluun.

Näiden ehtojen lisäksi sopimussuhteeseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevia Markkinasääntöjä, jotka Asiakassuhdesopimuksen nojalla velvoittavat Asiakasta. Jos Asiakassuhdesopimus poikkeaa Markkinasäännöistä, sovelletaan ensisijaisesti Markkinasääntöjä.

Mikäli näiden ehtojen eri kieliversioiden tai tuote- ja palvelukohdainten ehtojen eri kieliversioiden välillä on ristiriitoja, noudatetaan ensisijaisesti suomenkielisiä ehtoja.

Asiakkaan ja tämän Edustajan tulee huolellisesti perehtyä Palveluntarjoajasta, tarjottavista palveluista sekä Rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä annettuihin sijoituspalvelulain, arvopaperimarkkinalain ja niiden nojalla annettujen viranomaissääntelyn mukaisiin tietoihin. Mikäli Asiakas on antanut suostumuksensa siihen, että Palveluntarjoaja voi täyttää sijoituspalvelulain mukaisen yleisen tiedonantovelvollisuutensa antamalla edellä mainitut tiedot internetsivuillaan, Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä näihin tietoihin Palveluntarjoajan internetsivuilla: www.eabgroup.fi.

2. MÄÄRITELMÄT

Ammattimainen Asiakas

Ammattimainen Asiakas on Asiakas, jonka Palveluntarjoaja on luokitellut sijoituspalvelulaissa tarkoitetuksi ammattimaiseksi asiakkaaksi. Ammattimaisuuden edellytyksenä on muun muassa, että Asiakkaan sijoitustoiminta on laajuutensa, säännöllisyytensä ja organisaationsa puolesta ilmeisen ammattimaista.

Arvopaperi ja Arvo-osuus

Arvopaperi ja Arvo-osuus ovat arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja todiste- tai arvo-osuusmuotoisia arvopapereita tai johdannaissovimuksia.

Arvopaperinvälittäjä

Arvopaperinvälittäjällä tarkoitetaan:

- 1) sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja
- 2) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta.

Omaisuudenhoitaja käyttää Arvopaperinvälittäjää tarvittaessa kulloinkin annettavien osu- ja myyntitoimeksiantojen toteuttamisessa Asiakkaan lukuun.

Asiakas

Asiakas on omaan lukuunsa suhteessa Palveluntarjoajaan toimiva sopijapuoli, jonka Palveluntarjoaja on hyväksynyt Asiakkaakseen ja joka on hyväksynyt nämä ehdot.

Asiakasvaratili

Asiakasvaratili on Palveluntarjoajan Asiakkaan nimissä Suomessa toimiluvan saaneessa talletuspankissa tai muussa valtiossa toimiluvan saaneen talletusten vastaanottamiseen oikeutetun luottolaitoksen Suomen sivukonttorissa avaa talletustili. Asiakasvaratiliä voidaan käyttää Asiakkaiden maksuliikenteessä, joka liittyy Palveluntarjoajan palveluihin. Palveluntarjoajan talletuspankin asiakasvaratilillä olevat asiakkaiden rahavarat kuuluvat Talletussuojarahaston piiriin.

Edustaja

Edustajalla tarkoitetaan Asiakkaan kirjallisesti valtuuttamaa henkilöä, joka toimii Asiakkaan puolesta ja lukuun.

Alaikäisen tai edunvalvonnassa olevan Asiakkaan Edustaja on edunvalvoja. Alaikäistä Asiakasta edustavat kaikki edunvalvojat yhdessä, elleivät edunvalvojat ole keskenään muuta sopineet.

Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan muuta kuin Ammattimaista asiakasta tai Hyväksyttävää vastapuolta.

Hyväksyttävä Vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli on Ammattimainen Asiakas, jota on pidettävä sijoituspalvelulain perusteella Hyväksyttävänä Vastapuolena ja jonka Palveluntarjoaja on luokitellut Hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Konserniyhteisö

Konserniyhteisöllä tarkoitetaan Koti- tai ulkomaista yhteisöä, (a) jolla on suoraan tai välillisesti Määräysvalta Palveluntarjoajaan; (b) joka on suoraan tai välillisesti saman koti- tai ulkomaisen yhteisön Määräysvallassa kuin Palveluntarjoaja; tai (c) joka on suoraan tai välillisesti Palveluntarjoajan Määräysvallassa.

"Määräysvalta" tarkoittaa osakeyhtiölaissa määriteltyä määräysvaltaa siitä riippumatta, onko yhteisö suomalainen osakeyhtiö vai muu koti- tai ulkomainen yhteisö. Konserniyhteisöllä tarkoitetaan myös edellä tarkoitettujen yhteisöjen ja säätiöiden eläkesäätiöitä ja eläkekassoja.

LEI-tunnus (Legal Entity Identifier)

LEI-tunnusta käytetään Finanssivalvonnalle tehtävässä kaupparaportoinnissa ja johdannaiskauppaan liittyvässä EMIR-raportoinnissa. Yhteisöasiakas tarvitsee LEI-tunnuksen, jos se tekee kauppia pörssiosakkeilla, ETF-rahasto-osuuksilla, johdannaisilla tai muilla pörssinoteeratuilla arvopapereilla.

Markkinapaikka

Markkinapaikka on koti- tai ulkomainen arvopaperi- ja/tai johdannaispörssi taikka muu viranomaisen hyväksymä säännelty markkinapaikka, jolla käydään säännöllisesti kauppaa Rahoitusvälineillä, taikka arvopaperipörssin tai arvopaperivälittäjän

ammattimaisesti järjestämä arvopaperin ostajien ja myyjien yhteen saattamiseksi tarkoitettu yleisön käytettävissä oleva kaupankäyntimenettely.

Markkinasäännöt

Markkinasäännöillä tarkoitetaan voimassa olevan lainsäädännön perusteella annettuja päätöksiä ja viranomaismääräyksiä ja -ohjeita sekä Markkinapaikkojen ja Selvitysyhteisöjen sääntöjä, ohjeita ja määräyksiä, markkinoinnitsesääntelyä sekä kulloinkin sovellettavaa kauppatappaa.

Poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö

Poliittisesti vaikutusvaltaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka toimii tai on viimeisen vuoden aikana toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä (esim. ministeri, kansanedustaja, puoluejohtaja, korkeimpien tuomioistuimien jäsen, suurlähettiläs, kenraali, valtionyhtiön hallituksen jäsen) tai on tällaisessa asemassa olevan henkilön läheinen perheenjäsen (aviopuoliso/kumppani, lapsi, lapsen puoliso, vanhempi) tai läheinen yhtiökumppani (esim. yhteisömuistutus, edunsaaja, läheinen liikesuhde).

Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan sijoituspalvelun tai Omaisuudenhoidon kohteena olevaa Arvopaperia. Näissä ehtoissa Rahoitusvälineellä tarkoitetaan myös muuta siirrettävissä olevaa oikeutta tai sitoumusta.

Selvityspäivä

Selvityspäivällä tarkoitetaan Rahoitusvälineen kaupan selvittämisaikakohtaa.

Sijoittajien korvausrahasto

Sijoittajien korvausrahasto on sijoituspalvelulaissa tarkoitettu Sijoittajien korvausrahasto. Rahastosta voidaan korvata maksukyvyttömyyden perusteella Asiakkaalle tämän riidaton saatava sijoituspalveluyritykseltä. Korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa (9/10) saatavan määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahastosta ei makseta korvausta Ammattimaiselle Asiakkaalle.

Palveluntarjoaja on Sijoittajien korvausrahaston jäsen ja siten Palveluntarjoajan Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä.

Sijoitusneuvonta

Sijoitusneuvonnalla tarkoitetaan yksilöllisen suositusten antamista Asiakkaalle Palveluntarjoajan välittämää Rahoitusvälineitä koskeviksi liiketoimiksi, kun sijoitusneuvonnan antamista varten kartoitetaan Asiakkaan yksilölliset olosuhteet. Sijoitusneuvontaa voidaan antaa Asiakkaan pyynnöstä tai Palveluntarjoajan tai sen sidonnaisasiamiehen aloitteesta.

Talletussuojarahasto

Talletussuojarahastosta säädetään laissa rahoitusvakuusviranomaisesta. Talletussuojarahaston varoista korvataan pankin maksukyvyttömyystilanteessa pankkitalille vastaanotetut varat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujen välityksessä olevat tallettajan saamiset, kuitenkin enintään 100 000 euroon asti. Suoja on henkilökohtainen.

Toimeksianto

Toimeksianto on Asiakkaan tai Asiakkaan Edustajan Palveluntarjoajalle antama Asiakasta sitova määräys ostaa, myydä, merkitä, lunastaa tai vaihtaa Rahoitusvälineitä tai suorittaa muita Rahoitusvälineisiin liittyviä toimia.

Tosiasiallinen edunsaaja

Tosiasiallisella edunsaajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka omistaa oikeushenkilön tai muuten käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä. Yhteisöjen osalta tosiasiallisena edunsaajana pidetään henkilöä, jolla on yli 25 prosentin omistus tai ääniosuus yhteisössä.

Jos tosiasiallista edunsaajaa ei pystytä tunnistamaan tai tunnistamisen edellytykset eivät täyty, tosiasiallisina edunsaajina pidetään kyseisen oikeushenkilön hallitusta tai vastuunalaisia yhtiömiehiä, toimitusjohtajaa tai muuta vastaavassa asemassa olevaa henkilöä. Yhdistyksen, uskonnollisen yhdyskunnan, asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön tosiasiallisina edunsaajina pidetään rekisteriin merkittyjä hallituksen jäseniä. Säätiön tosiasiallisina edunsaajina pidetään rekisteriin merkittyjä hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä.

Vakuutus tuotteiden osalta tosiasiallisena edunsaajana pidetään vakuutussopimuksen edunsaajaa.

Ulkomaisen trustin tosiasiallisena edunsaajana pidetään trustin perustajaa tai tämän mahdollisesti asettamaa suojelijaa, omaisuudenhoitajaa, edunsaajaa, tai muuta luonnollista henkilöä, joka viime kädessä käyttää määräysvaltaa trustissa.

3. YLEISET EHDOT

Asiakastiedot

Asiakkaan yhteyshenkilö

Asiakas voi valtuuttaa kirjallisesti yhteyshenkilön (Edustaja) antamaan Asiakkaan puolesta Palveluntarjoajan palveluihin liittyviä toimeksiantoja ja ohjeita. Asiakas vastaa Edustajan tekemistä oikeustoimista siihen saakka, kun Palveluntarjoaja on vastaanottanut valtuutuksen lakkaamista koskevan ilmoituksen ja tallentanut tiedon tarvittaviin järjestelmiin.

Palveluntarjoajalla on oikeus noudattaa Asiakkaan vastuulla myös muun kuin kirjallisesti valtuutetun henkilön antamia ohjeita ja toimeksiantoja, jos Palveluntarjoajalla on perusteltu syy olettaa, että kyseisellä henkilöllä on työ- tai virka-asemaan perustuva valtuutus toimia Asiakkaan puolesta.

Alaikäinen tai edunvalvonnassa oleva Asiakas

Alaikäistä Asiakasta edustavat edunvalvojat yhdessä. Edunvalvojat tekevät alaikäisen Asiakkaan puolesta Asiakassuhdesopimuksen sekä muut palvelusopimukset sekä antavat yksittäiset toimeksinnöt alaikäisen puolesta ja lukuun. Edunvalvoja voi valtuuttaa toisen edunvalvojan yksin edustamaan alaikäistä Asiakasta. Viimeksi mainitussa tapauksessa edunvalvojan tulee toimittaa tarvittaessa Palveluntarjoajalle asianmukainen valtakirja.

Täysi-ikäistä edunvalvonnassa olevaa Asiakasta edustaa hänen edunvalvojansa, joka hyväksyy Asiakassuhdesopimuksen ehdot ja allekirjoittaa palvelusopimukset sekä antaa yksittäiset toimeksiannot edunvalvonnassa olevan puolesta ja lukuun.

Myös sopimusten irtisanominen edellyttää edunvalvojan tai muiden edunvalvojen myötävaikutusta.

Edunvalvonnassa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava viipymättä kirjallisesti Palveluntarjoajalle.

Asiakkaan luokittelu

Palveluntarjoaja ilmoittaa sijoituspalvelulain mukaisesti Asiakkaalle tämän luokittelusta Ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, Ammattimaiseksi Asiakkaaksi tai Hyväksyttäväksi Vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla, ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Ammattimaisella Asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Palveluntarjoajalle tai sen sidonnaisasiamiehelle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa Asiakkaan luokitteluun. Asiakkaalla on oikeus hakea Palveluntarjoajan tai sen sidonnaisasiamiehen Palveluntarjoajan lukuun tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasääntösten soveltamiseen.

Lisätietoja asiakasluokittelusta ja sen vaikutuksesta Asiakkaan asemaan sekä tietoja luokittelun muuttamisesta on jäljempänä osassa VII Tietoa palveluntarjoajan soveltamista menettelytapasääntöistä.

Asiakasvaratili

Asiakkaan ja Palveluntarjoajan välinen rahaliikenne tapahtuu pääsääntöisesti Palveluntarjoajan suomalaisessa luottolaitoksessa tai ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorissa olevan asiakasvaratilin kautta. Asiakkaan tulee käyttää henkilökohtaista maksuviitettä viitenumerona kaikissa asiakasvaratilille suorittamisissa maksuissa. Asiakkaan rahavarat säilytetään erillään Palveluntarjoajan rahavaroista, ja kunkin asiakkaan rahavarat on milloin tahansa erotettavissa muiden Asiakkaiden rahavaroista Palveluntarjoajassa ylläpidettävän asiakasreskontran perusteella.

Palveluntarjoaja siirtää asiakasvaratilille viipymättä Asiakkaan omaisuuden myynnistä saatavat varat sekä osingot, voittoosuudet, korot ja omaisuuden muun tuoton. Palveluntarjoaja veloittaa asiakasvaratilitä Asiakassuhdesopimukseen ja erilliseen palvelusopimukseen perustuvat kulut ja palkkiot.

Asiakas ei voi suoraan käyttää asiakasvaratiliillä olevia varoja, vaan Palveluntarjoaja siirtää Asiakkaan pyynnöstä tililtä nostettavissa olevia varoja Asiakassopimuksessa yksilöidylle Asiakkaan nimissä olevalle pankki- tai luottolaitoksessa olevalle tilille (vastatili).

Palveluntarjoaja ei sijoita Asiakkaan rahavaroja edelleen eikä maksa varoille korkoa.

Puheluiden, keskustelujen sekä sähköisen viestinnän tallentaminen

Palveluntarjoaja on velvollinen tallentamaan Asiakkaan kanssa käytävät puhelinkeskustelut, pitämään kirjaa Asiakkaan kanssa käydyistä keskusteluista sekä tallentamaan sähköiset viestit, jotka liittyvät toimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen

ja toteuttamiseen. Palveluntarjoaja säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan. Palveluntarjoaja on velvollinen luovuttamaan tallenteet toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä. Asiakkaalla on oikeus saada pyynnöstä kopio tallenteesta.

Salassapito

Palveluntarjoajan, sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen, Palveluntarjoajan sidonnaisasiamiehen tai muun Palveluntarjoajan lukuun toimivan yrityksen johto, työntekijät sekä muut Palveluntarjoajan toimeksiannosta toimivat henkilöt ovat salassapitovelvollisia kulloinkin voimassa olevan sijoituspalvelu-yrityksistä annetun lain, sijoitusrahastolain sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lainmukaisesti Asiakkaan Toimeksiannoista, taloudellisesta asemasta sekä liike- tai ammattisalaisuudesta.

Palveluntarjoajalla on velvollisuus antaa edellä tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Raportointi

Palveluntarjoajan tuotteita ja palveluita koskevat raportit ovat Asiakkaan saatavilla Palveluntarjoajan verkkopalvelussa. Palveluntarjoaja raportoi Asiakkaalle tuote- ja palvelukohtaisten ehtojen mukaisesti.

Palveluntarjoaja toimittaa kulloinkin voimassa olevan lain mukaisesti tiedot suoraan verottajalle verotusta varten. Palveluntarjoaja toimittaa edellä mainitut tiedot Asiakkaalle 31. tammikuuta mennessä. Palveluntarjoaja toimittaa yhteisöasiakkaan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot viimeistään kuukauden päättymisestä seuraavana viidentenä pankkipäivänä. Asiakkaalla on velvollisuus tarkistaa tiedot ja ilmoittaa mahdollisista virheistä Palveluntarjoajalle.

Asiakkaan huomautukset

Mahdolliset tuotetta, palvelua, sopimusta tai Toimeksiantoa koskevat huomautukset ja vaatimukset tulee tehdä Palveluntarjoajalle kirjallisesti ja viipymättä, kuitenkin viimeistään kolmen kymmenen (30) päivän kuluessa tapahtumapäivästä, ellei tuote- ja palvelukohtaisissa ehdoissa ole mainittu muuta määräaika.

Rahasto-osuuksien merkintä- ja lunastustoimeksiantojen osalta huomautusaika on seitsemän (7) päivää siitä, kun Asiakas on saanut tiedon Palveluntarjoajan toiminnasta. Asiakkaan katsotaan saaneen tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua toimenpidettä koskevan ilmoituksen asettamisesta Asiakkaan saataville sähköisissä palveluissa tai ilmoituksen lähettämisestä, mikäli Asiakkaan raportointiosoite on Suomessa. Mikäli Asiakkaan raportointiosoite on ulkomailla, katsotaan Asiakkaan saaneen ilmoituksen neljäntoista (14) päivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä, ellei toisin ole sovittu.

Palkkiot, maksut ja kulut

Asiakkaalta perittävät palkkiot, maksut ja kulut sekä niiden määrittämisperusteet ilmenevät Asiakassuhdesopimuksen tai tiettyä sijoituspalvelua koskevan sopimuksen liitteeseen olevasta palveluhinnastosta. Palveluntarjoajan hinnastot ovat Asiakkaan saatavilla Palveluntarjoajan toimipaikoissa. Mikäli yksittäisen toimenpiteen hintaa ei ole määritetty palveluhinnastossa tai siitä ei ole erikseen sovittu, on Palveluntarjoaja oikeutettu perimään toimenpiteen aiheuttamat kulut ja kohtuullisen palkkion.

Palveluntarjoajan palkkioiden lisäksi Asiakkaan maksettavaksi tulevat koti- tai ulkomaisen arvopaperikeskuksen tai muun kolmannen osapuolen mahdollisesti Palveluntarjoajalta perimät

palkkiot sekä mahdolliset muut asiakkaan Toimeksiantoon liittyvät merkittävät selvitys-, muut ylläpito- tai hallintokulut tai vakuudenhallintaan liittyvät kulut sekä näihin liittyvät rahoituskustannukset. Palveluntarjoajalla on oikeus palkkionpalautuksiin kulloinkin voimassa olevan sääntelyn edellyttämässä laajuudessa.

Palveluntarjoaja antaa Asiakkaalle ennen palvelun tarjoamista lain edellyttämät ennakkotiedot kuluista, kannustimista ja muista tuotteeseen tai palveluun liittyvistä veloituksista. Kuluja koskevat ennakkotiedot perustuvat oletuksiin ja lopulliset kulut voivat poiketa tosiasiallisesti koituvista kuluista ja veloituksista. Todelliset kulut raportoidaan Asiakkaalle vuosittain jälkikäteen.

Palveluntarjoajalla on oikeus muuttaa palveluhinnastoa yleisten sopimusehtojen kappaleen 5 mukaisesti.

Rahoitusvälineiden pidätysoikeus

Palveluntarjoajalla on pidätysoikeus Asiakkaan lukuun hankittuihin Rahoitusvälineisiin sekä muihin Palveluntarjoajassa oleviin varoihin tuotteisiin tai palveluihin liittyvien maksamattomien palkkioiden, sijoituspalvelutoimeksiannosta mahdollisesti menevän varainsiirtoveron tai mahdollisen ulkomaisen veron, oman palkkionsa sekä muiden mahdollisten Palveluntarjoajalle toimeksiannosta aiheutuvien maksujen, kulujen sekä korkolain mukaisen viivästyskoron tai muun Palveluntarjoajalle aiheutuneen vahingon vakuudeksi.

Mikäli Asiakas ei suorita Palveluntarjoajalle erääntyneitä saatavaa, Palveluntarjoajalla on oikeus myydä Rahoitusvälineet Asiakasta enempiä kuulematta parhaaksi katsomallaan tavalla ja mikäli mahdollista julkisessa kaupankäynnissä tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tai niitä muussa valtiossa vastaavassa kaupankäynnissä. Saatua kauppahintaa sekä mahdollinen erääntynyt tuotto käytetään erääntyneen saatavan sekä mahdollisen Palveluntarjoajalle aiheutuneen vahingon ja syntyneiden kulujen suorittamiseen. Mikäli varoja tämän jälkeen jää jäljelle, ne suoritetaan Asiakkaalle.

4. SOPIJAPUOLTEN VASTUU

Palveluntarjoajan vastuu Asiakkaan omaisuuden kadotessa

Mikäli Palveluntarjoajalle sopimuksen perusteella luovutettu omaisuus katoaa tai tuhoutuu Palveluntarjoajasta johtuvasta syyistä, Palveluntarjoajan on hankittava tilalle vastaava omaisuus. Mikäli vastaavan omaisuuden hankkiminen on mahdollista taikka kohtuuttoman vaikeaa tai kallista, Palveluntarjoajan on korvattava omaisuus sen käypään arvoon. Asiakkaan kanssa voidaan sopia myös muusta korvauksesta.

Asiakkaan vastuu sopimusrikkomustapauksessa

Asiakas on velvollinen korvaamaan Palveluntarjoajalle ja Toimeksiantannon toteuttajalle vahingot viivästyskorkoineen ja kuluineen, jotka aiheutuvat siitä, että Asiakas ei täytä näiden ehtojen tai sopimusten mukaisia velvollisuuksiaan. Tällaisia vahinkoja voivat olla esimerkiksi sopimusrikkomuksen aiheuttamat ylimääräiset kulut ja työ sekä Rahoitusvälineiden hintojen muutoksista aiheutuneet kustannukset. Tämä sopimusehto säilyy voimassa Asiakassuhdesopimuksen päättymisestä huolimatta.

Vastuunrajoitus

Sopijapuolet eivät vastaa toiselle sopijapuolelle aiheutuneesta välillisestä vahingosta.

Lisäksi Palveluntarjoaja ei vastaa Asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvasta taloudellisesta vahingosta, kuten esimerkiksi tulon

menetyksestä, saamatta jääneestä tuotosta, kurssitappiosta, muissa sopimussuhteissa aiheutuvista häiriöistä, kolmannen osapuolen vaatimuksista taikka muusta Palveluntarjoajan taholta vaikeasti ennakoitavasta vahingosta.

Palveluntarjoaja ei vastaa Markkinapaikan toiminnasta tai sen mahdollisesti Asiakkaalle aiheuttamasta vahingosta. Jos Markkinapaikan toiminnasta aiheutuu Asiakkaalle vahinkoa, Palveluntarjoaja ryhtyy kohtuulliseksi katsottaviin toimiin korvauksen perimiseksi Markkinapaikalta sen mukaan, kun Markkinapaikan sääntöjen mukaan on mahdollista. Palveluntarjoaja maksaa viivymättä Asiakkaalle hänelle kuuluvan osuuden saadusta korvauksesta.

Palveluntarjoaja ei vastaa verotukseen tai muuhun lainsäädäntöön mahdollisesti tulevista muutoksista tai niistä aiheutuvista muutoksista Asiakkaan verotukseen tai muihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Palveluntarjoajan vastuunrajaus apunaan käyttämiensä suomalaisten tai ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden tai luottolaitosten taikka näiden sivukonttoreiden tai sivuliikkeiden toiminnasta on määritelty jäljempänä.

Palveluntarjoaja ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu kolmansilta tahoilta saaduista virheellisistä tiedoista.

Asiakkaan taloudellinen vastuu

Asiakas on tietoinen sijoitustoimintaan liittyvistä riskeistä ja vastaa toimintansa ja sijoituspäätöksensä taloudellisesta tuloksesta ja veroseuraamuksista. Tämä vastuu on Asiakkaalla siitä riippumatta, onko Palveluntarjoaja suorittanut Asiakasta tai Rahoitusvälinettä koskevan soveltuvuus- ja asianmukaisuusarvioinnin tai onko Asiakkaalle annettu sijoitusneuvontaa sijoituspäätöstä varten.

Asiakas on tietoinen siitä, että sijoituspäätöstä ei voida perustaa pelkästään Rahoitusvälinettä koskevaan markkinointiin ja markkinointimateriaaliin, vaan Rahoitusvälinettä koskeviin tietoihin kokonaisuudessaan. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä Asiakkaan tulee tutustua huolellisesti Rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää Rahoitusvälineeseen liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset taloudelliseen asemaansa mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin.

Sisäpiiriä koskevat säännökset

Asiakas on tietoinen arvopaperimarkkinain säännöksistä ja lain nojalla annetuista määräyksistä, jotka koskevat kuulumista sijoitustoiminnan kohteena olevien yhtiöiden sisäpiiriin.

Asiakas sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti Palveluntarjoajalle ne yhtiöt, joiden sisäpiiriin hän kuuluu. Palveluntarjoaja käy kauppaa sisäpiirisäännösten piiriin kuuluvilla Arvopapereilla vain Asiakkaan erikseen antaman toimeksiantannon perusteella. Asiakas vastaa itse siitä, että hän tai hänen lukuunsa toimiva yhteystenkilö noudattaa toimeksiantoja antaessaan sisäpiirisääntelyä. Asiakas on itse velvollinen tekemään ilmoitukset asianomaisen yhtiön sisäpiirirekisteriin.

Asiakkaan on myös välittömästi ilmoitettava Palveluntarjoajalle tällaisissa tiedoissa tapahtuneet muutokset.

Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä.

Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan sellaista seikkaa, joka estää sopijapuolta täyttämästä velvoitettaan ja on ennalta arvaamaton, sopijapuolen toimin mahdotonta torjua ja kausaaliosuhteessa velvoitteen täyttämättä jättämiseen. Ylivoimainen este voi olla muun muassa häiriö sähkön jakelussa, tietoliikenteessä tai tietojärjestelmissä, tulipalo, luonnonmullistus, maanjäristys, sota, kapina ja lakko, työsulku tai muu työtaistelutoimenpide. Sopijapuoli voi vedota ylivoimaiseen esteeseen vain, jos esteestä on ilmoitettu toiselle sopijapuolelle niin pian kuin se on ollut mahdollista tai sopijapuolella on muutoin ollut este tiedossa. Vastuusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että sopijapuoli on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan rajoittamaan toiselle sopijapuolelle aiheutuvaa vahinkoa.

Palveluntarjoajan huolellisuusvelvoite ja epäilyttävät liike-toimet

Asiakas vakuuttaa, ettei Palveluntarjoajan tuotteisiin ja palveluihin käytettyjen ja säilytykseen jätettyjen varojen alkuperään liitty epäilyttäviä tai rikollisia piirteitä.

Jos Palveluntarjoaja kuitenkin havaitsee, että Asiakkaan Toimeksiantojen rakenne tai suuruus taikka yrityksen koko tai sen toimipaikan sijainti poikkeaa tavanomaisesta tai niillä ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta taikka ne eivät sovi yhteen Asiakkaan taloudellisen tilanteen tai liiketoimien kanssa, Palveluntarjoajan on rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja muiden rahanpesua koskevien säännösten mukaisesti asianmukaista huolellisuutta noudattaen selvittävät perusteet ja tarkoitus sen palvelujen käytölle.

Jos Palveluntarjoajalla on edellä tarkoitetun huolellisuusvelvoitteen täytettyään tai muutoin syytä epäillä liiketoimeen sisältyvien varojen laillista alkuperää, käyttöä rikoslaissa tarkoitetun terrorismin rahoittamiseen tai sisäpiiritiedon väärinkäyttöä, sillä on velvollisuus keskeyttää liiketoimi lisäselvityksiä varten tai kieltäytyä siitä sekä aina viipymättä ilmoittaa asiasta Rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle laissa määrätylle viranomaiselle ja antaa viranomaiselle sen pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi. Jos Palveluntarjoajalla on syytä epäillä markkinoiden väärinkäyttöä arvopaperimarkkinain vastaisesti, Palveluntarjoajan on viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle tai muulle laissa määrätylle viranomaiselle.

Jos liiketoimesta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen todennäköisesti vaikeuttaisi liiketoimen edunsaajan selvittämistä, voidaan liiketoimi kuitenkin toteuttaa, minkä jälkeen asiasta on välittömästi ilmoitettava Rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle laissa määrätylle viranomaiselle. Lain mukaan Palveluntarjoaja ei saa paljastaa ilmoituksen tekemistä sille, johon epäily kohdistuu.

Rahanpesun selvittelykeskus tai muu viranomainen voi antaa Palveluntarjoajalle määräyksen pidättäytymisestä toteuttamasta liiketoimintaa enintään kymmenen (10) pankkipäivän ajaksi, jos tällainen pidättäytyminen on tarpeen viranomaisen esitutkintatoimenpiteitä varten.

Asiakas on tietoinen siitä, että jos Palveluntarjoaja epäilee Asiakkaan liiketoimessa lain vastaista sisäpiiritiedon väärinkäyttöä tai Arvopaperin kurssin vääristämistä, Palveluntarjoajan on ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle eikä Palveluntarjoaja saa paljastaa ilmoituksen tekoa Asiakkaalle. Palveluntarjoaja vastaa tällöin Asiakkaan taloudellisesta vahingosta vain, jos Palveluntarjoaja ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

5. SOPIMUSEHTOJEN SOVELTAMINEN, MUUTTAMINEN, IRTISANOMINEN JA SIIRTÄMINEN

Ehtojen soveltaminen

Asiakas hyväksyy nämä Palveluntarjoajan asiakassuhteen yleiset sopimusehdot itseään sitovaksi saatuaan ne tiedoksi ja käyttäessään Palveluntarjoajan palveluita. Näitä ehtoja noudatetaan Palveluntarjoajan ja Asiakkaan välisessä sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamisesta koskevassa sopimussuhteessa riippumatta siitä, ovatko Asiakas ja Palveluntarjoaja allekirjoittaneet Asiakassuhdesopimuksen.

Oikeus kieltäytyä palvelun tarjoamisesta

Palveluntarjoajalla on oikeus kieltäytyä asiakassuhteen perustamisesta tai palvelun tarjoamisesta, jos Asiakas ei täytä Palveluntarjoajan tai lain asettamia vaatimuksia asiakassuhteen muodostamiselle tai palvelun tarjoamiselle.

Ehtojen muuttaminen

Palveluntarjoajalla on oikeus muuttaa yksipuolisesti näitä ehtoja, muiden palveluidensa ehtoja ja palveluidensa hinnastoja. Muutos tulee voimaan sen kalenterikuukauden alusta, joka alkaa yhden (1) kuukauden kuluttua siitä, kun Asiakas on näissä sopimusehdoissa tarkoitetulla tavalla saanut tiedon muutoksesta. Mikäli Asiakas ei hyväksy muutosta, Asiakkaalla on oikeus irtisanoa sopimuksensa päättymään sopimusehtojen mukaisesti ilmoittamalla siitä Palveluntarjoajalle viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen muutoksen voimaantuloa. Irtisanominen tulee voimaan sinä päivänä, jona muutos olisi tullut voimaan.

Sopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Asiakkaalla on oikeus irtisanoa sopimus päättymään viiden (5) pankkipäivän kuluttua siitä, kun Palveluntarjoaja on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen.

Palveluntarjoajalla on oikeus irtisanoa sopimus päättymään kymmenen (10) pankkipäivän kuluttua siitä, kun Palveluntarjoaja on lähettänyt irtisanomisilmoituksen. Palveluntarjoajalla irtisanomisaika on kuitenkin kolmekymmentä (30) kalenteripäivää niissä tapauksissa, joissa Asiakas ei ole Ammattimainen Asiakas tai Hyväksyttävä Vastapuoli. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

Palveluntarjoajalla on oikeus irtisanoa Asiakassuhdesopimus sekä tuotteita ja palveluita koskevat erilliset sopimukset ilman erillistä irtisanomisilmoitusta, mikäli Asiakas ei ole käyttänyt Palveluntarjoajan palveluita yhteen vuoteen ja Asiakkaalla ei ole omaisuutta Palveluntarjoajan hallussa.

Sopijapuolilla on oikeus purkaa sopimus ilman irtisanomisaikaa, mikäli toinen sopijapuoli

- on olennaisesti jättänyt täyttämättä näiden ehtojen tai sopimuksen mukaiset velvoitteensa tai muulla olennaisella tavalla rikkonut näitä ehtoja tai sopimuksen ehtoja;
- asetetaan yrityssaneeraukseen, selvitystilaan tai konkurssiin taikka muutoin on perusteltua syytä olettaa toisen sopijapuolen tulleen maksukyvyttömäksi taikka mikäli toinen sopijapuoli kuolee.

Ellei Asiakkaan kanssa toisin sovita, ennen Asiakassuhdesopimuksen irtisanomista tai purkamista annetut toteuttamattomat Toimeksiannot peruutetaan sopimuksen irtisanomisen tai purkamisen jälkeen, jos Toimeksiantojen peruuttaminen Toimeksiannon toteuttajan kanssa on mahdollista. Toteutuneet Rahoitusvälineiden osto- ja myyntitoimeksiannot selvitetään loppuun saakka.

Palveluntarjoajan on sopimuksen irtisanomisen ja/tai purkamisen jälkeen luovutettava sen hallussa oleva Asiakkaan omaisuus Asiakkaalle edellyttäen, että Asiakas on ensin suorittanut kaikki Palveluntarjoajan saatavat. Jos Asiakas ei ole Palveluntarjoajan tiedusteluista huolimatta ilmoittanut, mihin Palveluntarjoajan hallussa oleva Asiakkaan omaisuus tulee siirtää, Palveluntarjoajalla on oikeus myydä säilytyksessään olevat rahasto-osuudet, arvo-osuudet ja muut arvopaperit. Palveluntarjoaja myy omaisuuden mahdollisuuksien mukaan markkinapaikan välityksellä ja aikaisintaan 30 kalenteripäivän kuluttua siitä, kun Palveluntarjoaja on sopimuksen päättymisen jälkeen tai sopimuksen irtisanomisen yhteydessä kirjallisesti ilmoittanut Asiakkaalle velvollisuudesta ilmoittaa uusi säilytys. Määräaika laskeaan alkavaksi seitsemän (7) pankkipäivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä tai sen asettamisesta Asiakkaan saataville Palveluntarjoajan sähköisissä palveluissa. Palveluntarjoaja maksaa myynnissä kertyneet varat Asiakkaan ilmoittamalle vastatilille vähennettyään siitä ensin Palveluntarjoajalle aiheutuneet kulut ja saatavat. Mikäli varojen siirto vastatilille ei ole mahdollista, varat talletetaan Palveluntarjoajan kotipaikan aluehallintovirastoon Asiakkaan lukuun. Fyysiset arvopaperit Palveluntarjoaja lähettää kirjattuna kirjeenä Palveluntarjoajalla tiedossa olevaan Asiakkaan osoitteeseen, ellei Asiakas ole ilmoittanut muuta toimituspaikkaa.

Palveluntarjoajalla on oikeus kieltäytyä asiakassuhteen perustamisesta sekä oikeus päättää asiakassuhde milloin tahansa, jos Asiakas ei täytä Palveluntarjoajan tai Palveluntarjoajaa velvoittavan lainsäädännön asettamia vaatimuksia asiakassuhteen muodostamiselle tai sen olemassaololle.

Sopimuksen siirtäminen

Sopimus sitoo sopijapuolia sekä heidän lakimääräisiä seuraajiaan. Asiakas ei ole oikeutettu siirtämään sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksiaan ulkopuoliselle ilman Palveluntarjoajan suostumusta.

Palveluntarjoaja saa kuitenkin ilman Asiakkaan suostumusta siirtää joko kaikki tai osan näiden ehtojen ja sopimusten mukaisista velvoitteistaan konserniyhteisölle.

6. HENKILÖ- JA ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELY

Toimittaessaan asiakkaan kanssa solmitun sopimuksen perusteella asiakkaalle tuotteita ja palveluja, EAB-konsernin yhtiöt toimivat rekisterinpitäjinä käsitellessään henkilötietoja. Voimassa olevan sääntelyn mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi henkilötietoja voidaan käsitellä myös muussa yhteydessä. Tarkempia tietoja henkilötietojen käsittelystä on saatavilla verkkosivuiltamme osoitteessa www.eabgroup.fi, jossa on julkaistu tietosuojaselosteemme. Asiakkaalla on oikeus saada tiedot myös postitse pyytämällä näitä tietoja sekä tietosuojaselostettamme asiakaspalvelustamme. Tietosuojaselosteessa on annettu tarkemmat tiedot asiakkaan oikeuksista sekä tiedot, miten asiakkaan tulee menetellä hänen halutessaan ottaa yhteyttä tietosuojaan liittyvissä asioissa.

Oikeushenkilöiden, jotka ovat Elite Alfred Bergin asiakkaita, on toimitettava tietosuojaseloste niille henkilöille, joiden tietoja se luovuttaa Elite Alfred Bergille. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi oikeushenkilön edustajat.

Asiakkaan henkilöluottotiedot voidaan tarkistaa Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä sijoituspalveluita koskevia sopimuksia solmittaessa taikka palveluihin liittyviä asiakkaan antamia toimeksiantoja toteutettaessa.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa EAB-konsernin yhtiöille tai muille samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yhtiöllä voimassa olevan tietosuojaa koskevan sääntelyn mukaisesti ja sen sallimissa rajoissa. Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi

luovuttaa muulle palveluntarjoajalle, milloin se on tarpeen asiakkaan tunnistamiseksi taikka asiakkaan antaman toimeksianton tai muun sopimuksen mukaisen palvelun tarjoamiseksi, jos asiakas haluaa käyttää muun palveluntarjoajan palvelua.

Asiakas valtuuttaa Palveluntarjoajan tarkistamaan Asiakkaan asiakastiedot ja pankkiyhteyden oikeellisuuden. Asiakkaan ollessa edunvalvonnassa tai alaikäinen, koskee tietojen tarkastusoikeus Asiakkaan ohella edunvalvojaa tai edunvalvoja.

Asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Palveluntarjoajalle kirjallisesti tai sähköisesti ja ilman aiheutonta viivytystä yhteystiedoistaan sekä muissa antamissaan tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Palveluntarjoajalla on kuitenkin oikeus mutta ei velvollisuutta päivittää Asiakkaan, Asiakkaan Edustajan sekä Tosiasiallisen Edunsaajan tietoja julkisista rekistereistä, kuten väestötietojärjestelmästä. Palveluntarjoaja ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että Asiakas ei ole ilmoittanut Palveluntarjoajalle edellä mainittujen tietojen muuttumisesta.

7. MUUT EHDOT

Riitaisuuksien ratkaiseminen ja sovellettava laki

Näistä ehtoista ja sopijapuolten välisistä sopimuksista johtuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvotteluteitse. Mikäli sopimusosapuolet eivät pääse neuvotteluteitse ratkaisuun, näistä ehtoista ja sopijapuolten välisistä sopimuksista johtuvat riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa, ellei kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen Asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan yleisessä alioikeudessa, jonka tuomiopiiriin hänen asuinpaikkansa kuuluu.

Siltä osin kuin näissä sopimusehdoissa on lakiviittauksia, sovelletaan näiden osalta kulloinkin voimassa olevia säännöksiä. Sijoituspalvelun tarjoamiseen, sijoituspalveluita koskeviin sopimuksiin ja näihin sijoituspalvelun yleisiin ehtoihin sovelletaan Suomen lakia, kuitenkin niin, että kansainvälisyksitysoikeudellisia lainvalintaa koskevia sääntöjä ei sovelleta.

Kuluttaja-asiakkaan tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot

Siltä osin kuin Palveluntarjoajan ja Asiakkaan väliseen sopimussuhteeseen sovelletaan kuluttajansuojalainsäädäntöä, Asiakkaalla on mainittuun sopimussuhteeseen liittyen käytettävissä ainakin seuraavat tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot:

Sijoituslautakunta

Sijoituslautakunta etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalainsäädännön ja siihen liittyvien viranomaismääräysten sisältöä ja sopimusehtojen soveltamista, hyvää arvopaperikauppatapaa sekä muita arvopaperikäytäntöä koskevia asioita. Palvelu on maksutonta ja se on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa palveluja tarjoavaan pankkiin, sijoituspalveluuyritykseen tai rahastoyhtiöön. Asiakas voi olla Sijoituslautakuntaan yhteydessä puhelimitse, kirjeitse, telefaxilla tai sähköpostin välityksellä.

Sijoituslautakunnan yhteystiedot:

Porkkalankatu 1
00180 Helsinki
Puhelin: (09) 6850 120
Faksi: (09) 6850 1220
Sähköposti: info@fine.fi

Lisätiedot ja tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät osoitteesta: www.fine.fi.

Kuluttajariitalautakunta

Kuluttajariitalautakunta on puolueeton ja riippumaton asiantuntijaelin, jonka jäsenet edustavat tasapuolisesti kuluttajia ja elinkeinonharjoittajia. Se voi antaa ratkaisusuosituksia kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiin erimielisyyksiin, jotka koskevat muun muassa kulutuspalveluita. Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia ainoastaan kirjallisiin valituksiin.

Kuluttajariitalautakunnan yhteystiedot:

Hämeentie 3
PL 306
00531 Helsinki
Puhelin: 029 566 5200 (vaihde)
Faksi: 029 566 5249
Sähköposti: kril@oikeus.fi.

Lisätiedot ja tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät osoitteesta: www.kuluttajariita.fi.

II SIOITUSPALVELUITA KOSKEVAT EHDOT

1. SIOITUSNEUVONTA

Sijoitusneuvolla tarkoitetaan yksilöllisen suosituksen antamista Asiakkaalle Palveluntarjoajan välittämää Rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi, kun sijoitusneuvonnan antamista varten kartoitetaan Asiakkaan yksilölliset olosuhteet. Sijoitusneuvontaa voidaan antaa Asiakkaan pyynnöstä tai Palveluntarjoajan tai sen sidonnaisasiamiehen aloitteesta. Palveluntarjoaja ei tarjoa riippumatonta sijoitusneuvontaa. Palveluntarjoaja ja sen lukuun ja vastuulla toimivat sidonnaisasiamiehet, jotka Palveluntarjoaja on erikseen valtuuttanut, voivat antaa Asiakkaalle sijoitusneuvontaa. Asiakas tekee Rahoitusvälinettä koskevan sijoituspäätöksen kuitenkin aina itse.

Sijoitusneuvonnan antamisesta sovitaan Asiakkaan kanssa aina erikseen. Ennen sijoitusneuvonnan antamista Palveluntarjoaja tai sidonnaisasiamies kerää Asiakkaasta sijoituspalveluun mukaiset riittävät tiedot Asiakkaan asianomaista Rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta tai -tietämyksestä, taloudellisesta asemasta sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella Asiakkaalle sopivia Rahoitusvälineitä. Palveluntarjoajalla ja sidonnaisasiamiehellä on oikeus luottaa Asiakkaan tai tämän Edustajan antamiin tietoihin.

Asiakas vastaa itse sijoituspäätöksensä ja toimintansa taloudellista tuloksista ja mahdollisista muista seurauksista mukaan lukien veroseuraamukset.

Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä Asiakkaan tulee tutustua huolellisesti Rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää Rahoitusvälineeseen liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset Asiakkaan taloudelliseen asemaan mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin.

Asiakas voi antaa Rahoitusvälinettä koskevat toimeksiannot Palveluntarjoajan välitettäväksi.

Sijoitusneuvontaa eivät ole yleisluonteisten suositusten antaminen, kuten esimerkiksi suositukset omaisuuslajipainotuksesta tai osta-, myy- tai pidä-suositukset. Myöskään markkinointi ei ole sijoitusneuvontaa.

2. TOIMEKSIANTOJEN VÄLITTÄMINEN

Asianmukaisuusarviointi

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle Asiakkaalle Palveluntarjoaja tai sen sidonnaisasiamies pyytää Asiakkaalta tai tämän Edustajalta vähintään tiedot tämän kyseistä Rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko Rahoitusväline tai palvelu Asiakkaalle asianmukainen. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa Asiakkaan tai tämän Edustajan antamiin tietoihin.

Mikäli Palveluntarjoaja tai sen sidonnaisasiamies katsoo, ettei Rahoitusväline tai palvelu ole Asiakkaalle asianmukainen, ilmoittaa Palveluntarjoaja tai sidonnaisasiamies tästä Asiakkaalle tai tämän Edustajalle. Mikäli Asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja, Palveluntarjoaja tai sen sidonnaisasiamies kertoo Asiakkaalle tai tämän Edustajalle myös, ettei se voi arvioida Rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta Asiakkaalle.

Asiakas tekee Rahoitusvälinettä koskevan sijoituspäätöksen aina itse ja vastaa itse sijoituspäätöksensä ja toimintansa taloudellisista tuloksista ja mahdollisista muista seurauksista mukaan lukien veroseuraamukset.

Välitettävät Rahoitusvälineet

Palveluntarjoaja ja sen lukuun ja vastuulla toimivat sidonnaisasiamiehet välittävät sijoitusrahasto-osuuksia ja arvopapereita ottamalla vastaan Asiakkaiden sijoitusrahasto-osuuksia koskevia merkintä-, lunastus-, ja vaihtotoimeksiantoja sekä arvopapereiden osto- ja merkintäsitoumuksia ja myynti- ja ostotoimeksiantoja.

Sijoitusrahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot Palveluntarjoaja välittää asianomaiseen rahastoyhtiöön toteutettavaksi. Arvopapereita koskevat toimeksiannot Palveluntarjoaja voi välittää edelleen toimeksiannon toteuttajalle.

Toimeksiannon antaminen ja edelleen välittäminen

Asiakas voi antaa Rahoitusvälinettä koskevan Toimeksiannon suullisesti, kirjallisesti (telefaksilla ja sähköpostilla), sähköisesti Palveluntarjoajan verkkopalvelussa tai muulla Asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Palveluntarjoajan sidonnaisasiamiehet lähettävät edellä mainitut Asiakkailta vastaanottamansa Toimeksiannot viipymättä Palveluntarjoajalle, joka lähettää ne viipymättä edelleen Toimeksiannon toteuttajalle toteutettavaksi, ellei Toimeksiannon luonteesta muuta johdu. Palveluntarjoajalla on oikeus jättää välittämättä puutteellisesti yksilöity Toimeksianto.

Vastuu Toimeksiannon saapumisesta Palveluntarjoajalle on Asiakkaalla. Sähköpostia tai telefaksia käytettäessä lähetetyn Toimeksiannon sisältö sekä saapumisaika todennetaan Palveluntarjoajan tietojärjestelmästä tai telefaksilaitteesta.

Asiakkaan antaman Toimeksiannon tulee sisältää:

- Asiakkaan ja sen henkilön nimi, joka on antanut Toimeksiannon;
- Yhteisöasiakkaan LEI-tunnus;
- tieto siitä, onko kyseessä osto-, myynti-, merkintä-, lunastus- vai vaihtotoimeksianto;
- Rahoitusväline ja määrä;
- hintaa koskevat ehdot;
- muut Toimeksiannon toteuttamiseen ja kaupan selvittämiseen tarvittavat tiedot.

Yhteisöasiakas ymmärtää ja hyväksyy, että Rahoitusvälineisiin liittyviä kauppoja tai johdannaisopimuksia ei voida toteuttaa ilman LEI-tunnusta. Palveluntarjoaja ei ole velvollinen vastaanottamaan tai edelleen välittämään yhteisöasiakkaan Toimeksiannon ilman LEI-tunnusta.

Palveluntarjoajalla on oikeus lähettää Toimeksiantoon liittyvää kirjallista tietoa Asiakkaalle kirjeitse, telefaksilla ja sähköpostitse tai muulla Asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas hyväksyy, että telefaksin ja sähköpostin käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa telefaksin tai sähköpostin välityksellä tai sähköisesti saamansa Toimeksiannon aitouteen ja oikeellisuuteen.

Toimeksiannon voimassaolo

Toimeksianto on voimassa määräajan. Jos Toimeksiannossa ei ole yksilöity voimassaoloaika, on se voimassa Toimeksiannon antamispäivän. Toimeksiannon koskiessa sijoitusrahaston tai

yhteissijoitusyritysten osuuksia, Toimeksianto on voimassa, kunnes se toteutuu.

Toimeksiannon muutos tai peruutus tulee voimaan, kun Palveluntarjoaja, tai jos Palveluntarjoaja on jo välittänyt Toimeksiannon eteenpäin Toimeksiannon toteuttajalle, tämä on vastaanotanut peruutuksen tai muutoksen ennen Toimeksiannon toteuttamista. Toimeksiannon kohteen määrän lisäämistä ja hintaehdon muuttamista, sikäli kun Asiakkaalla on oikeus sitä Toimeksiannon ehtojen mukaan muuttaa, pidetään Toimeksiannon peruuttamisena ja samalla uutena Toimeksiantona. Toimeksiannon muutos voi vaikuttaa sen etuoikeusasemaan. Mikäli Toimeksiannon toteuttava taho on ryhtynyt toimenpiteisiin Toimeksiannon toteuttamiseksi, Toimeksiannon voi peruuttaa ainoastaan, mikäli Asiakas korvaa Palveluntarjoajalle ja toimeksiannon toteuttajalle peruuttamisesta mahdollisesti aiheutuneet kulut ja vahingon. Toimeksianto ei voi muuttaa tai peruuttaa siltä osin kuin se on toteutettu.

Toimeksiannon hoitaminen

Palveluntarjoaja ja sen sidonnaisasiamiehet välittävät Toimeksiannon toteutettavaksi Palveluntarjoajan kulloinkin voimassa olevien toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden mukaisesti, ellei Asiakas anna erityisiä, toimintaperiaatteista poikkeavia ohjeita.

Kun Asiakas tai tämän Edustaja antaa Toimeksiannon, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen Palveluntarjoajan kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet. Palveluntarjoajan toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet on saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi. Palveluntarjoaja ilmoittaa toimeksiantojen toteuttamisperiaatteissa tapahtuvista muutoksista sähköisesti.

Toimeksianto välitetään edelleen ilman aiheetonta viivytystä, ellei Asiakkaan kanssa ole nimenomaisesti sovittu Toimeksiannon hoitamisesta Palveluntarjoajan parhaaksi katsomana ajan-kohtana tai muuna ajankohtana. Asiakas on velvollinen myötävaikuttamaan Toimeksiannon hoitamiseen.

Mikäli Toimeksiannossa ei ole määrätty hintarajaa, Palveluntarjoajalla tai yhteistyökumppanilla on oikeus toteuttaa Toimeksianto vallitsevaan markkinahintaan.

Palveluntarjoajalla tai yhteistyökumppanilla on oikeus toteuttaa Toimeksianto osissa, ellei toisin ole sovittu.

Palveluntarjoajalla tai yhteistyökumppanilla on oikeus toteuttaa Toimeksianto säännellyn markkinapaikan ulkopuolella, ellei Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu.

Palveluntarjoajalla ja toimeksiannon toteuttajalla on oikeus yhdistää Asiakkaan Toimeksianto toisen asiakkaan toimeksiannon kanssa Markkinasääntöjen mukaisesti, ellei Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu.

Asiakas on tietoinen ja hyväksyy, että kaupan toteuttaja voi olla Asiakkaan kaupan vastapuolena.

Asiakkaan mahdollisesti antama erityinen ohje saattaa estää toimeksiantojen toteuttajaa noudattamasta toimeksiantojen toteuttamista koskevia periaatteita.

Myyntitoimeksiannon kohteena olevat Rahoitusvälineet on toimitettava Palveluntarjoajalle tai Toimeksiannon toteuttajalle tai niiden saataville Toimeksiannon antamisen yhteydessä Markkinasääntöjen mukaisesti tai Palveluntarjoajan vaatimana muuna ajankohtana. Tarvittaessa Asiakkaan on toimitettava Palveluntarjoajalle saantonsa selvittämiseksi tarvittavat asiakirjat. Asiakkaan on korvattava Rahoitusvälineiden toimittamisen viivästyttämisestä Palveluntarjoajalle ja Toimeksiannon toteuttajalle aiheutuneet vahingot.

Palveluntarjoajalla on oikeus varmistautua siitä, että Asiakkaalla on ne Rahoitusvälineet, joista hän on antanut myyntitoimeksiannon tai että Asiakas kykenee toimittamaan ne määräajassa sekä tässä tarkoituksessa tarkistaa Asiakkaan arvo-osuustilin ja säilytyksen katteen riittävyys ja muutoin varmistaa Rahoitusvälineiden saatavuus sekä varata Rahoitusvälineet kaupan tekemistä ja selvitystä varten.

Palveluntarjoajalla on niin ikään oikeus varmistautua siitä, että Asiakas pystyy suorittamaan Rahoitusvälineiden kauppahinnan. Palveluntarjoajalla on osto- tai merkintätoimeksiannossa oikeus vaatia käsiraha tai maksu osittain tai kokonaisuudessaan etukäteen. Kauppahinta maksetaan tällöin Palveluntarjoajan Asiakasvaratilille.

Palveluntarjoajalla on oikeus Toimeksiannon ja tehdyn kaupan perusteella ryhtyä toimiin kaupan selvittämiseksi Palveluntarjoajan näiden ehtojen mukaisen pidätysoikeuden ja Markkinapaikan mahdollisen panttioikeuden turvaamiseksi sekä muihin vastaaviin toimenpiteisiin.

Palveluntarjoaja ei ole oikeutettu ilmaisemaan Asiakkaalle kaupan toisena osapuolena olevaa asiakasta.

Ulkomaiset toimeksiannot

Mikäli asiakas antaa muualla kuin Suomessa kaupankäynnin kohteena olevaa Rahoitusvälinettä koskevan Toimeksiannon, asiakas hyväksyy, että Toimeksiannon hoitamiseen sovelletaan muita kuin suomalaisia Markkinasääntöjä soveltuvin osin. Välittäjä toteuttaa tällöin Toimeksiannon noudattaen toteuttamispaikan Markkinasääntöjä, jotka sitovat myös asiakasta. Asiakas sitoutuu allekirjoittamaan tällaisen Toimeksiannon toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat asiakirjat.

Toimeksiannon toteutuksesta ilmoittaminen

Palveluntarjoajan yhteistyökumppani ilmoittaa toteutetusta Toimeksiannosta Asiakkaalle oman käytäntönsä mukaisesti.

Rahoitusvälineiden toimitus ja vakuudet

Palveluntarjoaja huolehtii parhaan kykynsä mukaan siitä, että Toimeksiannon toteuttaja luovuttaa Asiakkaan lukuun hankitut Rahoitusvälineet Asiakkaalle sopimuksen mukaisesti Markkinasääntöjen mukaisesti, ellei toisin sovita. Mikäli kaikki Rahoitusvälineet eivät ole tällöin luovutettavissa, Asiakkaan on vastaanotettava osatoimitus.

Elleivät myyntitoimeksiannon kohteena olevat Rahoitusvälineet ole Toimeksiannon toteuttajan käytettävissä Markkinasääntöjen mukaisesti, Asiakas vastaa Palveluntarjoajalle ja Toimeksiannon toteuttajalle tästä mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

Rahoitusvälineiden käyttämisestä vakuutena ja muista selvitystä turvaavista toimenpiteistä määrätään selvitysyhteisön säännöissä.

Jos on ilmeistä, että Rahoitusvälineen myynyt Asiakas ei pysty selvitysyhteisön sääntöjen mukaisessa määräajassa toteuttamaan kaupan kohteena olevien Rahoitusvälineiden toimitusvelvollisuuttaan, Palveluntarjoaja tai tämän valtuuttama voi toimitusvelvoitteen täyttämiseksi lainata Rahoitusvälineet Asiakkaan lukuun tekemällä Rahoitusvälineiden lainausta koskevan lainaussopimuksen oma-aloitteisesti tästä Asiakkaalle etukäteen ilmoittamatta. Palveluntarjoajalla on oikeus ryhtyä kaikkiin lainaussopimuksen toteuttamista varten tarvittaviin toimenpiteisiin.

Palveluntarjoaja tai tämän valtuuttama voi edellä kuvatussa tilanteessa hankkia muutoin Rahoitusvälineet Asiakkaan lukuun tästä Asiakkaalle etukäteen ilmoittamatta.

Asiakas vastaa kaikista tässä kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuneista kuluista, mukaan lukien palkkiot, verot tai muut kustannukset, sekä mahdollisesta vahingosta.

Valuutanvaihto ja valuuttariski

Mikäli asiakkaan kanssa ei toisin sovita, tekee Palveluntarjoaja Toimeksiannon hoitamiseen tarvittavan valuuttakaupan asiakkaan lukuun. Asiakas vastaa valuutanvaihdosta aiheutuneista kustannuksista ja kantaa Toimeksiantoihin liittyvän valuuttakurssien muutoksista johtuvan riskin.

Kauppahinnan suoritus

Asiakas suorittaa Rahoitusvälineiden kauppa- tai merkintähinnan palkkioineen ja kuluineen Toimeksiannon ehtojen mukaisesti. Maksun tulee olla Palveluntarjoajan tai Toimeksiannon toteuttajan käytettävissä Markkinasääntöjen mukaiseen maksuhetkeen mennessä, ellei osapuolten välillä ole toisin sovittu. Asiakas on velvollinen suorittamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa korkolain säännösten mukaisesti.

Toimeksiannon toteuttaja vastaa siitä, että myyntitoimeksiannon kohteena olleista Rahoitusvälineistä saatu kauppahinta suoritetaan Asiakkaalle arvopapereiden myynti- tai lunastustoimeksiannon Selvityspäivänä, ellei muuta ole sovittu. Mikäli kauppahintaa ei ole mahdollista suorittaa kokonaisuudessaan, Asiakkaan on vastaanotettava osasuoritus. Kauppahinnan suorittamisen edellytyksenä on, että Asiakas on täyttänyt Toimeksiannon mukaiset velvollisuutensa. Maksun viivästyessä Palveluntarjoajasta johtuvasta syystä Palveluntarjoaja on velvollinen maksamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa korkolain säännösten mukaisesti.

Kaupun purkaminen ja Toimeksiannon jättäminen toteuttamatta

Kauppa voidaan purkaa vain Markkinasääntöjen mukaisesti. Jos purkaminen on johtunut Asiakkaasta johtuvasta syystä, Asiakkaan on korvattava purkamisesta Palveluntarjoajalle ja Toimeksiannon toteuttajalle aiheutunut vahinko.

Palveluntarjoajalla on oikeus olla välittämättä ja Toimeksiannon toteuttajalla toteuttamatta Toimeksianto, mikäli Toimeksiannon antaja on olennaisella tavalla jättänyt täyttämättä Toimeksiannon, näiden ehtojen, Asiakkaan ja Palveluntarjoajan välisen muun sijoituspalveluun liittyvän sopimuksen tai Markkinasääntöjen mukaisen velvollisuutensa tai Palveluntarjoajalla tai Toimeksiannon toteuttajalla on syytä epäillä sisäpiiritiedon väärinkäyttöä. Asiakkaan on korvattava Palveluntarjoajalle ja Toimeksiannon toteuttajalle aiheutunut vahinko.

Palveluntarjoajalla ja Toimeksiannon Toteuttajalla on oikeus pidettyä Toimeksiannon edellyttämistä toimenpiteistä tai peruuttaa Rahoitusvälineitä koskeva Toimeksianto, mikäli Rahoitusvälineet eivät enää ole Asiakkaan hallinnassa.

Rahoitusvälineiden säilytys

Suomalaisten sijoitusrahastojen rahasto-osuudet säilytetään rahastoja hallinnoivissa rahastoyhtiöissä tai Palveluntarjoajalle ulkoistetussa osuudenomistajarekisterissä asiakkaan omissa nimissä.

Ulkomailla julkisen kaupankäynnin kohteena olevat Rahoitusvälineet voidaan säilyttää Palveluntarjoajan valitsemassa kotimaisessa tai ulkomaisessa luottolaitoksessa tai sijoituspalveluyrityksessä tai jollakin muulla luotettavalla tavalla. Ulkomaisia Rahoitusvälineitä ei yleensä rekisteröidä ulkomailla asiakkaan nimiin, vaan ne rekisteröidään Palveluntarjoajan tai alisäilyttäjän

nimiin. Asiakkaan omistuksista pidetään kirjaa Palveluntarjoajan säilytyskirjanpitojärjestelmässä, ja omistukset ovat ulkomaisten säilytysten kirjanpidossakin merkitty asiakkaan omaisuuteen kuuluvaksi. Kansainvälisen käytännön mukaisesti Palveluntarjoaja ei voi luvata kuittaamattomuusuoja asiakkaan varoille ulkomaisten säilytysten osalta.

Mikäli Palveluntarjoaja havaitsee kirjanneensa erehdyksessä asiakkaan säilytykseen asiakkaalle kuulumatonta omaisuutta, on Palveluntarjoajalla oikeus korjata virhe ja siirtää tällainen omaisuus pois asiakkaan Omaisuudesta. Mikäli asiakas on erehdyksen vuoksi saanut omaisuuden haltuunsa, sitoutuu asiakas palauttamaan omaisuuden välittömästi Palveluntarjoajalle. Palveluntarjoaja ilmoittaa asiakkaalle viivytyksettä kirjallisesti virheen korjaamisesta.

Rahoitusvälineiden hoito

Säilytettävien Rahoitusvälineiden hoitoon kuuluvat seuraavat palvelut:

Sijoitusrahasto-osuudet ja yhteissijoitusyritysten osuudet

Pelkkä säilyttäminen. Mikäli sijoitusrahasto maksaa vuotuista tuottoa, suoritetaan se asiakkaan tilille, ellei osapuolten välillä ole toisin sovittu.

Muut Rahoitusvälineet

- Rahoitusvälineisiin liittyvät osingon- ja voitto-osuuden maksut, korkojen ja pääomanlyhennysten lunastaminen sekä muut tuotonmaksut.
- Arvopaperisäilytyksessä olevia osakkeita koskevan yhtiötapahtumatiedustelun lähettäminen asiakkaalle, mikäli toimenpide vaatii asiakkaan hyväksynnän. Yhtiötapahtumiin liittyvät toimenpiteet hoidetaan asiakkaan antamien ohjeiden mukaisesti.

Asiakas vastaa siitä, että hän on tutustunut yhtiötapahtumaan liittyvään informaatioon, kuten listalleotto- ja yhtiöesitteeseen. Palveluntarjoaja ei lähetä yhtiötapahtumatiedustelua arvopaperisäilytykseen yhtiötapahtuman täsmäytyspäivän jälkeen jätettyjen arvopapereiden osalta.

Rahoitusvälineiden vastaanottaminen arvopaperisäilytykseen

Palveluntarjoaja antaa asiakkaan säilytykseen jättämistä Rahoitusvälineistä vastaanototodistuksen ja varaa itselleen enintään viisi (5) pankkipäivää Rahoitusvälineiden tarkastusta varten. Tänä aikana Palveluntarjoaja ei sitoudu Asiakassuhdesopimuksen mukaisen toimenpiteiden suorittamiseen. Palveluntarjoaja ei vastaa edellä mainittuna aikana mahdollisesti umpeen kuluvien määräaikojen takia aiheutuvista vahingoista.

Mikäli Asiakas haluaa myöhemmin käyttää Rahoitusvälineiden hankintahintaa, on Asiakas velvollinen todentamaan kyseisen hankintahinnan siirtäessään Rahoitusvälineitä Palveluntarjoajan säilytykseen tositteiden avulla. Asiakas vastaa ilmoittamansa hankintahinnan oikeellisuudesta.

Palveluntarjoaja ei ole velvollinen luovuttamaan säilytyksestä Asiakkaalle samoja Rahoitusvälineitä vaan ainoastaan saman määrän samaa laja olevia Rahoitusvälineitä.

Toimivalta toimeksiannon nojalla

Palveluntarjoajalla on oikeus ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen omaisuuden ja oikeuksien säilyttämiseksi ja suojelemiseksi. Palveluntarjoajalla on oikeus Rahoitusvälinei-

den hoitajana merkitä siirto Rahoitusvälineisiin, luovuttaa Rahoitusvälineitä sekä vastaanottaa kuittia vastaan maksuja asiakkaan puolesta toimeksiannon nojalla.

Suojatakseen omia tai Asiakkaan varoja Palveluntarjoajalla on oikeus ryhtyä kunkin Markkinapaikan edellyttämiin juridisiin ja operatiivisiin toimenpiteisiin, ml. Rahoitusvälineiden siirtämiseen ja uudelleenrekisteröimiseen omiin nimiinsä.

Asiakkaan suorittama Rahoitusvälineiden luovuttaminen

Jos Asiakas luovuttaa Rahoitusvälineitä kolmannelle, luovutus ei sido Palveluntarjoajaa ennen kuin luovutuksesta on ilmoitettu Palveluntarjoajalle. Mikäli Asiakas haluaa fyysisiä Rahoitusvälineitä luovutettavaksi säilytyksestä, toimittaa Palveluntarjoaja ne Asiakkaan haluamaan osoitteeseen. Kuljetuksesta sekä lähtöksen vakuuttamisesta aiheutuneet kustannukset Palveluntarjoaja perii Asiakkaalta. Asiakas vastaa myös omasta pyynnöstään tapahtuvista arvo-osuuksien siirroista aiheutuneista kustannuksista.

Oikeus käyttää toisen Arvopaperivälittäjän tai muun palveluntarjoajan palveluja

Palveluntarjoajalla on oikeus Asiakkaalle etukäteen ilmoittamatta käyttää apunaan Rahoitusvälineitä koskevien tehtävien hoitamisessa muuta suomalaista tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tai sen sivukonttoria tai sivuliikettä. Jos Palveluntarjoaja käyttää toisen Arvopaperivälittäjän palveluja ja jollei tämän toisen Arvopaperivälittäjän kanssa toisin sovi, Toimeksiannon toteuttamisessa sovelletaan toisen Arvopaperivälittäjän toimeksiantojen toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita.

Palveluntarjoaja pyrkii valitsemaan käyttämänsä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen ja näiden sivukonttorin tai sivuliikkeen huolellisesti, mutta ei vastaa kyseisen sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen tai näiden sivukonttorin tai sivuliikkeen toiminnasta. Jos näiden toiminnasta aiheutuu Asiakkaalle vahinkoa, Palveluntarjoaja ryhtyy kohtuulliseksi katsottaviin toimiin korvauksen perimiseksi vahingon aiheuttajalta. Palveluntarjoaja maksaa viipymättä Asiakkaalle hänelle kuuluvan osuuden saadusta korvauksesta.

Raportointi, reklamointi ja ilmoitusvelvollisuus

Palveluntarjoajan raportit ovat asiakkaan nähtävillä verkkopalvelussa. Raporteista ilmenee varojen markkina-arvo ja koostumus sekä tapahtuneet muutokset ja tuotto sekä maksetut palkiot raportointijaksolla.

Siltä osin kuin Toimeksianto on annettu yhteistyökumppanille toteutettavaksi, Palveluntarjoajan yhteistyökumppani raportoi Asiakkaalle toteuttamistaan Toimeksiannoista oman käytäntönsä mukaisesti ja määräajoin.

Asiakkaan tulee tarkastaa vastaanottamansa ilmoitukset ja raportit ja ilmoittaa mahdollisista virheistä Palveluntarjoajalle heti asiasta tiedon saatuaan. Ellei muuta osoiteta, Asiakkaan katsotaan saaneen tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua toimenpidettä koskevan ilmoituksen lähettämisestä, mikäli Asiakkaan raportointiosoite on Suomessa. Mikäli Asiakkaan raportointiosoite on ulkomailla, katsotaan Asiakkaan saaneen ilmoituksen neljäntoista (14) päivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä, ellei toisin ole sovittu. Mikäli kauppa ei toteudu, määräaika Asiakkaan tekemälle huomautukselle lasketaan Toimeksiannon voimaolon päättymisestä.

Asiakkaan, joka ei ole Ammattimainen Asiakas tai Hyväksyttävä Vastapuoli, ja Palveluntarjoajan on katsottava hyväksyneen toistensa toiminta, ellei jompikumpi viimeistään seitsemän (7) päivän kuluessa toisen sopijapuolen toiminnasta tiedon saatuaan ilmoita toiselle sopijapuolelle, ettei se hyväksy tämän toimintaa. Asiakkaan, joka on Ammattimainen Asiakas tai Hyväksyttävä Vastapuoli, on kuitenkin reklamoitava Palveluntarjoajan toiminnasta heti toiminnasta tiedon saatuaan.

Mikäli huomautusta ei anneta edellä kuvattujen määräaikojen kuluessa, katsotaan sopijapuolten hyväksyneen toistensa toiminnan.

Kun Asiakkaalle on tiedotettu mahdollisesta Asiakkaan ja Palveluntarjoajan tai Asiakkaan ja Palveluntarjoajan toisen asiakkaan välisestä eturistiriitatilanteesta, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen tilanteen, jollei hän viipymättä reklamoi Palveluntarjoajalle tästä. Asiakas saa pyynnöstään lisätietoja eturistiriitatilanteesta.

Palveluntarjoajalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa Asiakkaalle mahdollisesta ryhmäkanteesta, joka koskee Toimeksiannon kohteena ollutta tai olevaa Rahoitusvälinettä, vaikka Palveluntarjoaja tulee tällaisesta ryhmäkanteesta tietoiseksi.

Mikäli Asiakas haluaa itse luopua oikeudestaan saada edellä mainitut ilmoitukset, Asiakas menettää oikeutensa reklamoida.

III SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN EHDOT

1. EHTOJEN SOVELTAMISALA

Näitä sopimusehtoja sovelletaan Asiakkaan tai Asiakkaan Edustajan käyttäessä Palveluntarjoajan järjestämiä sähköisiä palveluja.

Sähköisillä palveluilla tarkoitetaan kaikkia sellaisia Palveluntarjoajan palveluita, joita käyttääkseen Asiakas on ensisijaisesti tietoliikenneyhteyden välityksellä yhteydessä Palveluntarjoajan palvelua varten määrittelemään järjestelmään sekä näihin palveluihin liittyvää henkilökohtaista tai puhelimitse tapahtuvaa asiakaspalvelua.

Jos muun kuin Palveluntarjoajan myöntämän varmenteen tai tunnisteiden käyttöehdot ovat ristiriidassa näiden ehtojen kanssa, sovelletaan ensisijaisesti näitä ehtoja.

2. SÄHKÖISEN ASIOINNIN EHDOT

Palvelun käyttöönotto

Sähköisten palveluiden käyttöönoton edellytyksenä on, että Asiakkaalla on voimassa oleva Asiakassuhtesopimus Palveluntarjoajan kanssa. Asiakkaan ollessa vajaavaltainen voidaan sähköiset palvelut aloittaa ainoastaan edunvalvojan suostumuksella.

Sähköiset palvelut on tarkoitettu yksinomaan Suomen markkinoille ja näihin ehtoihin sekä sähköisten palvelujen käyttöön sovelletaan aina Suomen lakia, pois lukien sen kansainvälisyksitysoikeudelliset lainvalintaa koskevat säännöt, riippumatta siitä, mistä maasta sitä käytetään.

Palvelun sisältö

Palveluntarjoaja päättää itsenäisesti sähköisessä palvelussaan tarjottavat palvelut ja niiden sisällön. Palveluntarjoajalla on oikeus tehdä palveluvalikoimaan, sen toimintaan sekä sisältöön haluamia muutoksia. Palveluvalikoima voi vaihdella eri palvelukanavissa ja päätelaitteilla.

Palveluntarjoajan sähköisten palvelujen käyttöehdot ilmenevät järjestelmästä sekä järjestelmässä olevista käyttöohjeista ja tiedotteista. Asiakkaan tulee tarkistaa käyttöehdot säännöllisesti ja noudattaa sähköisten palvelujen käytössä Palveluntarjoajan kulloinkin voimassa olevia käyttöehtoja. Asiakas vastaa siitä, että hänellä on riittävät tiedot järjestelmän voimassa olevista käyttöehdoista.

3. TUNNISTETIEDOT JA VASTUU NIIDEN KÄYTTÄMISESTÄ

Palveluntarjoajan tuottamat tunnisteet

Palveluntarjoaja toimittaa Asiakkaan valitsemiin palveluihin liittyvät sopimukset sekä salasanan, käyttäjätunnuksen ja/tai muun asiakaskohtaisen tunnisteiden ("Tunnistetiedot") Asiakkaalle postitse tai muulla luotettavalla tavalla.

Yhteisöasiakkaiden Tunnistetiedot myönnetään ja lähetetään erikseen kullekin Asiakkaan nimeämälle ja valtuuttamalle yhteyshenkilölle osoitettuna. Yhteisöasiakas vastaa yhteyshenkilöiden nimeämisestä ja valtuuttamisesta ja siitä, että sähköisten palvelujen edellyttämiä Tunnistetietoja käyttää vain se yhteisön puolesta nimetty yhteyshenkilö, jolle kyseiset tunnukset on myönnetty. Palveluntarjoaja voi luottaa siihen, että tunnisteita

käyttävällä henkilöllä on oikeus käyttää sähköisiä palveluita Asiakkaan antaman valtuutuksen mukaisesti. Yhteyshenkilöiden ja valtuutusten muutoksista tulee ilmoittaa Palveluntarjoajalle kirjallisesti. Yhteyshenkilön henkilöllisyystodistuksen oikeaksi todistettu jäljennös tulee toimittaa Palveluntarjoajalle.

Asiakas tunnistautuu ilmoittamalla Tunnistetiedot sähköiseen palveluun kirjautuessaan. Tunnistetiedot vastaavat oikein annettuina Asiakkaan allekirjoitusta. Asiakas hyväksyy itseään sitoviksi kaikki Toimeksiannot, sitoumukset sekä muut tahdonilmaisut, jotka on tehty Asiakkaan nimissä sen jälkeen, kun Palveluntarjoajalle on annettu oikeat Tunnistetiedot sähköisten palvelujen käyttämiseksi.

Vastuu tunnisteiden oikeudettomasta käytöstä

Asiakas ei saa luovuttaa Tunnistetietojaan toiselle. Asiakas sitoutuu säilyttämään käyttäjätunnuksen ja salasanan erillään toisistaan ja huolehtimaan siitä, että ne eivät joudu sivullisen haltuun tai tietoon.

Jos Tunnistetiedot ovat kadonneet tai ne ovat joutuneet tai ovat saattaneet joutua sivullisen haltuun tai tietoon, Asiakas on velvollinen ilmoittamaan tästä välittömästi Palveluntarjoajan Toimipaikkaan tai Palveluntarjoajan verkkosivuillaan ilmoittamaan asiakaspalvelunumeroon. Muun kuin Palveluntarjoajan myöntämän varmenteen tai tunnisteiden katoamisilmoitus on tehtävä kyseistä varmennetta tai tunnistetta koskevien käyttöehtojen mukaisesti. Asiakas vastaa mahdollisista vahingoista siihen saakka, kunnes Palveluntarjoaja on saanut ilmoituksen tietojen joutumisesta sivullisen haltuun ja Palveluntarjoajalla on ollut kohtuullinen aika estää sähköisten palvelujen käyttö. Palveluntarjoajalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa Asiakkaalle käyttöoikeuksien poistamisesta tai muuttamisesta.

Kuluttaja asemassa olevan asiakkaan euromääräinen vastuu rajoittuu kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Asiakas vastaa kuitenkin kaikesta tietojen kolmannelle osapuolelle joutumisesta aiheutuneesta vahingosta, mikäli Asiakas on säilyttänyt Tunnistetietojaan huolimattomasti tai muutoin selkeästi menettelyllään myötävaikuttanut tietojen joutumiseen sivullisen haltuun.

Palveluntarjoajan hyväksymät muut tunnisteet

Palveluntarjoaja voi hyväksyä Asiakkaan tunnistautumisen sähköisissä palveluissa myös muilla kuin Palveluntarjoajan omilla tunnisteilla, mikäli tunnistautumisessa käytetään sellaisia tunnisteita, joilla Palveluntarjoajan näkemyksen mukaan Asiakas voidaan tunnistaa luotettavasti.

Palveluntarjoaja ilmoittaa sähköisissä palveluissaan ne tunnisteet, joilla se sallii sähköisten palvelujen käytön. Palveluntarjoaja voi rajoittaa joidenkin palveluihin liittyvien sopimusten tekemistä ja palvelun käyttöä tässä kohdassa tarkoitetuilla tunnisteilla.

Palveluntarjoajalla on oikeus periä kulloinkin voimassa olevan palveluhinnaston mukainen maksu siitä, että Asiakas käyttää sähköisiä palveluja tässä kohdassa tarkoitetuilla tunnisteilla. Asiakas vastaa muulta palveluntarjoajalta hankkimiensa tunnisteiden voimassaolosta tai tällaisten tunnisteiden käytön mahdollisesta estämisestä tai lakkaamisesta aiheutuvasta sähköisten palvelujen käytön estymisestä. Palveluntarjoaja ei vastaa sähköisten palvelujen käytön saatavuudesta siltä osin kuin sähköisten palvelujen käyttö rajoittuu tai estyy muun tunnisteipalveluntarjoajan tuottaman palvelun häiriöistä.

Mitä edellä on kerrottu tunnisteiden oikeudettomaan käyttöön liittyvästä vastuusta, koskee soveltuvin osin myös tätä kohtaa. Kuitenkin tilanteessa, jossa Palveluntarjoajan hyväksymät Asiakkaan tunnisteet ovat kadonneet, Asiakkaan tulee tehdä ilmoi-

tus katoamisesta sille taholle, joka on kyseiset tunnisteet asiakkaalle luovuttanut noudattaen kyseisiä tunnisteita koskevia sopimusehtoja. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa kyseisiä tunnisteita käyttämällä tehtyihin toimenpiteisiin, kunnes tunnisteet luovuttanut taho on estänyt tunnisteiden käytön.

4. TIEDOTTEIDEN JA MUUN SOPIMUSMATERIAALIN LÄHETTÄMINEN SÄHKÖISESTI

Palveluntarjoajalla on oikeus tiedottaa sopimusehtojen ja palveluhinnaston muutoksista ja toimittaa asiakastiedotteet Asiakkaan saataville verkkopalvelussaan, internetsivuillaan tai, mikäli erikseen Asiakkaan kanssa niin sovitaan, lähettää tiedot muutoksista Asiakkaan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Tällöin materiaalia ei lähetetä kirjallisesti postitse, mutta se on nähtävissä Palveluntarjoajan toimipaikassa.

5. PALVELUHUINNAT

Palveluntarjoaja veloittaa sähköisten palvelujen käytöstä kulloinkin voimassa olevan palveluhinnaston mukaiset tai muutoin Asiakkaalle ilmoitetut maksut ja palkkiot. Palveluhinnasto on nähtävissä Palveluntarjoajan toimipaikassa.

6. LAITTEET, OHJELMAT JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET

Asiakas hankkii omalla kustannuksellaan sähköisten palvelujen käytön edellyttämät laitteet, ohjelmat ja puhelinlinjat yms. tietoliikenneyhteudet ja vastaa niiden käyttö- ja ylläpitokuluista.

Asiakas vastaa laitteidensa ja ohjelmien toiminnasta sekä Asiakkaan ja Palveluntarjoajan välisen tietoliikenneyhteyden ja tietoliikennepalvelujen toimivuudesta. Sekä Asiakas että Palveluntarjoaja vastaavat omien tietojärjestelmiensä osalta siitä, että niiden tietoturva on asianmukaisesti järjestetty.

Palveluntarjoajalla on oikeus keskeyttää palvelun tarjoaminen, jos Asiakkaan käyttämät laitteet, ohjelmat tai tietoliikenneyhteudet tai Asiakkaan tapa käyttää näitä vaarantavat Palveluntarjoajan arvion mukaan palvelun turvallisuuden tai toiminnan.

Palveluntarjoaja ei takaa, että se ylläpitää palvelujärjestelmiään siten, että Palveluntarjoajan tarjoamaa palvelua voidaan käyttää Asiakkaan laitteistolla, ohjelmistoilla, asetuksilla, järjestelmillä tai liittyvillä.

Palveluntarjoaja ei vastaa sähköisissä palveluissaan julkaistavan aineiston sisällöstä, tietojen paikkansapitävyydestä tai niissä mahdollisesti ilmenevistä virheistä tai viivästyksistä, mikäli julkaistu aineisto ei ole Palveluntarjoajan itse tuottamaa. Palveluntarjoaja toimittaa tiedot edelleen Asiakkailleen siinä muodossa, kuin Palveluntarjoaja on ne saanut, vaikka ne saattaisivat sisältää puutteita tai virheitä. Vastuu sähköisesti annettujen toimeksiantojen ja tiedoksiantojen saamisesta Palveluntarjoajalle on ainoastaan Asiakkaalla.

7. IMMATERIAALIOIKEUDET JA TIETOJEN KÄYTTÖ

Sähköisiin palveluihin liittyvät immateriaalioikeudet kuuluvat Palveluntarjoajalle, ellei toisin ole ilmoitettu.

Asiakas ymmärtää, että hänen sähköisten palveluiden kautta vastaanottamansa pörssi- tai markkinainformaatioon sekä muun sähköisistä palveluista löytyvän informaation jakaminen on ehdottomasti kielletty riippumatta siitä, kenen laatimasta materiaalista on kyse. Näin saadun markkinainformaation, samoin kuin kaiken Palveluntarjoajan sähköisistä palveluista löytyvän infor-

maation, käyttö on sallittu ainoastaan henkilökohtaiseen käyttöön. Kaiken informaation käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Asiakkaalla ei ole oikeutta käyttää sähköistä palvelua tai sen sisältämiä tietoja arvopaperivälitystoiminnan tai muun tähän rinnastettavan toiminnan harjoittamiseen.

Mikäli asiakas saa palveluista hänelle kuulumatonta informaatiota, Asiakas sitoutuu olemaan millään tavoin paljastamatta tai luovuttamatta näin saatua informaatiota kolmannelle osapuolelle.

8. PALVELUN IRTISANOMINEN

Asiakkaalla on oikeus irtisanoa sähköiset palvelut yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla. Palveluntarjoajalla on oikeus irtisanoa sähköiset palvelut päättymään yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla. Asiakkaan Tunnistetiedot ovat voimassa palvelun irtisanomiseen, purkamiseen tai ilman irtisanomista tapahtuvaan päättymiseen asti.

Palveluntarjoajalla on oikeus päättää palvelun käyttö heti, jos Asiakas rikkoo olennaisella tavalla tämän sopimuksen ehtoja, käyttöehtoja taikka palvelun käytöstä annettuja ohjeita tai määräyksiä.

Asiakkaan oikeus käyttää sähköisiin palveluihin liitettyä vajaa-
valtaisen tiliä päättyy, kun alaikäinen täyttää kahdeksantoista (18) vuotta tai kun edunvalvontamääräys lakkaa.

Asiakas vastaa palvelussa tehdyistä toimeksiannoista palvelun käytön päättymisen jälkeen. Palveluntarjoajalla on oikeus suorittaa toimeksiannot loppuun, jollei niitä voida peruuttaa niitä koskevien ehtojen mukaisesti tai jollei laista muuta johdu.

9. OSAPUOLTEN KORVAUSVASTUU

Asiakas on velvollinen korvaamaan Palveluntarjoajalle, muulle palveluntarjoajalle, muulle käyttäjälle tai kolmannelle osapuolelle aiheutuneet vahingot, jotka ovat aiheutuneet:

- sähköisten palvelujen käyttöön liittyvien ehtojen, ohjeiden tai määräysten laiminlyönnistä,
- Asiakkaasta tai Asiakkaan käyttämistä laitteista, ohjelmistoista tai tietoliikenneyhteyksistä,
- palvelun käyttämisestä lain tai hyvän tavan vastaisesti, tai
- palvelun käyttämisestä muutoin vahinkoa aiheuttavalla tavalla.

Palveluntarjoaja vastaa sen virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuneen sähköisen palvelun toimintahäiriön takia Asiakkaalle syntyneestä välittömästä vahingosta. Palveluntarjoaja korvaa Asiakkaalle aiheutuneen korkotappion sekä vahingon selvittämisestä aiheutuneet välttämättömät selvittelykustannukset ja palauttaa perimänsä palvelumaksut siltä osin kuin ne kohdistuvat vahinkoa aiheuttaneeseen virheeseen tai laiminlyöntiin. Asiakkaalla ei ole oikeutta saada korvausta, jollei Asiakas ilmoita virheestä Palveluntarjoajalle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita.

Palveluntarjoaja ei vastaa Asiakkaalle:

- puutteellisten tai virheellisten tietojen aiheuttamista vahingoista,

- sähköisiä palveluja tai tunnusten käyttöä koskevien ehtojen, ohjeiden tai määräysten vastaisen käytön aiheuttamista vahingoista, tai
- yleisessä tietoverkossa tai Asiakkaan omistamassa, hallitsemassa tai sopimuksen nojalla käyttämässä tietoverkossa tiedon häviämisen, muuttumisen tai viivästymisen aiheuttamasta vahingosta.

Palveluntarjoaja vastaa asiakkaalle huolimattomuudesta aiheuttamista välillisistä vahingoista, kun kyseessä on maksupalvelulaissa säädettyjen tai sen perusteella sovittujen veloitteiden vastainen menettely. Tällöin välillisinä vahinkoina pidetään esimerkiksi tulon menetystä tai saamatta jäänyttä tuottoa.

Palveluntarjoaja ei kuitenkaan vastaa maksutoimeksiannon toteuttamisessa tapahtuneesta virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuneista välillisistä vahingoista.

Palveluntarjoaja ei voi vedota vastuunrajoitukseen, jos Palveluntarjoaja on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Sopijapuolella ei ole oikeutta korvauksiin tämän palvelun päättymisen tai palvelun piiriin kuuluvan toisen palvelun lopettamisen johdosta, jollei toisin ole sovittu tai laista muuta johdu.

Vahinkoa kärsivän Asiakkaan on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahingon rajoittamiseksi. Jos hän laiminlyö tämän, hän vastaa itse vahingosta tältä osin. Lain tai ehtojen vastaisen menettelyn perusteella Palveluntarjoajan suoritettavaksi tulevaa vahingonkorvausta voidaan sovitella, jos se on kohtuuton ottaen huomioon rikkomuksen syy, Asiakkaan mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, maksupalvelusta suoritettava vastike, Palveluntarjoajan mahdollisuudet ennakoida ja estää vahingon syntyminen sekä muut olosuhteet.

10. EHTOJEN RISTIRIITA

Jos tämän palvelun ehdot poikkeavat markkinasäännöistä, sovelletaan ensisijaisesti lakia, lain perusteella annettuja säännöksiä sekä muita markkinasääntöjä.

11. PERUUTTAMISOIKEUS

Kuluttajan asemassa olevalla Asiakkaalla on oikeus peruuttaa Palveluntarjoajan kanssa Palveluntarjoajan tarjoamassa sähköisessä palvelussa tekemänsä sopimus näiden ehtojen mukaisesti, jollei laista tai sopimuksesta muuta johdu.

Asiakkaan on peruutettava Palveluntarjoajan kanssa tekemänsä sopimus ilmoittamalla siitä Palveluntarjoajalle neljäntoista (14) päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä. Jos Asiakas on saanut ennakkotiedot ja sopimusehdot pysyvällä välineellä sopimuksen tekohetken jälkeen, peruuttamisaika alkaa tästä myöhemmästä ajankohdasta.

Asiakas voi tehdä peruuttamisilmoituksen Palveluntarjoajalle sähköisen palvelun välityksellä, kirjallisesti tai Palveluntarjoajan Toimipisteessä. Asiakkaan on yksilöitävä ilmoituksessaan sopimus, jonka hän haluaa peruuttaa. Sopimukseen liittyvät muut sopimukset peruuntuvat Asiakkaan peruuttaessa pääsopimuksen. Peruuttaminen raukeaa, jos peruutetun sopimuksen perusteella tehtyjä suorituksia ei ole palautettu kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä.

Mikäli Asiakas peruuttaa sopimuksen, on Palveluntarjoajalla oikeus veloittaa palvelusta Palveluntarjoajan palveluhinnaston mukainen korvaus Palveluntarjoajan suoritusta vastaavalta osalta, mikäli asiakas ja Palveluntarjoaja eivät ole toisin sopineet.

Asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa rahastotoimeksiantoja tai muita palveluja, joiden hinta tai arvo riippuu sellaisista rahoitusmarkkinoiden muutoksista, joihin Palveluntarjoaja ei voi vaikuttaa. Peruuttamisoikeutta ei ole myöskään silloin, kun etäsopimus on täytetty kokonaisuudessaan Asiakkaan nimenomaisesti pyynnöstä ennen peruuttamisoikeuden määräaikaan tai jos voimassa olevaa sopimusta on muutettu.

12. HENKILÖ- JA ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELY

Toimittaessaan asiakkaan kanssa solmitun sopimuksen perusteella asiakkaalle tuotteita ja palveluja, EAB-konsernin yhtiöt toimivat rekisterinpitäjinä käsitellessään henkilötietoja. Voimassa olevan sääntelyn mukaisten veloitteiden täyttämiseksi henkilötietoja voidaan käsitellä myös muussa yhteydessä. Tarkempia tietoja henkilötietojen käsittelystä on saatavilla verkkosivuiltamme osoitteessa www.eabgroup.fi, jossa on julkaistu tietosuojaselosteemme. Asiakkaalla on oikeus saada tiedot myös postitse pyytämällä näitä tietoja sekä tietosuojaselostettamme asiakaspalvelustamme. Tietosuojaselosteessa on annettu tarkemmat tiedot asiakkaan oikeuksista sekä tiedot, miten asiakkaan tulee menetellä hänen halutessaan ottaa yhteyttä tietosuojaan liittyvissä asioissa.

Oikeushenkilöiden, jotka ovat Elite Alfred Bergin asiakkaita, on toimitettava tietosuojaseloste niille henkilöille, joiden tietoja se luovuttaa Elite Alfred Bergille. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi oikeushenkilön edustajat.

Asiakkaan henkilöluottotiedot voidaan tarkistaa Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä sijoituspalveluita koskevia sopimuksia solmittaessa taikka palveluihin liittyviä asiakkaan antamia toimeksiantoja toteutettaessa.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa EAB-konsernin yhtiöille tai muille samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yhtiöllä voimassa olevan tietosuojaa koskevan sääntelyn mukaisesti ja sen sallimissa rajoissa. Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi luovuttaa muulle palveluntarjoajalle, milloin se on tarpeen asiakkaan tunnistamiseksi taikka asiakkaan antaman toimeksiantannon tai muun sopimuksen mukaisen palvelun tarjoamiseksi, jos asiakas haluaa käyttää muun palveluntarjoajan palvelua.

Asiakas valtuuttaa Palveluntarjoajan tarkistamaan Asiakkaan asiakastiedot ja pankkiyhteyden oikeellisuuden. Asiakkaan ollessa edunvalvonnassa tai alaikäinen, koskee tietojen tarkastusoikeus Asiakkaan ohella edunvalvojaa tai edunvalvoja.

Asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Palveluntarjoajalle kirjallisesti tai sähköisesti ja ilman aiheutonta viivytystä yhteystiedoissaan sekä muissa antamissaan tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Palveluntarjoajalla on kuitenkin oikeus mutta ei velvollisuutta päivittää Asiakkaan, Asiakkaan Edustajan sekä Tosiasiallisen Edunsaajan tietoja julkisista rekistereistä, kuten väestötietojärjestelmästä. Palveluntarjoaja ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että Asiakas ei ole ilmoittanut Palveluntarjoajalle edellä mainittujen tietojen muuttumisesta.

IV OMAISUUDENHOIDON YLEISET EHDOT

1. EHTOJEN TARKOITUS

Omaisuu-denhoitosopimuksella ja näillä ehdoilla sovitaan Omaisuu-denhoitajan Asiakkaalle tarjoaman omaisuu-denhoitopalvelun sisällöstä sekä palveluista perittävistä maksuista.

Sopimuksen, sen liitteiden ja näiden ehtojen lisäksi sopimus-suhteeseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevia Palveluntarjoajan Asiakassuhteen yleisiä ehtoja, kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä Markkinasääntöjä, jotka Sopimuksen nojalla velvoittavat Asiakasta. Jos Sopimus tai sen liitteet poikkeavat edellä mainituista säännöksistä, sovelletaan ensisijaisesti lakia, lain perusteella annettuja säännöksiä ja Markkinasääntöjä.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada nähtäväkseen Asiakasta kulloinkin velvoittavat Markkinasäännöt.

Asiakkaalla on oikeus halutessaan saada tietoa eturistiriitihin sovellettavista toimintaperiaatteista.

Omaisuu-denhoitaja toimii Finanssivalvonnan valvonnassa ja harjoittaa omaisuu-denhoitoon annetun toimiluvan perusteella sijoituspalvelutoimintaa. Omaisuu-denhoitaja, joka on sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, on Sijoittajien korvausrahaston jäsen.

2. MÄÄRITELMÄT

Ammattimainen Asiakas

Ammattimainen Asiakas on Asiakas, jonka Palveluntarjoaja on luokitellut sijoituspalvelulaissa tarkoitetuksi ammattimaiseksi asiakkaaksi. Ammattimaisuuden edellytyksenä on muun muassa, että Asiakkaan sijoitustoiminta on laajuutensa, säännöllisyytensä ja organisaationsa puolesta ilmeisen ammattimaista.

Arvopaperi ja Arvo-osuus

Arvopaperi ja Arvo-osuus ovat arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja todiste- tai arvo-osuusmuotoisia arvopapereita tai johdannais-sopimuksia.

Arvopaperinvälittäjä

Arvopaperinvälittäjällä tarkoitetaan viranomaiselta luvan saanutta ja viranomaisen valvonnan alaista yhteisöä, jota Omaisuu-denhoitaja käyttää tarvittaessa kulloinkin annettavien osto- ja myyntitoimeksiantojen toteuttamisessa Asiakkaan lukuun.

Asiakas

Asiakas on omaan lukuunsa suhteessa Palveluntarjoajaan toimiva sopijapuoli, jonka Palveluntarjoaja on hyväksynyt Asiakkaakseen ja joka on hyväksynyt nämä ehdot.

Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan muuta kuin Ammat-timaista asiakasta tai Hyväksyttävää vastapuolta.

Hoitotili

Hoitotilillä tarkoitetaan Omaisuu-denhoitajan Asiakkaan nimissä avaamaa pankkitiliä Omaisuu-teen sisältyvien rahavarojen säilyttämistä ja toimeksiantojen maksuliikennettä varten.

Hyväksyttävä Vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli on Ammattimainen Asiakas, jota on pidettävä sijoituspalvelulain perusteella Hyväksyttävänä Vastapuolena ja jonka Palveluntarjoaja on luokitellut Hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Markkinapaikka

Markkinapaikka on koti- tai ulkomainen arvopaperi- ja/tai johdannaispörssi taikka muu viranomaisen hyväksymä säännelty markkinapaikka, jolla käydään säännöllisesti kauppaa Rahoitusvälineillä, taikka arvopaperipörssin tai arvopaperivälittäjän ammattimaisesti järjestämä arvopaperin ostajien ja myyjien yhteen saattamiseksi tarkoitettu yleisön käytettävissä oleva kaupankäyntimenettely.

Markkinasäännöt

Markkinasäännöillä tarkoitetaan voimassa olevan lainsäädännön perusteella annettuja päätöksiä ja viranomaismääräyksiä ja -ohjeita sekä Markkinapaikkojen ja Selvitys-yhteisöjen sääntöjä, ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä sekä kulloinkin sovellettavaa kauppatapaa.

Omaisuu-denhoitaja

Omaisuu-denhoitajalla tarkoitetaan viranomaiselta luvan saanutta ja viranomaisen valvonnan alaista yhteisöä, joka hoitaa Asiakkaan omaisuu-tta Sopimuksen perusteella.

Omaisuu-denhoito

Omaisuu-denhoidolla tarkoitetaan Omaisuu-denhoitajan sopimuksen mukaista oikeutta itsenäisesti hoitaa Asiakkaan Omaisuu-tta.

Omaisuu-s

Omaisuu-della tarkoitetaan Sopimuksen kohteena olevia Asiakkaan rahavaroja ja Rahoitusvälineitä sekä näiden tuottoa, niihin liittyviä oikeuksia ja saamia sekä niiden sijaan tullutta omaisuu-tta.

Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan sijoituspalvelun tai Omaisuu-denhoidon kohteena olevaa Arvopaperia. Näissä ehdoissa Ra-hoitusvälineellä tarkoitetaan myös muuta siirrettävissä olevaa oikeutta tai sitoumusta.

Selvitys-yhteisö

Selvitys-yhteisöllä tarkoitetaan viranomaiselta luvan saanutta ja viranomaisen valvonnan alaista koti- tai ulkomaista yhteisöä, jonka tehtävänä on selvittää markkinapaikalla toteutetut toimek-siannot.

Sijoittajien korvausrahasto

Sijoittajien korvausrahasto on sijoituspalvelulaissa tarkoitettu Sijoittajien korvausrahasto. Rahastosta voidaan korvata maksu-kyvyttömyyden perusteella Asiakkaalle tämän riidaton saatava sijoituspalveluyritykseltä. Korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa (9/10) saatavan määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahastosta ei makseta korvausta Ammattimai-selle Asiakkaalle.

Palveluntarjoaja on Sijoittajien korvausrahaston jäsen ja siten Palveluntarjoajan Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä.

Sopimus

Sopimuksella tarkoitetaan Asiakkaan ja Omaisuudenhoitajan välillä tehtyä omaisuudenhoitosopimusta.

Säilyttäjä

Säilyttäjällä tarkoitetaan viranomaiselta luvan saanutta ja viranomaisen valvonnan alaista koti- tai ulkomaista säilytysyhteisöä, joka säilyttää Asiakkaan Omaisuutta erillisen säilytys sopimuksen perusteella.

Vertailukohde

Vertailukohteella tarkoitetaan rahoitusvälineiden arvonkehitystä kuvaavaa indeksiä, jota käytetään Omaisuuden tuoton vertailussa tai Omaisuudenhoidon mallina.

Yhteissijoitusyritys

Yhteissijoitusyrityksellä tarkoitetaan ulkomaista sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa ulkomaista yritystä.

3. VALTUUTUS

Asiakas valtuuttaa Omaisuudenhoitajan hoitamaan itsenäisesti Omaisuutta Asiakkaan lukuun Sopimuksen mukaisesti (täyden valtakirjan omaisuudenhoito).

Asiakas valtuuttaa Omaisuudenhoitajan tarvittaessa avaamaan Asiakkaan nimissä ja nimiin tarvittavat pankki-, arvo-osuus- ja muut omaisuudenhoitoon liittyvät tilit ja säilytykset sekä tekemään ja irtisanomaan niihin liittyvät sopimukset Asiakkaan puolesta.

Asiakas antaa Omaisuudenhoitajalle käyttöoikeuden Sopimuksen kohteena oleviin Asiakkaan tileihin ja säilytyksiin. Omaisuudenhoitajan käyttöoikeus ja valtuutus koskee kaikkia niitä toimia, jotka ovat tarpeellisia Sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi. Asiakkaalla ei ole käyttöoikeutta edellä mainittuihin tileihin eikä säilytyksiin Sopimuksen voimassaoloaikana.

Omaisuudenhoitajalla on oikeus antaa Asiakasta sitovia Toimeksiantoja sekä edustaa Asiakasta kaikissa Omaisuudenhoitoon liittyvissä asioissa. Omaisuudenhoitajan antamat tai vastaanottamat tahdonilmaisut velvoittavat Asiakasta sekä luovat Asiakkaalle oikeuksia ja velvollisuuksia siten kuin Asiakas olisi ne itse antanut tai vastaanottanut.

Omaisuudenhoitaja sopii kaupankäynnissä ja kauppohen selvityksessä tarvittavat sopimukset Asiakkaan lukuun.

Omaisuudenhoitajalla on oikeus toteuttaa kaikki tarvittavat panttioikeudet ja muut mahdolliset tilikirjaukset sekä kirjata tileille tarvittavat rajoitukset. Mikäli Asiakkaan Omaisuutta voidaan Sopimuksen ehtojen mukaisesti käyttää johdannais sopimuksen vakuusvaatimusten kattamiseen, Omaisuudenhoitajalla on oikeus allekirjoittaa tätä koskeva panttaussopimus ja muut tarvittavat asiakirjat Asiakkaan puolesta.

Omaisuudenhoitajalla on oikeus Asiakasta kuulematta käyttää apulaista Sopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa täyttämiseksi. Apulaisella on oltava viranomaisen lupa toiminnalleen. Omaisuudenhoitaja sitoutuu valitsemaan apulaisen huolellisesti

ja vastaa Asiakkaalle siitä, että Omaisuudenhoito on Sopimuksen mukaista.

4. SOPIMUKSEN PIIRIIN KUULUVA OMAISUUS

Omaisuudenhoidon toimenpiteiden alainen Omaisuus

Sopimuksen piiriin kuuluu Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 yksilöidyt Asiakkaan pankki-, arvo-osuus- ja johdannais tileillä sekä Omaisuudenhoitajan asiakasvaratilillä kulloinkin oleva sekä muu Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 tarkemmin yksilöity omaisuus sekä tällaisen omaisuuden tuotot ("Omaisuus"), siihen liittyvät oikeudet ja muut saamiset edellyttäen, että Omaisuudenhoitajalla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa Omaisuutta Sopimuksen mukaisesti.

Mikäli Sopimuksen piiriin kuuluvalle Omaisuudelle avataan Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 mainitsematon tili tai säilytys, on tästä ilmoitettava Asiakkaalle.

Asiakas ymmärtää ja hyväksyy, että Omaisuudenhoitajalla ei ole velvollisuutta huolehtia muusta kuin Sopimuksessa yksilöidyn Omaisuuden hoitamisesta sovitun sijoitusstrategian ja näiden ehtojen mukaisesti, edellyttäen, että Omaisuudenhoitajalla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa omaisuutta sopimuksen mukaisesti. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että Omaisuudenhoitaja ei itse toimi Omaisuuden säilyttäjänä, kauppohen toteuttajana ja selvittäjänä.

Asiakkaan rahavarat säilytetään erillään Omaisuudenhoitajan omista varoista Omaisuudenhoitajan erillisellä asiakasvaratilillä kotimaisessa tai ulkomaisessa luottolaitoksessa. Rahavaroille ei makseta korkoa.

Asiakas ymmärtää, että ainoastaan Omaisuudenhoitajalla on käyttöoikeus niihin pankkitileihin ja säilytyksiin, joilla Sopimuksen piirissä olevaa Omaisuutta säilytetään.

Sopimuksen piiriin siirrettävät Arvopaperit

Omaisuudenhoitajalla ei ole velvollisuutta hyväksyä Omaisuuden määrän lisäyksenä muuta Omaisuutta kuin rahaa. Lisättävät varat katsotaan kuuluvan Sopimuksen piiriin seuraavana pankkipäivänä siitä, kun Omaisuudenhoitaja on saanut ne haltuunsa.

Mikäli Asiakkaan Arvopapereita siirretään tämän Sopimuksen piiriin, käyttää Omaisuudenhoitaja omaisuudenhoidon raportoinnissa Arvopapereiden alkuperäisiä hankintahintoja, mikäli Asiakas ilmoittaa alkuperäiset hankintahinnat ja niihin liittyvät kulut Omaisuudenhoitajalle ennen omaisuudenhoidon aloittamista. Omaisuudenhoitajalla on oikeus luottaa Asiakkaan antamiin tietoihin.

Mikäli Asiakas ei ilmoita alkuperäisiä hankintahintoja kuluineen, Omaisuudenhoitaja käyttää raportoinnissa siirtopäivän markkinahintoja. Viimeksi mainitussa tapauksessa Omaisuudenhoitajan verotusta varten verottajalle ja Asiakkaalle toimitettavat tiedot eivät ole oikein ja Asiakkaan tulee oma-aloitteisesti korjata ne verotustaan varten.

Omaisuudenhoidon alaisen Omaisuuden määrän muuttaminen

Asiakkaalla on oikeus lisätä tai vähentää Sopimuksen piiriin kuuluvan Omaisuuden määrää Sopimusta muutoin muuttamatta ilmoittamalla asiasta näiden ehtojen mukaisesti kirjallisesti Omaisuudenhoitajalle. Asiakas ymmärtää ja hyväksyy, että Omaisuuden määrän muutokset voivat vaikuttaa Omaisuudenhoitajan edellytyksiin toteuttaa Sopimuksen mukaista sijoitusstrategiaa.

Kun Omaisuuden lisäys on tullut Omaisuudenhoitajan hallintaan asiakasvaratilille ja Omaisuudenhoitaja on saanut siitä tiedon, Omaisuuden lisäys liitetään Omaisuuteen ja sijoitetaan sijoituspolitiikan ja muiden Sopimuksen ehtojen mukaisesti kohtuullisessa ajassa huomioon ottaen markkinoiden olosuhteet ja toimintaviiveet.

Mikäli Omaisuuden vähentäminen edellyttää Omaisuuden myymistä, tästä on ilmoitettava Omaisuudenhoitajalle vähintään kaksi viikkoa ennen aiottua Omaisuuden vähentämistä. Omaisuudenhoitaja ei siirrä Omaisuutta Asiakkaan osoittamalle tilille Sopimuksen ulkopuolelle ennen kuin se on vastaanottanut suoritukset Omaisuuden myynnistä.

Mikäli Omaisuuden siirtäminen Sopimuksen ulkopuolelle johtaa tilanteeseen, jossa varainhoito tai sen edellytykset eivät Omaisuudenhoitajan käsityksen mukaan vastaa Sopimuksessa sovitun tai Sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttäminen vaarantuu, on Omaisuudenhoitajalla oikeus irtisanoa Sopimus Palveluntarjoajan Asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Mikäli Omaisuuden vähentämisen tai muun Asiakkaan pyytämän toimenpiteen seurauksena Asiakkaan Omaisuus ei riitä kattamaan jo tehdyistä sijoituksista aiheutuvia maksuja tai muita Sopimuksen mukaisia palkkioita tai kuluja, on Omaisuudenhoitajalla oikeus erikseen laskuttaa Asiakkaalta tällaiset palkkiot, kulut ja maksut.

Asiakkaan varoja voidaan palauttaa ilman erillistä kirjallista ohjetta vain Asiakkaan ilmoittamalle Sopimuksessa yksilöidylle vastatilille.

5. OMAISUUDEN OMISTUSOIKEUS

Omistusoikeus Omaisuuteen tai siitä saatuun lunastusarvoon kuuluu Asiakkaalle.

Asiakas ymmärtää, että ainoastaan Omaisuudenhoitajalla on käyttöoikeus niihin pankkitileihin ja säilytyksiin, joilla Sopimuksen piirissä olevaa Omaisuutta säilytetään.

6. OMAISUUDENHOITOON LIITTYVIEN TEHTÄVIEN HOITAMINEN

Omaisuudenhoitaja noudattaa Asiakasta kohtaan kaikessa toiminnassaan sijoituspalvelulaissa kulloinkin säädettyjä sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuuksia. Omaisuudenhoitaja toimii alalla yleisesti noudatettavan käytännön mukaisesti, huolellisesti ja ammattitaitoisesti.

Omaisuudenhoitaja ja sen henkilökunta ovat sitoutuneet noudattamaan Elite Alfred Bergin kaupankäyntiohjetta, joka noudattaa olennaisilta osin Finanssiala ry:n arvopaperikaupankäyntiä koskevaa ohjetta.

Asiakas hyväksyy, että Omaisuudenhoitaja ilmoittaa palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuutta koskevien tietojen, kuten Omaisuudenhoitajan toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden, muutoksista internetsivuillaan. Muutokset ja päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, kun ne julkaistaan Omaisuudenhoitajan internetsivuilla, ellei toisin ole ilmoitettu.

Omaisuudenhoidon rajoitukset

Omaisuudenhoitaja sijoittaa Sopimuksen nojalla Asiakkaan Omaisuutta eri Rahoitusvälineisiin itsenäisesti Omaisuudenhoitosopimuksen liitteen 1 mukaisesti. Rahoitusvälineet ja niihin mahdollisesti liittyvät määrälliset vähimmäis- tai enimmäisrajoitukset on määritelty Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1.

Sijoitusrajoitukset on määritelty osuutena Asiakkaan Omaisuuden kulloisestakin kokonaisarvosta. Sijoitusrajoituksia määriteltäessä Rahoitusvälineet arvostetaan jäljempänä kuvatulla tavalla.

Sopimuksen voimaantulon alkuvaiheessa sekä Omaisuuden tai markkinaolosuhteiden muuttuessa tai muissa vastaavissa tilanteissa Omaisuudenhoitaja varaa Asiakkaan etu huomioon ottaen kohtuullisen ajan sopimuksen mukaisten sijoitusrajoitusten saavuttamiseksi.

Omaisuuden arvostaminen

Omaisuuden arvo määräytyy kunakin pankkipäivänä salkun sisältämien arvopapereiden ja johdannaisopimusten sekä muiden varojen markkina-arvon mukaan. Markkina-arvolla tarkoitetaan julkisessa hinnanseurantajärjestelmässä vallitsevaa markkina-arvoa virallisen päätöskurssin mukaisesti.

Rahastot arvostetaan viimeisimpään saatavilla olevaan rahasto-osuuden arvoon. Tarvittaessa valuuttakurssinoteerauksina käytetään Euroopan keskuspankin päivittäin julkaisemia viitekursseja. Mikäli edellä mainittua arvostusta ei ole saatavissa, voidaan Rahoitusvälineet arvostaa myös muilla markkina-arvoa kuvaavilla perusteilla.

Raportoitu tuotto perustuu Omaisuuden arvonnousuun raportointijaksolla. Omaisuuden tuotto raportointijaksolla ilmoitetaan kokonaistuotona vuositason kustannuksilla vähennettynä. Omaisuuden tuottoa määriteltäessä Omaisuudenhoidosta perittäviä palkkioita ei oteta huomioon. Omaisuuden lisäykset ja varojen nostot huomioidaan tuottolaskelmassa siltä ajalta, jolloin Omaisuus on kuulunut Omaisuudenhoidon piiriin.

Omaisuutta lisättäessä lisäys otetaan laskelmassa huomioon lisäystä seuraavasta pankkipäivästä alkaen, edellyttäen että Omaisuudenhoitaja on hyväksynyt varat Omaisuudenhoidon piiriin. Tuottovertailu tehdään vastaavasti kulloinkin Omaisuudenhoidon piiriin kuuluvan Omaisuuden osalta.

Raportointikaudella tilitetyt osingot, korot ja muut tuotot sekä maksetut palkkiot ilmoitetaan tuotto- ja palkkiolajeittain.

Sijoituspäätösten tekeminen, sijoitusstrategia ja tuottoteitoitteeseen liittyvä riskitaso

Omaisuudenhoitaja hoitaa Omaisuutta itsenäisesti ja tekee sijoituspäätöksiä Asiakkaan lukuun parhaaksi katsomallaan tavalla ottaen huomioon Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 määritellyt sijoitusrajoitukset ja muut Sopimuksen ehdot. Sijoitusstrategia perustuu Asiakkaasta tehtyyn soveltuvuusarviointiin ja sen perusteella annettuun soveltuvuuslausuntoon, jossa on huomioitu mm. Asiakkaan sijoitustoiminnan tavoitteet ja riskinottohalukkuus.

Omaisuudenhoitaja hoitaa Asiakkaan omaisuutta Omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti ja noudattaa konsernin toimeksiantojen toteuttamista koskevia periaatteita. Kun Asiakas antaa Omaisuutta Omaisuudenhoitajan hoidettavaksi, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen Omaisuudenhoitajan kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet.

Asiakas ymmärtää ja hyväksyy eri Rahoitusvälineisiin liittyvät riskit sekä Omaisuudenhoitajan oikeuden käydä kauppaa Rahoitusvälineillä itsenäisesti Asiakkaan puolesta ja lukuun.

Asiakas on myös tietoinen siitä, että sijoituspäätöstä ei tule perustaa Rahoitusvälineettä tai sijoituspalvelua koskevaan markkinointiin ja markkinointimateriaaliin vaan Rahoitusvälineettä tai sijoituspalvelua koskeviin tietoihin kokonaisuudessaan.

Asiakkaan oikeus antaa Omaisuutta koskevia ohjeita ja toimeksiantoja

Asiakas voi perustellusta syystä antaa Omaisuutta koskevia toimeksiantoja ja ohjeita Omaisuudenhoitajalle. Asiakkaalla ei ole oikeutta antaa kolmansille Omaisuutta koskevia toimeksiantoja. Asiakkaan on annettava mahdolliset toimeksiannot ja ohjeet kirjallisesti Palveluntarjoajan Asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Asiakkaan mahdollisesti antama erityinen ohje saattaa estää toimeksiantojen toteuttajaa noudattamasta toimeksiantojen toteuttamista koskevia periaatteita, joiden tavoitteena on saavuttaa Asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos.

Mikäli Omaisuudenhoitaja katsoo, että Omaisuudenhoitoon liittyvä Asiakkaan antama Toimeksianto tai ohje on ristiriidassa Asiakkaan aikaisemmin antaman Toimeksiannon tai ohjeen, Omaisuudenhoitosopimuksen tai Asiakkaan edun kanssa, Omaisuudenhoitajan tulee ennen Toimeksiannon toteuttamista tai ohjeen noudattamista ilmoittaa tästä Asiakkaalle.

Mikäli Asiakas ei muuta Toimeksiantoaan tai ohjettaan, Omaisuudenhoitajalla on oikeus kieltäytyä noudattamasta Asiakkaan antamia toimeksiantoja tai ohjeita.

Mikäli Asiakkaan antamat Omaisuutta koskevat ohjeet tai Toimeksiannot johtaisivat tilanteeseen, jossa Omaisuudenhoitajan käsityksen mukaan Omaisuudenhoito tai sen edellytykset eivät vastaa Omaisuudenhoitosopimuksessa sovittua tai Omaisuudenhoitosopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttäminen vaarantuu, Omaisuudenhoitaja voi edellyttää, että kyseisen Toimeksiannon tai ohjeen toteuttamisen ehtona on toimeksiannon tai ohjeen kohteena olevan Omaisuuden siirtäminen Omaisuudenhoitosopimuksen ulkopuolelle, jolloin Omaisuudenhoitosopimuksen mukaisia tavoitteita tai muita määräyksiä ei sovelleta.

Mikäli Omaisuuden siirtäminen Omaisuudenhoitosopimuksen ulkopuolelle johtaa tilanteeseen, jossa Omaisuudenhoito tai sen edellytykset eivät Asiakkaan käsityksen mukaan vastaa Omaisuudenhoitosopimuksessa sovittua tai Omaisuudenhoitosopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttäminen vaarantuu, on Omaisuudenhoitajalla oikeus irtisanoa Omaisuudenhoitosopimus Palveluntarjoajan Asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Asiakas vastaa kaikista yhteyshenkilönsä Asiakkaan lukuun tekemistä toimista. Asiakas on velvollinen välittömästi ilmoittamaan Omaisuudenhoitajalle kirjallisesti valtuutuksen lakkaamisesta. Asiakas vastaa valtuutetun yhteyshenkilönsä tekemistä oikeustoimista siihen asti, kunnes Omaisuudenhoitaja on vastaanottanut valtuutuksen lakkaamista koskevan ilmoituksen ja Omaisuudenhoitajalla on ollut kohtuullinen aika päivittää valtuutuksen lakkaamistieto tietojärjestelmiinsä.

Poikkeukset sovittuun sijoitusstrategiaan

Omaisuudenhoitosopimuksesta poikkeavasta sijoitustoiminnasta sekä Omaisuudenhoitosopimuksesta poikkeavien Rahoitusvälineiden käytöstä sovitaan aina erikseen kirjallisesti. Mikäli Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 sovitut sijoitusrajotukset ylitetään tai sovitusta sijoitusstrategiasta poiketaan Omaisuudenhoitajasta riippumattomasta syystä väliaikaisesti, Omaisuudenhoitajan tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista korjaamaan tilanne Omaisuudenhoitosopimuksen mukaiseksi.

Omaisuudenhoitajalla on oikeus tilapäisesti poiketa sovitusta sijoitusstrategiasta, mikäli Omaisuudenhoitaja katsoo Asiakkaan edun tätä vaativan. Syynä voi tällöin olla esimerkiksi yleinen markkinatilanne tai tiettyjä Rahoitusvälineitä koskevat toimenpiteet, joilla saattaa olla olennaista vaikutusta Rahoitusvälineiden arvoon. Omaisuudenhoitaja on velvollinen ilmoittamaan tällaisesta poikkeamisesta jalkikäteä Asiakkaalle.

Mikäli Sopimuksen liitteessä 1 sovitun sijoitusstrategian voidaan katsoa olevan Asiakkaalle epäedullinen tai muutoin sopimaton tai mikäli sijoitusstrategia on Asiakkaan ohjeiden johdosta muuttunut siten, ettei se vastaa sovittua, osapuolten tulee muuttaa Omaisuudenhoitosopimuksen liitettä 1 muuttunutta sijoitusstrategiaa vastaavaksi. Mikäli Omaisuudenhoitosopimusta ei tällaisessa tilanteessa kuitenkaan muuteta, on molemmilla osapuolilla oikeus irtisanoa sopimus Palveluntarjoajan Asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

7. OSTO- JA MYYNTITOIMEKSIANNOT SEKÄ SÄILYTYKSESSÄ OLEVAA OMAISUUTTA KOSKEVAT EHDOT

Toimeksiantojen antaminen

Omaisuudenhoitajan Asiakkaan puolesta ja lukuun antamiin osto- ja myyntitoimeksiintoihin sovelletaan Omaisuudenhoitajan Asiakkaan lukuun Arvopaperivälittäjän kanssa solmimaa sopimusta sekä vallitsevia Markkinasääntöjä. Kyseinen sopimus sekä Markkinasäännöt tulevat sovellettavaksi myös Asiakkaan Omaisuudenhoitajalle antamiin ohjeisiin ja Toimeksiintoihin.

Omaisuudenhoitajan Asiakkaan puolesta ja lukuun antamiin merkintä- ja lunastustoimeksiintoihin sovelletaan Omaisuudenhoitajan ja toimeksiannon vastaanottaneen rahastoyhtiön tai yhteissijoitusyrityksen välistä sopimusta. Kyseinen sopimus tulee sovellettavaksi myös Asiakkaan Omaisuudenhoitajalle antamiin ohjeisiin ja toimeksiintoihin.

Muut Omaisuudenhoitajan oikeudet ja velvollisuudet

Omaisuudenhoitajalla on oikeus ryhtyä kaikkiin toimiin, jotka ovat tarpeen Asiakkaan Omaisuuden ja oikeuksien turvaamiseksi. Omaisuudenhoitajalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ryhtyä muihin kuin Sopimuksessa mainittuihin tai Asiakkaan kanssa erikseen kirjallisesti sovittuihin toimenpiteisiin.

Sopimuksen piiriin kuuluvan Omaisuuden säilytys

Omaisuutta säilytetään Elite Alfred Bergin Asiakasvarojen säilyttämistä koskevien periaatteiden mukaisesti. Periaatteet on kuvattu tämän ehtokoelman liitteessä 4.

Arvo-osuusmuotoiset Rahoitusvälineet säilytetään Asiakkaan nimiin avatulla arvo-osuustilillä. Ulkomaisia Arvopapereita ei yleensä rekisteröidä Asiakkaan nimiin vaan niitä säilytetään Säilyttäjän nimiin avatuilla ulkomaisen alisäilyttäjän hallussa olevilla tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä.

Omaisuudenhoitaja solmii Asiakkaan nimissä ja lukuun arvopaperisäilytystä koskevan sopimuksen huolellisesti valitsemansa Säilyttäjän kanssa.

Asiakas valtuuttaa Sopimuksen allekirjoituksella Omaisuudenhoitajan pyytämään ja saamaan Säilyttäjältä kaikki omaisuudenhoitoa varten tarpeelliset tiedot sekä antamaan Säilyttäjälle Omaisuutta koskevia ohjeita ja määräyksiä.

8. PALKKIO

Asiakkaalta Omaisuudenhoitosopimuksen nojalla veloittavat palkkiot ja maksut on määritelty Omaisuudenhoitosopimuksen liitteenä 1 olevassa hinnastossa.

9. TOIMEKSIANTOJEN, OHJEIDEN JA MUIDEN ILMOITUSTEN JÄTTÄMINEN

Kaikki Sopimuksen mukaiset Omaisuudenhoitoon liittyvät Toimeksiannot, ohjeet ja muut ilmoitukset, jotka edellä on määrätty tehtäväksi kirjallisesti, on annettava kirjeitse, sähköpostitse, verkkopalvelun välityksellä tai telefaksilla. Osapuolet voivat myös sopia, että yhteydenpito järjestetään muulla tavalla.

Ellei muuta osoiteta, osapuolen katsotaan saaneen kirjeitse lähetetyn ilmoituksen tiedoksi seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa ilmoituksen lähettämisestä. Mikäli Asiakkaan toimipaikka on ulkomailla, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen neljän-toista (14) kalenteripäivän kuluessa ilmoituksen lähettämisestä. Ellei muuta osoiteta, osapuolen katsotaan saaneen sähköpostilla, verkkopalvelun välityksellä tai telefaksilla toimitetun toimeksiannon, ohjeen tai muun ilmoituksen tietoonsa sen lähettämistä seuraavana pankkipäivänä.

Kun Asiakkaalle on tiedotettu mahdollisesta Asiakkaan ja Omaisuudenhoitajan tai Asiakkaan ja Omaisuudenhoitajan toisen asiakkaan välisestä eturistiriitatilanteesta, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen tilanteen, jollei hän viipymättä reklamoi Omaisuudenhoitajalle tästä. Asiakas saa pyynnöstään lisätietoja eturistiriitatilanteesta.

Asiakkaan on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava Omaisuudenhoitajalle antamissaan tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti (kirjeitse, telefaksilla tai sähköpostilla) tai sähköisesti. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös Ammattimaisen Asiakkaan asemassa tapahtuneita muutoksia, jotka voivat vaikuttaa asiakasluokitukseen. Omaisuudenhoitaja ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että Asiakas ei ole ilmoittanut Omaisuudenhoitajalle edellä mainittujen tietojen muuttumisesta.

Omaisuudenhoitajalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa Asiakkaalle mahdollisesta ryhmäkanteesta, joka koskee Toimeksiannon kohteena ollutta tai olevaa Rahoitusvälinettä, vaikka Omaisuudenhoitaja tulee tällaisesta ryhmäkanteesta tietoiseksi.

Omaisuudenhoitoraportti

Omaisuudenhoitaja raportoi Omaisuudenhoidosta Asiakkaalle Omaisuudenhoitosopimuksen liitteessä 1 sovitulla tavalla.

Raportit ovat apuna Omaisuuden arvon ja kehityksen seurannassa, eivätkä sellaisenaan ole kirjanpitolain tarkoittamia liike-tapahtuman todentavia tositteita.

Toimeksiantoihin liittyvät ilmoitukset

Omaisuudenhoitaja toimittaa Asiakkaalle pyynnöstä kauppakalimat toteutuneista Toimeksiannoista. Laskelmasta käy ilmi kaupantekopäivä, toimitusajankohta, toimeksiannon kohteena oleva Rahoitusväline sekä lukumäärä, kauppahinta ja Asiakkaalta perityt kulut.

Verotusta varten tarvittavat tiedot

Omaisuudenhoitaja toimittaa Asiakkaalle tämän verotusta varten tarvitsemat tiedot ennen Asiakkaan velvollisuutta ilmoittaa verottajalle kyseiset tiedot. Omaisuudenhoitaja ei vastaa näiden tietojen oikeellisuudesta. Asiakas on aina velvollinen tarkistamaan verotustaan koskevat tiedot ja korjaamaan niissä mahdollisesti olevat virheellisydet.

Asiakas on tietoinen siitä, että Omaisuudenhoitajalla voi olla velvollisuus toimittaa Asiakkaan verotusta koskevia tietoja myös suoraan veroviranomaisille.

10. OSAPUOLTEN REKLAMOINTIVELVOLLISUUS JA VIRHEIDEN OIKAISU

Asiakkaan tulee tarkastaa kaikki Omaisuudenhoitajalta saamansa omaisuudenhoitoraportit ja muut ilmoitukset. Mikäli Asiakas huomaa Omaisuudenhoitajan toimenpiteissä virheitä tai laiminlyöntejä, tulee Asiakkaan reklamoida näistä kirjallisesti viipymättä Omaisuudenhoitajalle. Reklamaatio on suoritettava tämän kohdan ja näiden ehtojen kohdan 8 mukaista menettelyä noudattaen.

Asiakkaan, joka ei ole Ammattimainen Asiakas, ja Omaisuudenhoitajan katsotaan hyväksyneen toistensa toiminnan, ellei sopijapuoli seitsemän (7) päivän kuluessa toiminnasta tiedon saatuaan reklamoi asiasta toiselle osapuolelle. Asiakkaan, joka on Ammattimainen Asiakas, on kuitenkin reklamoitava Omaisuudenhoitajan toiminnasta heti toiminnasta tiedon saatuaan.

Mikäli huomautusta ei anneta tässä kohdassa ja edellä kohdassa 8 kuvattujen määräaikojen kuluessa, katsotaan sopijapuolten hyväksyneen toistensa toiminnan.

Mikäli Asiakas haluaa itse luopua oikeudestaan saada edellä kohdassa 8 tarkoitetut raportit ja ilmoitukset, Asiakas menettää oikeutensa reklamoida.

Mikäli Omaisuudenhoitaja havaitsee kirjanneensa erehdyksessä Asiakkaan säilytykseen Asiakkaalle kuulumatonta omaisuutta, Omaisuudenhoitajalla on oikeus korjata virhe ja siirtää tällainen omaisuus pois Asiakkaan Omaisuudesta. Mikäli Asiakas on erehdyksen vuoksi saanut omaisuuden haltuunsa, Asiakas sitoutuu ilmoittamaan asiasta välittömästi Omaisuudenhoitajalle sekä myötävaikuttamaan virheen korjaamiseen kaikin mahdollisin tavoin. Virheen korjaamisesta on viivytyksettä ilmoitettava Asiakkaalle kirjallisesti.

11. OMAISUUDENHOITAJAN PANTTIOIKEUS

Omaisuudenhoidon piirissä kulloinkin oleva Omaisuus ja siihen perustuvat saatavat ja oikeudet ovat Omaisuudenhoitajalla Asiakkaan Sopimuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämisen vakuutena. Omaisuudenhoitajan panttioikeus koskee myös sellaista Asiakkaan Omaisuutta, joka on näiden ehtojen perusteella annettu kolmannen osapuolen säilytettäväksi.

Panttaus käsittää myös Asiakkaan edellä mainitun Omaisuuden tuoton ja sen sijaan tulleen Omaisuuden.

Pantti vastaa Omaisuudenhoitajan saatavien pääomasta, korosta, viivästyskoroista, perimiskuluista ja kaikista muista panttioikeuden säilyttämisen kannalta tarpeellisista pantin säilyttämiseen ja hoitoon liittyvistä kuluista.

Jos Asiakas jättää erääntyneen velan maksamatta tai muutoin täyttämättä vastuun, jonka vakuutena pantti on, Omaisuudenhoitajalla on oikeus Asiakasta enempää kuulematta, tuomiota tai päätöstä hakematta taikka laissa säädettyjä muodollisuuksia noudattamatta ja panttia myytäväksi kuuluttamatta realisoida pantti sopivaksi katsomallaan tavalla.

Omaisuudenhoitajan on etukäteen ilmoitettava veloitteen erääntymisestä ja pantin rahaksi muuttamisesta. Pantti voidaan edellä sanotusta huolimatta realisoida välittömästi velan erääntymisen jälkeen, mikäli Asiakasta ei tavoiteta ja on pelättävissä, että pantin arvo alenee siinä määrin, että vakuus ei kata pantinhaltijan saatavia.

Panteista realisaatiossa kertyvä tulo käytetään Omaisuudenhoitajan Asiakkaalta olevien saatavien maksuun erääntymisjärjestyksessä. Omaisuuden myynnistä mahdollisesti jäljelle jäänyt tulo tilitetään Asiakkaalle.

12. LAIN NOJALLA SYNTYVÄ PANTTIOIKEUS

Omaisuu denhoitaja panttaa Asiakkaalle kuuluvan Rahoitusvälineen arvopaperimarkkinalain perusteella Selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle kyseistä arvopaperia koskevasta kaupasta johtuvan Asiakkaan veloitteen täyttämisen vakuudeksi.

13. SOPIJAPUOLTEN VASTUU

Asiakkaan vastuu

Asiakas vastaa siitä, että Omaisuu denhoitosopimuksen liitteessä 1 määritelty Omaisuu s on Omaisuu denhoitajan käytettävissä sovittuna ajankohtana.

Asiakas vastaa yksin sijoitustoiminnan taloudellisesta tuloksesta, olipa kyse tehdystä tai tekemättä jätetystä toimenpiteestä. Asiakas vastaa yksin Omaisuu denhoidosta johtuvista veroseuraamuksista sekä Omaisuu denhoidon mahdollisista vaikutuksista Asiakkaan muihin sopimussuhteisiin sekä oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Tämä vastuu on Asiakkaalla siitä riippumatta, onko Omaisuu denhoitaja suorittanut Asiakasta tai Rahoitusvälineitä koskevan soveltuvuus- ja asianmukaisuusarvioinnin tai katsotaanko Asiakkaan saaneen sijoitusneuvontaa ennen Omaisuu denhoitosopimuksen tekemistä.

Asiakas vastaa yksin Sopimuksesta johtuvista veroseuraamuksista ja Sopimuksen mahdollisista vaikutuksista Asiakkaan muihin sopimussuhteisiin sekä oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Asiakkaan tulee harkintansa mukaan selvittää veroasiantuntijalta Sopimuksen Asiakkaalle aiheuttamat verotukselliset seuraamukset sekä muulta juridiselta asiantuntijalta mahdolliset vaikutukset Asiakkaan muihin sopimussuhteisiin sekä oikeuksiin ja velvoitteisiin.

Omaisuu denhoitajan vastuu

Omaisuu denhoitaja ei vastaa säilyttäjän, arvopaperinvälittäjän, kauppojen selvittäjän ja muun Omaisuu denhoitosopimuksessa Omaisuu denhoitajalle asetettujen veloitteiden ulkopuolelle jääviä tehtäviä suorittavan kolmannen tahon Asiakkaalle mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta (mukaan lukien tällaisen tahon maksukyvyttömyydestä aiheutuva vahinko siitä, että Asiakkaan varoja ei saataisi esim. erotettua säilyttäjän hallussa olevasta muusta omaisuudesta). Omaisuu denhoitaja ei myöskään vastaa sen edustamien rahastoyhtiöiden tai muiden kolmansien tahojen toiminnan Asiakkaalle mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta eikä vahingosta, joka aiheutuu edellä mainituilta tahoilta saadusta virheellisestä tiedosta.

Vahingonkorvausvastuu

Sopijapuoli on velvollinen korvaamaan toiselle sopijapuolelle aiheutuneet välittömät vahingot, jos sopijapuoli ei täytä Sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan. Tällaisia vahinkoja voivat olla esim. viivästyskorot, ylimääräiset kulut ja työt, viivästysmaksut sekä Rahoitusvälineiden tai valuuttojen kurssimuutoksista aiheutuneet kustannukset.

Toisesta sopijapuolesta riippumattomasta syystä viivästyneelle maksulle suoritetaan korkolain mukainen viivästyskorko.

Sopijapuolet eivät vastaa toiselle sopijapuolelle aiheutuneesta välillisestä tai epäsuorasta vahingosta. Tällaisia vahinkoja ovat muun muassa saamatta jäänyt tuotto sekä sijoituspäätöksestä johtuva tappio.

14. SALASSAPITO

Omaisuu denhoitajan johto ja henkilöstö sekä Omaisuu denhoitajan toimeksiannosta toimiva ovat salassapitovelvollisia kulloinkin voimassaolevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisesti Asiakkaan toimeksiannoista, taloudellisesta asemasta, yksityisestä olosuhteesta taikka liike- tai ammattisalassuudesta.

Mikäli Omaisuu denhoitaja joutuu Sopimuksen mukaisia tehtäviä suorittaessaan antamaan Asiakkaan yhteys- tai muita salassa pidettäviä asiakastietoja ulkopuolisille tahoille, vastaa Omaisuu denhoitaja siitä, että näitä ulkopuolisia tahoja koskevat sellaiset vaitiolositoumukset, jotka vastaavat sisällöltään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain salassapitoa koskevia säännöksiä.

15. ASIAKAS- JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY

Toimittaessaan asiakkaan kanssa solmitun sopimuksen perusteella asiakkaalle tuotteita ja palveluja, EAB-konsernin yhtiöt toimivat rekisterinpitäjinä käsitellessään henkilötietoja. Voimassa olevan sääntelyn mukaisten veloitteiden täyttämiseksi henkilötietoja voidaan käsitellä myös muussa yhteydessä. Tarkempia tietoja henkilötietojen käsittelystä on saatavilla verkkosivuiltamme osoitteessa www.eabgroup.fi, jossa on julkaistu tietosuojaselosteemme. Asiakkaalla on oikeus saada tiedot myös postitse pyytämällä näitä tietoja sekä tietosuojaselostettamme asiakaspalvelustamme. Tietosuojaselosteessa on annettu tarkemmat tiedot asiakkaan oikeuksista sekä tiedot, miten asiakkaan tulee menetellä hänen halutessaan ottaa yhteyttä tietosuojaan liittyvissä asioissa.

Oikeushenkilöiden, jotka ovat Elite Alfred Bergin asiakkaita, on toimitettava tietosuojaseloste niille henkilöille, joiden tietoja se luovuttaa Elite Alfred Bergille. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi oikeushenkilön edustajat.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa EAB-konsernin yhtiöille tai muille samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla yhtiöllä voimassa olevan tietosuoja koskevan sääntelyn mukaisesti ja sen sallimissa rajoissa. Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi luovuttaa muulle palveluntarjoajalle, milloin se on tarpeen asiakkaan tunnistamiseksi taikka asiakkaan antaman toimeksiannon tai muun sopimuksen mukaisen palvelun tarjoamiseksi, jos asiakas haluaa käyttää muun palveluntarjoajan palvelua.

16. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, MUUTTAMINEN, SIIRTÄMINEN JA PÄÄTTYMINEN

Omaisuu denhoitosopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen voimaantulo

Omaisuu denhoitosopimus tulee välittömästi voimaan sopimuksen ja sen liitteiden allekirjoituksin tai tässä yhteydessä erikseen sovittavana muuna ajankohtana.

Sopimusehtojen muuttaminen

Osapuolet voivat sopia keskenään kirjallisesti Omaisuu denhoitosopimuksen ehtojen muuttamisesta.

Omaisuu denhoitajalla on oikeus yksipuolisesti muuttaa näitä ehtoja sekä Omaisuu denhoitosopimuksen liitteitä.

Omaisuu denhoitaja ilmoittaa Asiakkaalle internetsivuillaan ja postitse edellä mainitusta muutoksesta, joka lisää Asiakkaan velvollisuuksia tai vähentää hänen oikeuksiaan eikä johdu lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä. Tällainen muutos tulee voimaan Omaisuu denhoitajan ilmoittamana ajankohtana, kuitenkin aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka alkaa yhden (1) kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä Asiakkaalle, ellei laista, asetuksesta tai viranomaisen sääntelystä muuta johdu.

Omaisuu denhoitosopimus jatkuu muutetun sisältöisenä, ellei Asiakas yhden (1) kuukauden kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä ilmoita kirjallisesti Omaisuu denhoitajalle, ettei hän hyväksy muutosta. Jos Asiakas ei hyväksy Omaisuu denhoitosopimuksen muutoksia, Asiakkaalla ja Omaisuu denhoitajalla on oikeus irtisanoa Omaisuu denhoitosopimus Palveluntarjoajan asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti. Tällöin Omaisuu denhoitaja ei veloita Asiakkaalta irtisanomisesta kuluja.

Jos edellä mainittu Omaisuu denhoitosopimuksen muutos ei lisää Asiakkaan velvollisuuksia tai vähennä hänen oikeuksiaan tai johtuu lainsäädännön muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä, Omaisuu denhoitajalla on oikeus ilmoittaa muutoksesta Omaisuu denhoitajan verkkosivuilla. Muutos tulee voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos Asiakas ei hyväksy muutosta, Asiakkaalla on oikeus irtisanoa Sopimus Palveluntarjoajan asiakassuhteen yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Asiakas ymmärtää ja hyväksyy, että Omaisuu denhoitosopimuksen mukaisesti sopimuksen voimassaoloaikana tehdyt pitkäaikaiset sijoitukset eivät pääty Omaisuu denhoitosopimuksen irtisanomisesta, purkamisesta ja päättymisestä huolimatta.

17. SOVELLETTAVA LAKI, RIITAI SUUKSIEN RATKAISEMINEN JA OIKEUSPAIKKA

Näistä ehdoista ja sopijapuolten välisistä sopimuksista johtuvat riitaisuudet ratkaistaan välimiesmenettelyssä yhtä välimiestä käyttäen Helsingissä, jos riidan kohteena oleva vaade on määrältään enemmän kuin kaksikymmentätuhatta (20 000) euroa, eikä Asiakkaana ole kuluttajansuojalaissa tarkoitettu kuluttajana pidettävä Ei-ammattimainen sijoittaja. Elleivät sopijapuolet pääse ratkaisuun välimiehestä, välimiehen nimeää Keskukskauppakamari. Välimiesmenettelyyn sovelletaan lakia välimiesmenettelystä.

Muut sopijapuolten väliset riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa, ellei kuluttajana pidettävä Ei-ammattimainen Asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan yleisessä alioikeudessa, jonka tuomiopiiriin hänen asuinpaikkansa kuuluu.

Asiakkaan on tehtävä näihin ehtoihin ja sopimukseen perustuvat huomautuksensa Omaisuu denhoitajalle kirjallisesti.

Siltä osin, kun näissä ehdoissa on lakiviittauksia, sovelletaan niiden osalta kulloinkin voimassa olevia säännöksiä. Omaisuu denhoidon tarjoamiseen, Omaisuu denhoidon asiakassopimukseen ja näihin Omaisuu denhoidon yleisiin ehtoihin sovelletaan Suomen lakia kuitenkin niin, että kansainvälisyksitysoikeudellisia lainvalintaa koskevia sääntöjä ei sovelleta.

V TIETOA PALVELUNTARJOAJASTA JA SEN TARJOAMISTA PALVELUISTA

1. YLEISTÄ

Tässä osiossa kerrotaan kuluttajansuojalain edellyttämiä rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden etämyynnin ennakkotietoja sijoituspalveluita tarjoavista EAB Group Oyj:n yhtiöistä. Asiakkaan ja tämän Edustajan tulee huolellisesti perehtyä tietoihin Palveluntarjoajasta.

Mikäli Asiakas on antanut suostumuksensa siihen, että Palveluntarjoaja voi täyttää yleisen tiedonantovelvollisuutensa antamalla edellä mainitut tiedot internetsivuillaan, Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä näihin tietoihin Palveluntarjoajan internetsivuilla: www.eabgroup.fi. Palveluntarjoaja päivittää tiedot tarvittaessa. Päivitykset ovat saatavilla osoitteesta: www.eabgroup.fi.

Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot sekä mahdolliset sopimusehdot ilmoitetaan tarvittaessa palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen tai markkinoinnin yhteydessä. Asiakkaan ja tämän Edustajan tulee perehtyä huolellisesti myös näihin tietoihin.

2. ETÄMYYNNTI

Etämyynnistä on kyse silloin, kun rahoituspalveluista tehdään sopimus Asiakasta henkilökohtaisesti tapaamatta jotakin etäviestintäjärjestelmää käyttäen (esim. puhelimitse tai sähköisesti). Rahoituspalveluja ovat lähes kaikki sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön tarjoamat palvelut, kuten sijoitusneuvonta ja arvopaperinvälitys.

3. TIEDOT SIOJITUSPALVELUITA TARJOAVISTA YHTIÖISTÄ

EAB Rahastoyhtiö Oy

Kluuvikatu 3
00100 Helsinki
Puhelin: +358 201 558 610 (vaihe)
Faksi: +358 207 750 502
Sähköposti: rahastohallinto@eabgroup.fi

EAB Rahastoyhtiö Oy on merkitty patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin Y-tunnuksella 2179399-4. Rahastoyhtiöllä on sijoitusrahastolain mukainen rahastoyhtiötoimilupa harjoittaa sijoitusrahastolaissa tarkoitettua toimintaa sekä vaihtoehtorahastonhoitajan toimilupa.

EAB Varainhoito Oy

Kluuvikatu 3
00100 Helsinki
Puhelin: +358 9 228 321 (vaihe)
Faksi: +358 9 2283 2682
Sähköposti: asiakaspalvelu@eabgroup.fi

EAB Varainhoito Oy on merkitty patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin Y-tunnuksella 0864973-6. EAB Varainhoito Oy:llä on sijoituspalvelulain mukainen toimilupa harjoittaa lain tarkoittamaa sijoitus- ja oheispalveluihin liittyvää toimintaa.

Puhelun hinta on 10.1.2018 alkaen lankapuhelimesta soitetessa 8,35 senttiä/puhelu + 5,57 senttiä/ minuutti ja matkapuhelimesta soitetessa 8,35 senttiä/puhelu + 22,32 senttiä/ minuutti.

4. EDELLÄ MAINITTUJEN YHTIÖIDEN TOIMINTAA VALVOVA VIRANOMAINEN

Finanssivalvonta

Snellmaninkatu 6, PL 103
00101 Helsinki
Puhelin: +358 10 831 51 (vaihe)
www.finanssivalvonta.fi

5. PALVELUNTARJOAJAN KÄYTTÄMÄT SIDONNAISASIAMIEHET

Palveluntarjoaja voi tarjota sijoituspalveluita myös sidonnaisasiamiesten välityksellä. Palveluntarjoajan käyttämät sidonnaisasiamiehet on rekisteröity Suomessa Finanssivalvonnan ylläpitämään sidonnaisasiamiesrekisteriin. Ajantasaiset tiedot Palveluntarjoajan käyttämistä sidonnaisasiamiehistä löytyy osoitteesta www.finanssivalvonta.fi.

6. ENNAKKOTIEDOT ETÄSOPIMUKSESTA

Asiakas voi käyttää Palveluntarjoajan tarjoamia palveluita tietyin rajoituksin henkilökohtaisesti, kirjallisesti, puhelimitse tai Palveluntarjoajan sähköisten palveluiden välityksellä.

Palveluntarjoaja tarjoaa palveluita suomen kielellä. Palveluntarjoajalla ei ole velvollisuutta tarjota palveluita muilla kielillä.

Etämyynnin ennakkotiedot sekä muut sijoituspalvelua ja rahoitusvälinettä koskevat tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisena, ja sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

7. PERUUTTAMISOIKEUS ETÄMYYNNISSÄ

Kuluttaja-asiakkaalla on etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeus ei kuitenkaan koske sijoitustuotteita, joiden arvo vaihtelee markkinoilla tapahtuvien muutosten mukaan. Peruuttamisoikeus ei koske esimerkiksi rahasto-osuuksien merkintä- tai lunastustoimeksiantoja tai arvopapereiden osto- tai myyntitoimeksiantoja. Peruuttamisoikeutta ei ole myöskään silloin, kun asiointi puhelin- tai verkkopalvelussa liittyy jo olemassa olevaan sopimukseen tai jos sopimus täytetään kokonaisuudessaan kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä ennen peruuttamisaikojen päättymistä. Peruuttamisoikeutta ei myöskään ole sopimusmuutoksia tehtäessä.

Peruuttamisoikeus on voimassa 14 vuorokautta siitä, kun asiakas on tehnyt uuden sopimuksen ja saanut tai voinut saada haltuunsa ennakkotiedot ja sopimusehdot. Asiakkaan tulee ilmoittaa aikomuksestaan käyttää peruuttamisoikeutta kirjallisesti Palveluntarjoajan asiakaspalveluun. Ilmoituksessa on yksilöitävä peruteettava sopimus.

Peruuttamaan sopimuksen asiakas on velvollinen palauttamaan Palveluntarjoajalle sopimuksen perusteella Palveluntarjoajalta saamansa suoritukset viimeistään 30 päivän kuluttua peruuttamismilmoituksen tekemisestä, muutoin peruuttaminen raukeaa.

8. OIKEUSSUOJAKEINOT

Palveluun liittyvien epäselvyyksien ja reklamaatioiden osalta asiakkaan tulee aina olla ensin yhteydessä Palveluntarjoajaan. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Palveluntarjoajalle mahdollisista palveluun liittyvistä virheistä ja näihin liittyvistä vaatimuksesta.

Muut asiakkaan käytössä olevat oikeussuojakeinot varsinaisen oikeudenkäynnin lisäksi ovat Sijoituslautakunta ja Kuluttajariitalautakunta.

Sijoituslautakunta

Sijoituslautakunta etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalainsäädännön ja siihen liittyvien viranomaismääräysten sisältöä ja sopimusehtojen soveltamista, hyvää arvopaperikauppatapaa sekä muita arvopaperikäytäntöä koskevia asioita. Palvelu on maksutonta ja se on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa palveluja tarjoavaan pankkiin, sijoituspalveluyritykseen tai rahastoyhtiöön. Asiakas voi olla Sijoituslautakuntaan yhteydessä puhelimitse, kirjeitse, telefaxilla tai sähköpostin välityksellä.

Sijoituslautakunnan yhteystiedot:

Porkkalankatu 1
00180 Helsinki
Puhelin: (09) 6850 120
Faksi: (09) 6850 1220
Sähköposti: info@fine.fi.

Lisätiedot ja tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät osoitteesta: www.fine.fi.

Kuluttajariitalautakunta

Kuluttajariitalautakunta ratkaisee kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiä erimielisyyksiä, jotka koskevat kulutustavaroita ja -palveluja. Kuluttajariitalautakunta voi antaa ratkaisusuosituksen kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiin erimielisyyksiin, jotka koskevat kulutushyödykkeen, kuten rahoituspalvelun hankintaa. Ratkaisusuositusta ei kuitenkaan anneta, mikäli riidan kohteena on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperin hankinta tai luovuttaminen.

Kuluttajariitalautakunta
PL 306
00531 Helsinki
Puhelin: 029 566 5200 (vaihe)
Sähköposti: kril@oikeus.fi

Valituslomake ja sen täyttöohje löytyvät osoitteesta www.kuluttajariita.fi.

9. PALVELUNTARJOAJAN TARJOAMAT PALVELUT JA NIIDEN OMINAISUUDET

Toimeksiantojen välitys

Asiakas voi antaa rahoitusvälineisiin liittyviä toimeksiantoja puhelimitse, kirjallisesti tai sähköisesti Palveluntarjoajan sähköisten palveluiden välityksellä. Palvelun käyttö edellyttää voimassa olevaa asiakassuhdetta.

Palkkio määräytyy kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaan tai muun asiakkaalle ilmoitetun tai asiakkaan kanssa sovitun palkkion mukaan. Kuluttaja-asiakkaalla ei ole peruuttamisoikeutta sellaisten sijoitustuotteiden osalta, joiden arvo vaihtelee markkinoilla tapahtuvien muutosten mukaan. Kuluttaja-asiakkaalla ei ole peruuttamisoikeutta toimeksiantojen välitystä koskevien sitoumusten osalta.

Arvopaperin hankintaan liittyy taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja asiakas voi menettää sijoittamansa pääoman. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan on tutustuttava huolellisesti sijoitusmarkkinoihin ja eri rahoitusvälineisiin sekä muihin sijoitusvaihtoehtoihin. Asiakas vastaa itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista tuloksista.

Palveluntarjoajan kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet on saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi.

Omaisuuksien hoito

Palveluntarjoaja tarjoaa henkilö-, yritys- ja yhteisöasiakkailleen täyden valtakirjan omaisuudenhoitoa. Omaisuudenhoitopalvelu edellyttää erillisen omaisuudenhoitosopimuksen tekemistä sekä palveluun liittyvien ehtojen hyväksymistä. Lisäksi sopimussuhteeseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevia Palveluntarjoajan asiakassuhteen yleisiä sopimusehtoja. Omaisuudenhoitosopimuksessa sovitaan sopimuksen piiriin kuuluva omaisuus sekä noudatettava sijoitusstrategia.

Omaisuuksienhoitopalvelua koskeva palkkio määräytyy kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaan tai muun asiakkaalle ilmoitetun tai asiakkaan kanssa sovitun palkkion mukaan. Omaisuudenhoitopalkkion lisäksi asiakkaan maksettavaksi tulevat välitys-, kaupankäynti- ja säilytyspalkkiot sekä muut kulut, kuten sijoitusrahastojen hallinnointipalkkiot. Asiakkaalle annetaan arvio kuluista ja maksuista ennen sopimuksen tekemistä sekä erillinen kuluraportti toteutuneista kuluista vuosittain jälkikäteen.

Kuluttaja-asiakkaalla on oikeus peruuttaa etämyynnissä tehty omaisuudenhoitosopimus. Kuluttaja-asiakkaalla ei kuitenkaan ole oikeutta peruuttaa sopimuksen perusteella tehtyjä toimeksiantoja.

Sijoitusneuvonta

Palveluntarjoaja tarjoaa henkilö-, yritys- ja yhteisöasiakkailleen sijoitusneuvontaa. Sijoitusneuvonnan saaminen edellyttää voimassa olevaa asiakassuhdetta.

Palveluntarjoajan antama sijoitusneuvonta ei ole riippumatonta. Sijoitusneuvonnassa Palveluntarjoaja kartoittaa asiakkaan sijoituskokemusta ja -tietämystä, taloudellista asemaa, tappionsietokykyä, sijoitustavoitteita ja riskirajaa sekä antaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle näiden tietojen pohjalta soveltuvuutta koskevan lausunnon. Soveltuvuuslausunto on Palveluntarjoajan arvio asiakkaalle soveltuvista rahoitusvälineistä ottaen huomioon erityisesti asiakkaan riskiraja ja tappionsietokyky. Palveluntarjoajan antama sijoitusneuvonta ei perustu laajaan analyysiin eri rahoitusvälineistä, vaan rajoittuu Palveluntarjoajan omiin tuotteisiin, BNP Paribas -konsernin tuoteperheeseen sekä rajattuun joukkoon sellaisten rahoitusvälineiden valmistajien tuotteita, joiden kanssa Palveluntarjoaja on tehnyt yhteistyösopimuksen. Palveluntarjoajalla on läheinen sidos BNP Paribas Asset Management -yhtiöön, joka on BNP Paribas -konserniin kuuluva varainhoitoyhtiö. Palveluntarjoaja tarjoaa asiakkailleen säännöllistä soveltuvuusarviointia suositelluista rahoitusvälineistä. Säännöllinen arviointi tapahtuu vuosittain, ja se edellyttää asiakkaalta henkilökohtaista tapaamista Palveluntarjoajan edustajan kanssa.

Sijoitusneuvonnasta perittävä palkkio määräytyy kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaan.

Sijoitusrahastot

Palveluntarjoajan hallinnoimien sijoitusrahastojen pääominaisuudet on kerrottu kunkin sijoitusrahaston avaintietoesitteessä, jotka ovat saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi.

10. KULUT JA VELOITUKSET

Palveluntarjoaja antaa asiakkaalle ennen palvelun tarjoamista arvion asiakkaalle aiheutuvista kuluista ja veloituksista. Tiedot sisältävät sekä sijoitus- ja oheispalvelun että rahoitusvälineen kulut ja veloitukset. Tieto annetaan Palveluntarjoajan omista kuluista sekä mahdollisista kolmannen osapuolen maksuista. Tiedot annetaan asiakkaalle sekä prosentuaalisena että euromääräisenä. Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada tarkempi eritely kuluista. Tiedot toteutuneista kuluista annetaan asiakkaalle vuosittain jälkikäteen.

11. RAPORTOINTI

Palveluntarjoaja raportoi asiakkailleen palveluihin ja tuotteisiin liittyvistä toimista Palveluntarjoajan asiakassuhdetta koskevista yleisissä ehdoissa sekä mahdollisissa tuotekohtaisissa sopimuksissa ja/tai ehdoissa sovitulla tavalla. Lisäksi Palveluntarjoaja antaa kulloinkin voimassa olevan sääntelyn edellyttämät raportit. Raportit asetetaan asiakkaan saataville Palveluntarjoajan sähköisissä palveluissa.

12. VEROT

Vastuunrajoitus

Seuraavassa on kuvattu rahoitusvälineiden verotuksen pääperiaatteita silloin, kun sijoittaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen kuluttaja-asiakas. Kuvauksen tarkoituksena on ainoastaan kiinnittää kuluttaja-asiakkaan huomiota sijoituspalveluihin liittyviin veroseuraamuksiin, eikä sitä tule missään olosuhteissa pitää yksilöllisenä veroneuvontana. Asiakkaan verokohtelu määräytyy asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden perusteella. Asiakkaan tulee tarvittaessa kääntyä veroasiantuntijan puoleen ennen sijoituspäätöksen tekoa. Tiedot perustuvat kirjoittamisajan kohtana vallinneeseen tilanteeseen, joka on saattanut sittemmin muuttua.

Pääomatulojen verotus

Pääomatuloja ovat mm. korkotulo, pörssiyhtiöiden osingot ja arvopapereiden myynti- ja luovutusvoitot. Pääomatulojen alhaisin tuloveroprosentti on tällä hetkellä 30 prosenttia.

Luovutusvoiton verotus

Luonnollisen henkilön omaisuuden luovutuksesta saatu luovutusvoitto on veronalaista pääomatuloa. Luovutusvoitto tai -tappio on aina ilmoitettava veroilmoituksessa. Palveluntarjoaja ei suorita luovutusvoitosta ennakonpidätystä. Mahdollisen veron perii veroviranomainen tehdyn veroilmoituksen perusteella. Luovutusvoitto lasketaan joko vähentämällä luovutushinnasta omaisuuden hankintahinta ja hankinnasta aiheutuneet kulut tai vaihtoehtoisesti hankintameno-olettama. Vähintään 10 vuoden ajan omistetun omaisuuden hankintamenona saa vähentää 40 prosenttia ja lyhyemmän aikaa omistetun omaisuuden hankintamenona 20 prosenttia omaisuuden luovutushinnasta. Hankintameno-olettamaa käytettäessä ei voi vähentää mahdollisia kuluja, kuten merkintä- tai lunastuspalkkioita.

Omaisuuden luovutustappio vähennetään omaisuuden luovutusvoitosta tai vuoden 2016 tappioista alkaen myös muista pääomatuloista verovuonna ja viitenä seuraavana vuonna. Luovutusvoitot eivät kuitenkaan ole veronalaista tuloa, jos verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa. Verovuonna syntyneet luovutustappiot eivät puolestaan ole vähennyskelpoisia, jos verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa ja samalla verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut hankintamenot ovat enintään 1 000 euroa. Mainittuja 1 000 euron rajoja laskettaessa ei huomioida tavanomaisen koti-irtaimiston tai siihen rinnastettavan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettujen omaisuuden luovutuksia tai luovutuksia, josta saatu voitto on säädetty verovapaaksi.

Varainsiirtovero

Varainsiirtoveroa maksetaan yleensä arvopapereiden omistusoikeuden vastikkeellisen luovutuksen yhteydessä. Varainsiirtovero on 1,6 prosenttia kauppahinnasta tai muun vastikkeen arvosta. Luovutettaessa kiinteää rahavastiketta vastaan arvopapereita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi yleisölle avoimessa säännöllisesti toimivassa kaupankäynnissä, varainsiirtoveroa ei kuitenkaan tarvitse suorittaa, jos luovutuksessa käytetään arvopaperinvälittäjää.

13. ARVOPAPEREIDEN HOITO JA SÄILYTTÄMISEEN LIITTYVÄT PALKKIOT

Sijoittajan verovuonna maksamat arvopapereiden ja arvosuukien hoito- ja toimenpidepalkkiot ovat vähennyskelpoisia omavastuuosuuden ylittävältä osin. Omavastuuosuus on 50 euroa.

VI TIETOA RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ

1. YLEISTÄ

Tässä osiossa kerrotaan rahoitusvälineistä sekä niihin liittyvistä yleisimmistä riskeistä. Asiakkaan ja tämän Edustajan tulee huolellisesti perehtyä Palveluntarjoajasta, tarjottavista palveluista sekä Rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä annettuihin sijoituspalvelulain, arvopaperimarkkinalain ja niiden nojalla annettujen viranomaissääntelyn mukaisiin tietoihin. Mikäli Asiakas on antanut suostumuksensa siihen, että Palveluntarjoaja voi täyttää sijoituspalvelulain mukaisen yleisen tiedonantovelvollisuutensa antamalla edellä mainitut tiedot internetsivuillaan, Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä näihin tietoihin Palveluntarjoajan internetsivuilla: www.eabgroup.fi.

Riski tarkoittaa mahdollisuutta saada sijoituksesta voittoa tai kärsiä sijoitukseen liittyviä tappiota. Sijoitustoimintaan, myös matalan riskin sijoitusstrategioihin ja tuotteisiin, liittyy aina taloudellinen riski. Tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi jopa menettää.

Sijoituksiin liittyvät riskit määräytyvät muun muassa rahoitusvälineen rakenteen ja ominaisuuksien perusteella. Eri rahoitusvälineillä on erilainen riskitaso. Tiettyyn tuotteeseen tai transaktioon liittyvät riskit määräytyvät tuotteen juoksuajan sekä osapuolia koskevien olosuhteiden tai osapuolten välisten suhteiden perusteella. Vaikuttavia tekijöitä ovat myös sijoittajien tarpeet; tavoitteet; tapa, jolla sijoitus tehdään tai sitä sijoitetaan, myydään tai sillä käydään kauppaa; liikkeeseenlaskijan toimintamaa tai kotipaikka; salkun sijoitusten hajautus tai keskittäminen (esimerkiksi eri valuuttoihin, arvopapereihin, maahan tai liikkeeseenlaskijaan sijoitettu summa); transaktion monimutkaisuus sekä vipuvaikutus.

Rahoitusvälineiden välistä ja sisäistä suhteellista jakoa on syytä tarkkailla jatkuvasti, jotta sijoitussalkun sisältö olisi aina riskiprofiiliin kannalta sopiva. Asiakkaan on itse ryhdyttävä mahdollisiin toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi, toisin sanoen sijoituksista aiheutuvien tappioiden estämiseksi.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan on syytä tutustua huolella sijoitusmarkkinoihin ja eri rahoitusvälineisiin sekä muihin sijoitusvaihtoehtoihin. Asiakas vastaa itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista tuloksista.

Jäljempänä kuvataan sijoituspalvelun tarjoamisessa käytettävien rahoitusvälineiden ominaisuuksia sekä riskejä. Kuvaus ei ole tyhjentyvä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia riskejä, joita kuvattuihin rahoitusvälineisiin voi sisältyä.

2. RISKITYYPIT

Markkinariski

Rahoitusvälineen markkinariski aiheutuu markkinahintojen vaihtelusta. Rahoitusvälineen arvo voi kasvaa tai pienentyä tarjonnan ja kysynnän, sijoittajien kiinnostuksen ja kohde-etuutena olevien tai siihen liittyvien sijoitusten hintojen mukaan. Myös toimialoihin, politiikkaan ja talouteen liittyvillä tekijöillä voi olla vaikutusta. Markkinariski voi vaikuttaa rahoitusvälineen arvoon, olipa kyse koko markkinoiden muutoksesta tai vain sijoituskohteisesta muutoksesta. Markkinariskejä ovat korko-, osake-, valuutta- tai muu hintariski.

Kansainvälisiin sijoituksiin liittyvä riski

Kansainvälisiin tai kansainvälisiä elementtejä sisältäviin sijoituksiin voi kohdistua kyseisten maiden markkinoille ominaisia riskejä, jotka voivat olla erilaisia kuin kotimaan markkinoiden riskit ja joissakin tapauksissa kotimaisia riskejä suuremmat. Kansainvälisten transaktioiden tai ulkomaan valuuttamääräisten sopimusten mahdollisiin tuottoihin tai tappioihin vaikuttavat niin rahoitusvälineen arvon, markkinoiden kuin valuuttakurssienkin muutokset.

Erityisesti kehittyvillä markkinoilla hinnat voivat heilahdella voimakkaasti. Kurssierot, pienet kaupankäyntivolyymit ja hinnoittelun suuri hajonta voivat olla tavallisia, samoin ennakoimattomat markkinoiden liikkeet. Kehittyvien markkinoiden läpinäkyvyys, tehokkuus, likviditeetti, markkinainfrastruktuuri, oikeusjärjestelmän luotettavuus ja lainsäädäntö ovat usein puutteellisia kehittyneisiin markkinoihin verrattuna.

Luottoriski

Luottoriski on kaiken rahoitustoiminnan perusriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija, takaaaja tai vastapuoli ei kykene maksamaan rahoitusvälineen pääomaa tai tuottoa sopimuksen mukaisesti sijoittajalle takaisin. Luottoriski voi tarkoittaa myös osapuolten luottokelpoisuuden heikkenemistä. Luottoriskiä mitataan yleensä mahdollisella absoluutisella tappiosummalla.

Selvitysrishti

Selvitysrishti on luottoriski, joka syntyy, kun vastapuoli ei toimita arvopaperia (tai sen arvoa) sovitujen ehtojen mukaisesti toisen vastapuolen jo täytettyä omat sopimusvelvoitteensa. Selvitysrishti on suuri valuuttatransaktioissa ja valuutanvaihtosopimuksissa, koska käteismaksut voidaan suorittaa eri aikoina ja selvittää eri aikavyöhykkeissä. Selvitysrishtiä voi sisältyä myös kehittyvien maiden osakekaupankäyntiin. Selvitysrishtiä voi sisältyä erityisesti rahoitusvälineiden kaupankäyntiin kehittyvillä markkinoilla, joilla maksu ja rahoitusvälineen luovutus selvitetään erillään.

Volatiliteettiriski

Volatiliteetti tarkoittaa arvon nopeaa heilahtelua ylös tai alas. Sijoituksen volatiliteetin kasvaessa myös tappion tai voiton mahdollisuus kasvaa, koska osto- ja myyntihinnan välillä voi olla isokin ero.

Maksukyvyttömyys

Kaupankäynnin vastapuolena toimivan yrityksen tai transaktioon osallistuvien välittäjien maksukyvyttömyys tai laiminlyönti voi johtaa positioiden likvidointiin tai sulkemiseen ilman asiakkaan suostumusta tai siihen, ettei sijoituksen arvoa palauteta asiakkaalle.

Valuuttariski

Valuuttariski syntyy valuuttakurssien vaihtelusta, joka voi kasvattaa valuuttatransaktioihin sekä ulkomaan valuuttamääriin johdannais- ja arvopaperikauppoihin liittyviä voittoja tai näistä transaktioista aiheutuvia tappioita. Suojaus (hedging) voi lisätä tai vähentää valuuttariskiä, mutta se ei välttämättä poista valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvaa riskiä kokonaan.

Korkoriski

Korkoriski aiheutuu korkojen muutoksista. Korot voivat nousta tai laskea. Korkoriski vaikuttaa joukkovelkakirjalainojen arvoon suuremmin kuin osakkeiden arvoon, joten se on merkittävä riski joukkovelkakirjoihin sijoittaneille.

Korkoriski tarkoittaa sitä, että arvopaperin, erityisesti joukkovelkakirjan, suhteellinen arvo heikkenee koronnousun seurauksena. Tämä voi vaikuttaa negatiivisesti muihin tuotteisiin. Korkojen noustessa joukkovelkakirjojen hinnat laskevat ja päinvastoin. Tämä perustuu siihen logiikkaan, että korkojen noustessa joukkovelkakirjan omistamiseen liittyvä vaihtoehtokustannus pienenee, koska sijoittajat voivat realisoida suurempia tuottoja siirtymällä muihin koronnousua heijastaviin sijoituksiin.

Hyödykeriski

Hyödykeriski tarkoittaa futuurimarkkinoiden arvoon ja futuurituotteiden määrään liittyviä epävarmuustekijöitä, jotka aiheutuvat hyödykkeen hintojen vaihtelusta. Hyödykeriski voi sisältyä myös muihin rahoitusvälineisiin. Hyödykkeiden hinnat voivat vaihdella merkittävästi, jos luonnonmullistukset tai onnettomuudet, kuten maanjäristykset tai tulipalot, vaikuttavat hyödykkeiden tarjontaan tai tuotantoon.

Hyödykkeen hintaan voi vaikuttaa myös esimerkiksi selkkaus tai sotatila, joka heikentää tarjontaa tai tuotantoa. Jos tuotteesta maksettava korko ja/tai lunastushinta määräytyy hyödykkeen hinnan perusteella, hyödykkeen hinnan muutos voi vähentää tuotteesta maksettavaa korkoa ja/tai lunastushintaa. Jos sijoituksen lunastushinta pienenee, tuotteen lunastuksesta maksettava summa voi joissakin tapauksissa olla pienempi kuin kyseiseen tuotteeseen alun perin sijoitettu pääoma.

Oikeudellinen riski

Oikeudellinen riski tarkoittaa sitä, että vastapuoli ei välttämättä noudata lakeja ja asetuksia tai osapuolten välisissä tiedoissa tai sopimuksissa voi olla puutteita. Näihin lukeutuvat myös oikeudelliset ja verotukseen liittyvät riskit niissä maissa, joihin sijoituksia tehdään.

Lainsäädäntöriski

Kaikkiin sijoituksiin voi kohdistua lainsäädännöllisiä tai rakenteellisia riskejä. Tällainen riski voi aiheutua monista poliittisista, taloudellisista ja muista tekijöistä, eikä sitä voi ennakoita. Siksi riski on suurempi kehittyvillä markkinoilla, mutta se on olemassa aina markkinoista riippumatta.

Veroriski

Verosäännöt ja niiden täytäntöönpano voivat muuttua aika ajoin. Sijoituksiin voi liittyä monimutkaisia sijoittajakohtaisia veroseuraamuksia.

Positioiden välinen korrelaatio

Positioiden välinen korrelaatio on kyseessä, kun vähintään kaksi osapuolten välistä transaktiota kumoaa toisensa. Tällöin yhteen tai useaan transaktioon liittyvä luottoriskin kasvu vähentää vastaavasti toisen transaktion luottoriskiä nettoutusperiaatteen mukaisesti. Rahoitusvälineiden välinen epätäydellinen korrelaatio mahdollistaa suuret voitot tai tappiot suojausstrategiassa ja lisää näin position riskiä.

Operatiivinen riski

Operatiivinen riski, kuten tärkeimpien järjestelmien ja ohjausmenetelmien (esim. IT-järjestelmien) toimintahäiriö, voi vaikuttaa

kaikkiin rahoitusvälineisiin. Liiketoimintariski, erityisesti puutteellisesta tai kehnosta liikkeenjohdosta aiheutuva riski, voi vaikuttaa myös yrityksen osakkeenomistajiin tai sijoittajiin. Henkilöstö- ja organisaatiomuutokset voivat vaikuttaa näihin riskeihin merkittävästi. Operatiivinen riski ei välttämättä näy ulospäin.

Toimialakohtaiset riskit

Toimialakohtainen riski tarkoittaa sitä, että toimialaa koskeva odottamaton tapahtuma vaikuttaa koko toimialan tulokseen ja toimialaan liittyvään rahoitusvälineeseen.

Likviditeettiriski

Rahoitusvälineen likviditeettiin vaikuttavat suoraan kyseisen välineen kysyntä ja tarjonta ja epäsuorasti myös muut tekijät, kuten markkinahäiriöt (esim. pörssin toimintakatkos) tai infrastruktuuriongelmat (esim. arvopapereiden selvitysprosessin puutteet tai häiriöt). Likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineen ostaminen tai myyminen voi olla hankalaa määrättyä ajankohdantana.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriski tarkoittaa pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvää riskiä kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua veloitteistaan. (Tämä voi koskea mm. johdannaisia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

Vipuvaikutusriski

Vipuvaikutusriski tarkoittaa johdannaissopimukseen liittyvää rakennetta, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissopimuksen tuottoon ja arvoon (positiivinen tai negatiivinen).

Yritysriski

Yritysriski tarkoittaa rahoitusvälineen liikkeeseen laskeneen yhtiön menestykseen liittyvää riskiä.

3. TIETOA RAHOITUSVÄLINEISTÄ

SIJOITUSRAHASTOT

Sijoitusrahasto kerää sijoittajien pääoman yhteen ja sijoittaa sen etukäteen määritetyn sijoitustavoitteen mukaisesti. Sijoitusrahastoja hallinnoivat rahastoyhtiöt, jotka noudattavat toiminnassaan niitä koskevia lakeja ja sääntöjä ja joiden toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Rahastoyhtiö sijoittaa keräämänsä pääoman säännöissään määritetyllä tavalla erilaisiin arvopapereihin (yleensä osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin). Sijoitusrahastoon sijoittaminen tarkoittaa sitä, että asiakas merkitsee tai ostaa sijoitusrahaston osuuksia (tai osakkeita) ja hänestä tulee näin rahaston osuudenomistaja.

Useimmissa sijoitusrahastoissa sijoittajat voivat lunastaa omistuksensa milloin tahansa. Lunastussäännöt on selostettu rahastoesitteessä.

Sijoitusrahastoja on monen tyyppisiä riippuen sijoitusrahaston sijoituspolitiikasta. Erityyppisiä sijoitusrahastoja ovat esimerkiksi korkorahastot, osakerahastot, yhdistelmärahastot, rahastojen rahastot, alueelliset rahastot, toimialarahastot, hedge-rahastot, indeksirahastot ja kansainväliset rahastot.

Sijoitusrahastoissa voi olla sekä tuotto- että kasvuosuuksia. Sijoitusrahaston tuotto allokoidaan ja maksetaan tuotto-osuuksien omistajille. Jos kyse on kasvuosuuksista, ei kasvuosuuksien osuudenomistajille makseta tuottoa, vaan kasvuosuuksille kuuluva tuotto lisätään kasvuosuuksien arvoon, ja uudelleen sijoitetaan kasvuosuuksien arvon kasvattamiseksi.

Rahastot voidaan jakaa UCITS-rahastoihin ja muihin kuin UCITS-rahastoihin. UCITS-rahastot noudattavat sijoitusrahastodirektiiviä, joka sisältää tiettyjä sijoitusten ja riskien hajuttamista koskevia määräyksiä. Jotkin rahastot, kuten hedge-rahastot tai kehittyville markkinoille sijoittavat erikoissijoitusrahastot, voivat poiketa UCITS-standardista, joten ne ovat riskialttiimpia.

Tämä on syytä pitää mielessä rahastokohdetta valittaessa. Rahaston esitteessä on tiedot siitä, onko kyseessä UCITS- vai muu rahasto.

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta ja siten sijoituskohteista. Jotkin sijoituslaitteet ovat riskialttiimpia kuin toiset. Esimerkiksi osakkeisiin ja rahamarkkinavälineisiin sijoitaviin rahastoihin vaikuttavat markkinahintojen ja lainsäädännön muutokset, taloudellinen tilanne sekä epäsuotuisat poliittiset ja taloudelliset tekijät. Myös korko- ja suhdannevaihtelut sekä verosäännöt ja -lait voivat vaikuttaa sijoituksen tuottoon. Ulkomaisiin yhtiöihin, high yield -lainoihin, kehittyville markkinoille, voimakkaan kasvun rahastoihin, hajuttamattomiin/keskitettyihin rahastoihin ja pienten sekä keskisuurten yritysten osakkeisiin tehtäviin sijoituksiin liittyy lisäksi joitakin riskejä, joita on käsitelty rahastoesitteessä.

Joukkovelkakirjalainasijoituksiin kohdistuu korkoriski; toisin sanoen koron noustessa joukkovelkakirjojen hinta ja siten myös pitkän koron rahaston arvo voivat laskea, ja sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman arvon. Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun takia tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan takia (likviditeettiriski).

Sen lisäksi erikoissijoitusrahastojen osuuksien lunastukset voivat olla mahdollisia vain tietyinä ajankohtina, esimerkiksi kerran kuukaudessa tai harvemmin. Vieraan valuutan määraisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset (valuuttariski). Rahastot voivat käyttää sijoitustoiminnassaan myös johdannaisia.

Rahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen. Kulut yksilöidään yksinkertaistetussa rahastoesitteessä. Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on kuvattu myös sijoitusrahaston ominaisuuksia ja siihen liittyviä riskejä.

Pitkän koron rahastot

Pitkän koron rahastoilla ei ole kiinteää maturiteettia tai määriteltyä koronmaksuaikataulua, koska kohde-etuutena olevia joukkovelkakirjalainoja ostetaan ja myydään toissijaisilla markkinoilla jatkuvasti. Tämän vuoksi pitkän koron rahastot ovat erityisen herkkiä koronmuutosten vaikutuksille joukkovelkakirjalainojen hintoihin.

Pitkän koron rahastojen tuotto-odotukset määräytyvät paljolti korkojen kehityksen mukaan. Korkojen noustessa joukkovelkakirjalainojen arvo laskee, mikä puolestaan vaikuttaa rahaston tuottoon. Korkoriski on helpompi ymmärtää, jos tietää, mitä duraatio tarkoittaa. Duraatio on yksinkertaisesti tapa mitata pitkän koron rahaston herkkyyttä korkojen muutoksille. Pitkä duraatio tarkoittaa sitä, että rahasto on herkkä muutoksille.

Vaikka useimmat pitkän koron rahastot hajuttavat luottoriskiä, on silti syytä muistaa, että rahaston painotettu keskimääräinen luottoluokitus vaikuttaa rahaston volatiliiteettiin. Luottoluokitus

seltaan alhaisten joukkovelkakirjalainojen tuotto-odotus on korkea, mutta niiden volatiliiteetti on suurempi. Joukkovelkakirjalainoja, joilla on hyvin alhainen sijoitusluokitus tai ei minkäänlaista luokitusta, kutsutaan myös roskalainoiksi. Niiden volatiliiteetti on usein hyvin suuri.

Joidenkin pitkän koron rahastojen volatiliiteetti voi olla pienempi kuin osake- tai yhdistelmärahastojen, mutta samalla niiden tuottopotentiaali on yleensä vastaavasti pienempi. Niihin kohdistuu tappioriski esimerkiksi siinä tapauksessa, että joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskija ei pysty maksamaan lainaa takaisin tai korkojen muutokset muuttavat joukkovelkakirjojen hintaa.

Yhdistelmärahasto

Yhdistelmärahasto sijoittaa varoja osakkeisiin, joukkovelkakirjalainoihin ja rahamarkkinavälineisiin (käteinen) määritettyjen tavoitteiden mukaisesti. Yhdistelmä- eli hybridirahastot yhdistävät kasvu- ja tuottotavoitteet sijoittajia varten tekemällä sijoituksia sekä osakkeisiin että joukkovelkakirjalainoihin. Hajauttamalla sijoitukset rahasto voi suojautua osakemarkkinoiden laskusuhdanteiden vaikutuksilta. Toisaalta sen tuotto-odotus on pienempi kuin esimerkiksi puhtaan osakerahaston tuotto markkinoiden nousukaudella.

Yhdistelmärahaston riskit ovat varsin pienet, koska osake-, joukkovelkakirjalaina- ja käteissijoitusten riskitaso on erilainen. Yhdistelmärahastoihin kohdistuva riski määräytyy sijoituskohteiden suhteellisen osuuden ja keskinäisten vaikutusten mukaan.

Osakerahasto

Osakerahastot sijoittavat varoja pääasiassa osakkeisiin, yleensä kantaosakkeisiin. Sijoituskohteiksi valitaan yleensä osakkeita, joiden tuotto on pitkällä aikavälillä ollut keskimääräistä parempi, mutta osakkeiden kurssivaihtelu on usein ollut suurempi kuin joukkovelkakirjalainojen ja käteisvastikkeiden.

Osakerahastot voivat kuitenkin olla herkkiä vaihtelulle, ja osakkeiden hinnat voivat muuttua merkittävästi suuntaan tai toiseen päivätasolla.

Kaikkiin osakerahastoihin kohdistuu riskejä, jotka aiheutuvat esimerkiksi osakkeita liikkeeseen laskeneiden yhtiöiden taloudellisesta tilasta sekä yleisestä talous- ja markkinatilanteesta.

Eri osakelajeihin liittyy erilaisia riskejä. Esimerkiksi pieniin tai keskisuurin yrityksiin sijoitaviin rahastoihin kohdistuu ylimääräinen riski, koska sijoitusten tuottoa ei voi ennakoita. Yritykset voivat kärsiä merkittäviä tappioita, joiden seurauksena osakekurssit voivat vaihdella.

Myös toimialarahastoihin liittyy riskejä, koska sijoitukset keskittyvät tiettyyn markkinoiden osaan.

Osakerahaston arvoon vaikuttavia riskejä ovat lisäksi sijoituskohteena olevia yrityksiä koskevat uutiset, talouden kehitys ja korkojen muutokset, samoin hintavaihtelu, markkinamekanismien muutokset ja ulkoiset tekijät, jotka voivat aiheuttaa muutoksia osakekurssiin.

Absoluuttisen tuoton rahastot eli hedge-rahastot

Absoluuttisen tuoton rahastot eli hedge-rahastot käyttävät riskialttiita tekniikoita, kuten lainanottoa, lyhyksimyyntiä, velkavivun käyttöä, automatisoituja kaupankäyntimenetelmiä, vaihtosopimuksia, arbitraasistrategioita ja johdannaisia ja pyrkivät siten saavuttamaan merkittävää tuottoa sijoituksille. Hedge-rahastojen toiminta on usein vähemmän säänneltyä kuin muiden sijoitusrahastojen toiminta, joten niillä on mahdollisuus asettaa aggressiivisia sijoitustavoitteita.

Hedge-rahastot voivat käyttää monenlaisia sijoitusstrategioita. Ne voivat olla myös rekisteröimättömiä, yksityisesti omistettuja ja hallinnoituja, korkean riskitason varallisuuskokonaisuuksia (ei laissa säänneltyjä sijoitusrahastoja), jotka on suunnattu varakaille ja kokeneille sijoittajille.

Rahamarkkinarahasto

Rahamarkkinarahasto on sijoituskohde, jossa sijoitukset voidaan helposti muuttaa käteiseksi. Riskit ovat vähäiset ja tuotto-odotukset verrattain pienet. Toisin kuin pankkitilin tuottoa, rahamarkkinarahastojen tuottoa ei voi taata, vaikka niihin sisältyvä riski on pienempi kuin muissa rahastoissa.

Rahastojen rahasto

Rahastojen rahasto sijoittaa varoja muihin rahastoihin. Rahastojen rahastoja on erilaisia, ja niiden riskeihin ja tuotto-odotuksiin vaikuttavat sijoituskohteena olevat rahastot. Rahastojen rahastoissa on huomattava, että kokonaispalkkio näissä muodostuu rahastojen rahastosta sekä alla olevien rahastojen palkkioista.

VAIHTOEHTORAHASTOT

Vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti. Vaihtoehtorahastot voivat sijoittaa lähes mihin tahansa, sillä niiden sijoitustoimintaa ei ole säännelty. Vaihtoehtorahastoja voivat olla esimerkiksi hedge-, kiinteistö-, pääoma-, hyödyke- tai infrastruktuurirahastot.

Pääsääntöisesti vaihtoehtorahastoja markkinoidaan vain ammattimaisille asiakkaille. Markkinoitaessa rahastoja ei-ammattimaisille asiakkaille vaihtoehtorahaston hoitajalla on pääsääntöisesti oltava vaihtoehtorahastolain mukainen toimilupa tai vastaava lupa muussa ETA-valtiossa. Finanssivalvonta voi erityisesti syystä hakemuksesta myöntää rekisteröitymisvelvolliselle vaihtoehtorahaston hoitajalle oikeuden markkinoida hoitamaansa vaihtoehtorahastoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa.

STRUKTUROIDUT TUOTTEET

Pääomaturvatut tai -turvaamattomat indeksilainat

Strukturoiduilla tuotteilla tarkoitetaan yleensä joukkovelkakirjalaina- tai talletusmuotoisia sijoituksia, jotka muodostuvat pääsääntöisesti korkokomponentista ja riskillisestä johdannaiskomponentista tai muusta riskipitoisesta osasta. Strukturoidun tuotteen tuotto on yleensä sidottu valittujen kohde-etuuksien kehitykseen. Kohde-etuuksina voivat olla esimerkiksi osakkeet, osakeindeksit, korko, rahastot, valuutat, hyödykkeet, luottoriski tai näiden erilaiset yhdistelmät.

Näihin yhdistelmäinstrumentteihin kohdistuu siihen sisältyviä tuotteita koskevat riskit. Niinpä näihin tuotteisiin voi kohdistua suurempi riski kuin yhdistelmän muodostaviin yksittäisiin välineisiin.

Strukturoidut tuotteet voivat olla rakenteeltaan hyvin monimutkaisia ja pääomaturvaamattomia, joten sijoittajan tulee perehtyä sijoituskohteen ominaisuuksiin ja riskeihin huolellisesti ennen sijoitus päätöksen tekemistä.

Yleisimpänä strukturoituna tuotteena pidetään indeksilainaa, jossa sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottona tietty prosent-

timääräinen osuus kohde-etuudeksi valitun viiteindeksin (esimerkiksi osakeindeksi) mahdollisesta positiivisesta kehityksestä. Lainan kohde-etuuksien arvo voi laina-aikana kehittyä positiivisesti tai negatiivisesti.

Tuottorakenne saattaa joskus sisältää vipuvaikutuksia, joiden takia jo pienillä kohde-etuuksien kehityksen muutoksilla voi olla suuri vaikutus strukturoidun tuotteen arvoon ja tuottoon (vipuvaikutusriski).

Tuoton laskentaan vaikuttavat myös koronlaskentaperusteet sekä mahdolliset tuottokertoimet. Koska strukturoituu tuotteen sisältyy yleensä korkokomponentti, kuten aina strukturoiduissa joukkovelkakirjalainoissa, liittyy tuotteen korkoriski. Markkinakorkojen lasku nostaa indeksilainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason nousu puolestaan laskee sitä muiden tekijöiden pysyessä ennallaan.

Indeksilainat on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään saakka. Mikäli sijoittaja myy tällaisen sijoituksen ennen eräpäivää, hänellä on markkinakehitykseen (markkinariski) ja jälkimarkkinoiden likvideettiin liittyvä riski (likvideettiriski).

Jälkimarkkinahinta voi myyntitilanteessa olla matalampi kuin lainaa merkittäessä, joten riskinä on, että sijoituksesta aiheutuu sijoittajalle pääomatappiota.

Tiettyjä Indeksilainoja voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tiettyinä aikoina. Liikkeeseenlaskijalla voi olla lainaehdoton mukaan oikeus maksaa laina ennen aikaisesta takaisin, jolloin on myös mahdollista, että takaisinmaksettava määrä on nimellisarvoa matalampi.

Sijoittajan tuleekin kiinnittää huomiota mahdollisiin kaupankäyntirajoitteisiin sekä liikkeeseenlaskijan ennakkaiseen takaisinmaksuoikeuteen ennen sijoituspäätöstä.

Indeksilainaan liittyy aina myös liikkeeseenlaskijasta johtuva luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei liikkeeseenlaskija indeksilainan erääntyessä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan eli maksamaan sijoittajalle lainan nimellispääomaa ja/tai tuottoa. Luottokelpoisuusluokitus on yksi tapa arvioida luottoriskiä, mutta on syytä muistaa, että luottokelpoisuusluokitus saattaa muuttua tai se saatetaan poistaa milloin tahansa.

Jos indeksilainaa lasketaan liikkeeseen muussa valuutassa kuin euroissa, liittyy lainaan tältä osin myös valuutariski. Myös kohde-etuudet voivat sisältää valuutariskiä.

Valtion talletussuoja ei koske indeksilainoja.

Sertifikaatit

Sertifikaatti on arvopaperistettu johdannainen, jonka tuotto profiili vaihtelee tuotteittain. Sertifikaatteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut sertifikaatit. Sertifikaatin kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, indeksi, hyödyke tai näiden yhdistelmä.

Listatuilla sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä, niille on olemassa likvidi jälkimarkkina, ja ne ovat juuksuaikaltaan yleensä muutaman kuukauden mittaisia. Ei-listatuille sertifikaateille on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimarkkina tai ei ollenkaan jälkimarkkinaa, ja niiden juuksuaika voi olla useita vuosia. Ei-listatut sertifikaatit ovat tyyppillisesti tiettyyn markkinanäkemykseen räätälöityjä sijoituksia.

Sertifikaateille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa.

Mahdollinen tuotto maksetaan sertifikaattiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto voi olla moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan sertifikaatin kohde-etuuden arvonnoudesta.

Sertifikaattiin sijoittavan on varauduttava siihen, että sertifikaatti voi eräpäivänä olla arvoton. Mikäli sertifikaattikohtaisten ehtojen mukaan eräpäivänä laskettu kohde-etuuden tuotto on nolla tai negatiivinen, sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman sekä maksamansa kulut ja palkkiot kokonaan.

Mikäli sertifikaattikohtaisten ehtojen mukaisesti laskettu kohde-etuuden tuotto on positiivinen, mutta sertifikaatin erääntymisarvo on pienempi kuin sertifikaatista maksettu hinta kuluineen, on sijoitus tappiollinen suhteessa sijoitettuun pääomaan. Mikäli sertifikaattikohtaisten ehtojen mukaisesti laskettu kohde-etuuden tuotto on positiivinen ja sertifikaatin erääntymisarvo on suurempi kuin sertifikaatista maksettu hinta kuluineen ja palkkioineen on sijoitus voitollinen suhteessa sijoitettuun pääomaan.

Tyypillisimpiä sertifikaatteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski ja likviditeettiriski.

Warrantit

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä). Warrantilla on rajoitettu voimassaoloaika.

Tavallisimmat warranttityypit ovat osto- ja myyntiwarrantit. Ostowarrantti antaa oikeuden kohde-etuutena olevan hyödykkeen ostamiseen warranttiehdoissa sovittuun hintaan warrantin päättymispäivänä. Mikäli kohde-etuuden hinta ei ylitä tuolloin sovitua hintaa, warrantti raukeaa arvottomana. Myyntiwarrantti antaa oikeuden myydä kohde-etuus sovittuun hintaan. Jos kohde-etuuden hinta jää sovitun hinnan yläpuolelle, raukeaa warrantti arvottomana.

Warrantin kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, indeksi, hyödyke tai näiden yhdistelmä. Warrantissa voidaan käyttää vipuvaikutusta, mistä syystä niiden arvo voi vaihdella suuresti.

Warrantin toteutushinta määrittää hinnana, jolla sijoittajalla on oikeus ostaa tai myydä kohde-etuus. Warrantin kerroin ilmaisee, kuinka monta warranttia tarvitaan yhden kohde-etuuden ostamiseen tai ostamiseen. Warrantin arvo muodostuu lunastushinnan ja osakkeiden arvon välisestä erotuksesta, josta vähennetään mahdolliset kulut. Jäljelle jäävä arvo jaetaan osakkeiden ostoon tarvittavien warranttien määrällä. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvoa, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Tavallisia warrantteja on kahdenlaisia, eurooppalaisia warrantteja ja amerikkalaisia warrantteja. Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä. Amerikkalaisessa warrantissa taas sijoittaja voi vaatia toteutusta milloin tahansa voimassaoloaikana.

Warranttien arvonmuodostus on monimutkainen ja moniulotteinen. Warrantin arvoon vaikuttavat mm. kohde-etuuden odotettu volatiliiteetti, kohde-etuuden hinta, markkinakoko ja juoksuaika. Warrantin juoksuaika määritellään liikkeeseenlaskun yhteydessä. Mitä pidempi juoksuaika, sitä korkeampi warrantin arvo on. Kaikkien warranttien arvo alenee päivittäin, vaikka kaikki muut hintaan vaikuttavat tekijät säilyisivät ennallaan. Suurin warrantin arvoon vaikuttava tekijä on kohde-etuuden odotettu tuleva volatiliiteetti. Korkeampi volatiliiteetti nostaa warrantin hintaa ja pienempi volatiliiteetti laskee hintaa.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille ostaja myyntinoteerauksen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä. Takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti riippuen liikkeeseenlaskijasta ja warrantista, joten sijoittajan on syytä perehtyä niihin erittäin huolellisesti. Markkinatakauksen alhainen määrä ja taso tai sen puute vaikuttavat tuotteen likviditeettiin.

Warrantteihin liittyy korkea riski. Warranttiin sijoittavan on varauduttava siihen, että Warrantti voi eräpäivänään olla arvoton. Tällaisessa tapauksessa sijoittaja menettää sijoituksensa koko arvon. Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myyntiwarrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi.

Tyypillisimpiä warrantteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski ja valuuttariski.

LUOTON KÄYTTÖ SIOJITTAMISESSA

Sijoittajan on mahdollista harjoittaa sijoitustoimintaa myös lainarahoituksella. Mikäli sijoitus kehittyi positiivisesti, on lainarahoituksella mahdollisuus saavuttaa suurempi tuotto kuin pelkällä omalla rahoituksella tehdyllä sijoituksella. Sijoittajan on kuitenkin otettava huomioon, että sijoituksen kehittyessä negatiivisesti tai sijoituksen menettäessä kokonaan arvonsa, on sijoittamista varten otettu luotto joka tapauksessa maksettava takaisin.

Lainapääomalla sijoittamista harkitsevan tulee aina arvioida velanmaksukykyä riippumatta lainoitettavan sijoituskohteen kehityksestä. Lainakustannukset voivat myös laina-aikana nousta korkotason nousun myötä. Mikäli sijoituskohteen arvo ei enää riitä kattamaan lainalle määriteltyä vakuusvaadetta, voi sijoittaja joutua asettamaan lainansa vakuudeksi lisävakuuksia.

OSAKKEET JA NIIHIN LIITTYVÄT RAHOITUSVÄLINEET

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehdoilla arvopaperi. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakesijoituksen tuotto muodostuu osingosta sekä osakkeen arvonnoususta.

Yhtiöllä voi olla erilaisia osakesarjoja. Jollakin osakesarjalla on enemmän ääniä yhtiökokouksessa ja toiselle taas maksetaan suurempi osinko. Osake voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena arvopaperipörssissä tai kaupankäynnin kohteena vaihtoehdoilla markkinapaikalla. Osake voi olla myös noteeraamaton.

Osakesijoitusten tyypillisimpiä riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä markkinariski (osakeriski), yhtiön menestykseen liittyvä riski (yritysriski) sekä kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski).

Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttavat sekä markkinoiden yleinen kehitys että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Riskiin vaikuttavat yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määraisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Osakkeenomistajan kannalta osakesijoitus on edellä kuvatuista syistä riskisijoitus. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin (vastapuoliriski). Osakesijoitukseen liittyy myös aina epävarmuus tuoton suuruudesta.

Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muuta osakesijoituksia riskipitoisempina, sillä näille markkinoille voi olla tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Suorat osakesijoitukset ovat pitkän aikavälin sijoituksia.

Osakekurssi

Osakekurssi perustuu osakkeen kysyntään, joka puolestaan perustuu yhtiön pitkän aikavälin tuotto-odotuksiin ja tulevaisuuden näkyymiin. Kurssit vaihtelevat usein sen mukaan, miten analytiikot arvostavat yhtiön tulevan tuottopotentiaalin. Markkinoiden yleinen kehitys, suhdannevaihtelut, tekninen kehitys, lainsäädäntö, kilpailu ja muut vastaavat tekijät vaikuttavat yhtiön tuotteiden tai palveluiden kysyntään ja ovat siten oleellisen tärkeitä yhtiön osakekurssin kehityksessä.

Myös osakkeen likviditeetti vaikuttaa osakekurssiin. Jos likviditeetti on hyvä, osakkeella käydään vilkkaasti kauppaa. Pörssiarvoltaan alhaisten yritysten osakkeiden (ns. senttiosakkeiden) likviditeetti on alhainen, joten tällaisiin sijoituksiin liittyy riski sijoituksen arvon menettämisestä. Tietyissä kaupankäyntitalteissa position likvidointi tai hankkiminen voi olla vaikeaa tai jopa mahdotonta.

Ostokurssi on hinta, jonka ostaja on valmis maksamaan arvopaperista. Osakemäärä tarkoittaa sitä, miten paljon osakkeita sijoittaja on halukas ostamaan ostokurssiin. Myyntikurssi on hinta, jonka myyjä haluaa osakkeistaan. Osto- ja myyntikurssit ovat pörssikaupan perustekijä. Ne määrittävät täsmällisesti kulloinkin ostettavissa ja myytävissä olevien osakkeiden määrän.

Kaupankäynnin osapuolet voivat halutessaan käyttää rajahinta-toimeksiantoa, jolloin enimmäis- ja vähimmäishinta on rajoitettu. Osapuoli määrittää haluamansa osto- tai myyntikurssin lisäksi osakemäärän. Toimeksiantoilla voi olla aika- tai määrärajoitus, kuten "päivän loppuun mennessä" tai "kaikki tai ei mitään".

Osakkeiden splittaus

Splittaus kasvattaa liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrää niin, että kunkin osakkeenomistajan suhteellinen osuus pysyy samana. Tämä voi vaatia yhtiön perustamiskirjaan, yhtiöjärjestykseen tai muuhun vastaavaan asiakirjaan muutoksen, jossa hyväksytään osakemäärän kasvattaminen (tai vähentäminen, jos kyseessä on käänteinen splittaus). Splittaus ei tuo yhtiöön uutta osakepääomaa, koska osakekohtainen nimellisarvo pienenee.

Takaisinostot

Takaisinostoissa yhtiö tarjoutuu ostamaan takaisin omia osakkeitaan. Tarkoituksena on yleensä osakekurssin nostaminen tai vihamieliseltä ostotarjoukselta suojautuminen.

Suunnatut annit

Suunnatussa annissa poiketaan nykyisten osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä osakkeita suhteessa omistuksiin. Suunnatun annin avulla yhtiöt voivat esimerkiksi rahoittaa uusia yritysostoja.

Listautumisanti

Listautumisannissa yhtiö laskee ensimmäistä kertaa osakkeitaan julkiseen myyntiin. Useimmissa maissa käytössä on sijoittajia suojaava yksityiskohtainen säännöstö, joka koskee osakkeiden julkista myyntiä. Pörssin listautumisvaatimusten on täyttyvä, ennen kuin yhtiö voi listautua pörssiin, tai yhtiön osakkeet voidaan ottaa myyntiin pienille yrityksille suunnatulla listamattomien arvopaperien markkinoilla.

SIJOITUSTODISTUKSET

Sijoitustodistukset ovat yleensä pankkien liikkeeseen laskemia jälkimerkinakelpoisia arvopapereita, jotka edustavat jonkin yhtiön tiettyä osakemäärää. Sijoitustodistuksilla käydään kauppaa

paikallisessa tai ulkomaisessa pörssissä. Sijoitustodistuksiin, joiden kohde-etuutena ovat ulkomailta (erityisesti kehittyvillä markkinoilla) liikkeeseen lasketut osakkeet, kohdistuu myös kyseisten maiden arvopaperimarkkinoihin liittyviä riskejä. Ulkomaisiin sijoitustodistuksiin liittyy lisäksi valuuttariski.

KIINTEISTÖSIJOITTAMINEN

Kiinteistömarkkinoille sijoittamiseen liittyviä yleisimpiä riskejä on riski siitä, että sijoituskohteiden myynnistä ei saada toivottua luovutusvoittoa tai sijoituskohteita joudutaan realisoimaan tappiolla (hintariski). Sijoituskohteiden vuokratuotot voivat osoittautua odotettua matalammiksi. Sijoitustoiminnan kustannukset (kuten vuokratilustuskustannukset ja ylläpitokustannukset) voivat osoittautua arvioitua korkeammiksi ja heikentää toiminnan kannattavuutta.

Sijoituskohteet saattavat myös tuhoutua tai niihin saattaa muutoin kohdistua merkittäviä korjauskustannuksia, joita ei saada katettua vakuutuksin.

TIETOA MUISTA RAHOITUSVÄLINEISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ TYPILLISISTÄ RISKEISTÄ

Pääomasijoittaminen

Pääomasijoittaminen on laaja termi, jolla tarkoitetaan yleensä sijoittamista julkisesti noteeraamattomien yksityisten yritysten arvopapereihin. Jos pääomasijoittaja haluaa myydä noteeraamattomat arvopaperit, ostaja on löydettävä muualta kuin julkisesta markkinapaikasta. Yksityisten yritysten arvopapereille voi olla siirtorajoituksia.

Pääomasijoituksia tekevät yhtiöt saavat yleensä sijoitukselleen tuottoa joko listautumisannin, määräysvallassaan olevan yrityksen myynnin tai fuusion tai pääoman uudelleenjärjestelyn kautta. Yritys voi myydä listaamattomia arvopapereita suoraan sijoittajalle (suunnatulla osakeannilla) tai pääomarahastoon, joka kerää piensijoittajien sijoittaman pääoman yhteen.

Pääomasijoitukseen liittyvien riskien takia sijoituksen arvo voidaan menettää kokonaan, jos sijoituksen kohteena oleva yritys ei menesty. Julkisesti noteeraamattomien yritysten osakkeisiin sijoittaminen on yleensä riskialttiimpaa kuin noteerattujen osakeyhtiöiden osakkeisiin sijoittaminen.

Kaikki riskejä käsittelevässä luvussa esitetyt tärkeimmät riskitekijät koskevat myös pääomasijoituksia.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirja on asiakirja, joka lasketaan liikkeeseen joukkovelkakirjalainan yhteydessä. Lainanottaja eli joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskija myy joukkovelkakirjan lainantajalle käteissuoritusta vastaan. Joukkovelkakirja on siis liikkeeseenlaskijan velkasitoumus. Liikkeeseenlaskija sitoutuu maksamaan velan joukkovelkakirjan haltijalle määritettyinä ajankohtina. Tyyppillinen joukkovelkakirjalaina velvoittaa liikkeeseenlaskijan maksamaan kuponkikorkoa lainantajalle.

Joukkovelkakirjalainan erääntyessä lainanottaja eli liikkeeseenlaskija maksaa joukkovelkakirjan nimellishinnan lainantajalle. Joukkovelkakirjalainoita on monenlaisia. Useimmat ovat kuponkilainoita, mutta myös nollakuponkilainat ovat yleisiä. Nollakuponkilainoille ei makseta korkoa, vaan lainantajalle maksetaan nimellishinta lainan eräännyttyä. Koska kuponkikorkoa ei suoriteta ennen laina-ajan päättymistä, nollakuponki-lainoita myydään yleensä huomattavasti alle nimellisarvon riskin kompensoimiseksi. Joukkovelkakirjalainoita laskevat liikkeeseen valtiot, julkisyhtiöt ja yritykset.

Koska joukkovelkakirjalainan kuponnikorko ja pääoma maksetaan tulevaisuudessa, joukkovelkakirjan arvo määräytyy sen mukaan, millaiseksi sijoittaja arvioi rahan arvon kehityksen nykyarvoon verrattuna. Rahan nykyarvo puolestaan riippuu markkinakoroista. Nimelliskorko on riskittömän reaalkoron ja sen ylittävän preemion eli inflaation vaikutuksen summa. Koska joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijoihin (niin valtioihin, julkisyhtiöihin kuin yrityksiin) liittyy aina riskejä, sijoituksen tuotto-odotuksessa on otettava huomioon myös muita joukkovelkakirjalainoille ominaisia riskitekijöitä, kuten luotto-, vero- ja likviditeettiriski.

Joukkovelkakirjalainoihin kohdistuu siis markkinakororiski. Joukkovelkakirjan arvo vaihtelee päivittäin käänteisesti korkoihin nähden. Kun markkinakorot nousevat, joukkovelkakirjan arvo yleensä laskee. Kun markkinakorot laskevat, joukkovelkakirjan arvo yleensä nousee. Joukkovelkakirjalainoihin vaikuttavat myös luotto-, markkina-, likviditeetti- ja valuutariskit, kansainvälisiin sijoituksiin liittyvät riskit, vipuvaikutusriski sekä salunhoitoriski.

Joukkovelkakirjalainan laatu perustuu ensisijaisesti liikkeeseenlaskijan kykyyn maksaa erääntynyt pääoma eräpäivänä sijoittajille. Valtion, kuntien ja suurten maksukykyisten yhtiöiden liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja pidetään yleensä laadukkaina ja turvallisina. Maksukyvyllään epävarmempien pienien yritysten ja kehittyvillä markkinoilla toimivien julkisyhtiöiden tai paikallisten hallitusten liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja pidetään yleensä vähemmän laadukkaina ns. high yield -lainoina. Niiden tuottomahdollisuudet ovat suuremmat, koska näihin välineisiin liittyy enemmän riskejä. Luokitukseltaan heikompiin high yield -lainoihin tehdyissä sijoituksissa hintavaihteluiden ja pääoman menettämisen riski on suurempi.

Joukkovelkakirjalainojen arvon vaihtelu riippuu myös joukkovelkakirjalainan juoksuajasta. Maturiteetiltaan lyhyiden joukkovelkakirjalainojen arvo on yleensä vakaa. Sijoittaja huomaa joukkovelkakirjalainan arvonmuutokset yleensä vasta siinä vaiheessa, jos hän joutuu myymään joukkovelkakirjansa pois ennen lainan erääntymistä, jolloin hänelle hyvitetään joukkovelkakirjan senhetkinen markkina-arvo. Joukkovelkakirjalainan herkkyyttä korkojen muutoksille mitataan yleisesti duraatiolla.

Vaihtoehtoiset sijoitustuotteet

Markkinoilla on tarjolla monenlaisia räätelöityjä sijoitustuotteita. Monet niistä ovat sijoittajia varten koottuja erilaisten rahoitusvälineiden yhdistelmiä. Tuotteet määritellään usein toisesta arvopaperista (mukaan lukien joukkovelkakirjalainasta), arvopaperikorista, indeksistä, hyödykkeestä tai valuutasta johdetuksi tai siihen perustuvaksi arvopaperiksi.

Tuotteita on yleensä kahdentyyppisiä: kasvutuotteita, joissa mahdollinen tuotto on johdettu kohde-etuuden kehityksestä, sekä tuotteita, joiden tuotto on ennalta määritetty. Molempien tyyppisissä tuotteissa sijoitettu pääoma voi lisäksi olla suojeltu tai siihen voi kohdistua riski.

Esimerkkejä vaihtoehtoisista sijoitustuotteista ovat osake-, indeksi- tai hyödykesidonnaiset joukkovelkakirjalainat, vakuudelliset velkasitoumukset, vaihtovelkakirjalainat ja luottoriskinvaihtosopimukset. Näiden tuotteiden ominaisuudet ja riskit voivat olla samat kuin osakkeiden, joukkovelkakirjalainojen tai johdannaisien, riippuen kyseessä olevan tuotteen luonteesta.

Lisätietoja tuotteisiin liittyvistä riskeistä löytyy tuotteita koskevista esitteistä, jotka jaetaan yleensä tällaisten tuotteiden liikkeeseenlaskun yhteydessä. Esitetä ei välttämättä jaeta toissijaisilla markkinoilla tapahtuvan kaupankäynnin tai private placementin yhteydessä.

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentit ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta lyhytkaista rahoitusta. Rahamarkkinainstrumentteja ovat esimerkiksi sijoitustodistukset, valtion velkasitoumukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset.

Rahamarkkinainstrumenttien laina-aika on korkeintaan 12 kuukautta, ja ne lasketaan liikkeeseen pääsääntöisesti alle nimellisarvonsa (diskonttoinstrumentti). Liikkeeseenlaskija maksaa rahamarkkinainstrumentin nimellisarvon rahamarkkinainstrumentin eräpäivänä. Rahamarkkinainstrumentin tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon erotuksesta. Rahamarkkinainstrumentteihin korkoinstrumentteina liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski.

Johdannaissopimukset

Johdannaisia ovat optiot, futuurit, vaihtosopimukset, korkoterminit, luottoriskin siirtoon tarkoitetut johdannaiset sekä hinnanosopimukset. Johdannaiset voivat olla pörssissä noteeratut välineitä, OTC-välineitä tai arvopaperistettuja tuotteita, kuten velkakirjoja tai todistuksia. Riskejä käsittelevässä luvussa esitellyt riskit voivat koskea kaiken tyyppisiä johdannaissopimuksia.

Johdannaisella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo voi riippua sopimuksen kohde-etuuden arvon muutoksista, hinnan vaihtelusta, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta johdannaisten arvoon vaikuttavasta tekijästä. Johdannaisten kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, valuutta, korko, hyödyke, luottoriski tai indeksi. Johdannaissopimusten voimassaoloaika vaihtelee hyvin lyhyestä useisiin vuosiin. Johdannaissopimuksiin liittyy paljon riskejä, ja tappioriski voi tiettyissä strategioissa muodostua rajattomaksi. Johdannaisia ei välttämättä suositella kokemattomille sijoittajille tai sijoittajille, joilla on käytettävissään rajoitetusti pääomaa.

Johdannaismarkkinat ovat ajoittain epälikvidit mittavien transaktioiden takia sekä siksi, että monia johdannaissopimuksia ei noteerata pörssissä, vaan niillä käydään kauppaa yksityisesti. Tällöin position likvidointi tai transaktion toteuttaminen hyvään hintaan ei onnistu.

Pörssissä kaupattaviin johdannaisiin kohdistuvat samat riskit kuin pörssikauppaan yleensä, ja useimmiten niihin liittyy vaakuusvaatimus. Pörssien ulkopuolella myytävät johdannaiset voivat olla listaamattomia vaihdantakelpoisia arvopapereita tai bilateraalisia OTC-sopimuksia. Johdannaisilla voidaan käydä kauppaa eri tavoin pörssissä ja muilla markkinoilla, mutta kaupankäyntiin liittyy aina joko liikkeeseenlaskijan luottoriski (vaihdannaiskelpoiset arvopaperit) tai vastapuolen luottoriski (OTC-sopimukset).

Edellä esitettyjen riskien lisäksi johdannaisiin liittyy johdannaissopimuskohtaisia ehtoja koskevat riskit riippumatta siitä, onko kyseessä vakioidut tai vakioimattomat (OTC) johdannaiset.

Riskinä on myös se, että tappioita tuottavasta sopimuksesta (OTC-sopimus) voi olla vaikea päästä eroon, koska vastapuolella ei välttämättä ole velvollisuutta sulkea tai likvidoida positiotaan. Pörssin ulkopuolella johdannaissopimusten ehdoista neuvotellaan tapauskohtaisesti. Tällaisten johdannaistransaktioiden ehtoja ei ole vakioitu, eikä näille vakioimattomille johdannaisille ole keskitettyä hinnoittelulähdettä.

Johdannaissopimusten arvoa voi olla vaikea määrittää. Eri rahoituslaitokset, hinnoittelumallit ja taloudelliset oletukset voivat tuottaa erilaiset arvot samalle johdannaissopimukselle. Johdannaissopimusten arvoon vaikuttavat mm. jäljellä oleva maturiteetti, markkinakurssi, hintavaihtelu ja korkoaste, joten sen hinta voi vaihdella ajan mittaan.

Johdannaisia käytetään yleisimmin muiden sijoitusten suojaamiseen, taloudellisilta riskeiltä suojautumiseen sekä spekulatiivisiin. Sijoittajien tulee harkita tarkoin jokaista johdannais-sijoitusta. Johdannaisopimuksen ehdot ja siihen liittyvät vastuut on syytä selvittää etukäteen. Riskejä käsittelevässä luvussa esitetyt riskit, erityisesti markkinariski, luottoriski ja kohde-etuuteen liittyvät toimialakohtaiset riskit, koskettavat kaikkia johdannaisia.

Futuurit, termiinit ja korkotermiinit

Futuureilla tai termiineillä tapahtuvaan kaupankäyntiin liittyy sitoumus kohde-etuutena olevan arvopaperin tai hyödykkeen ostamisesta tai myynnistä toteutusajankohtana. Joissakin tapauksissa positio voidaan selvittää myös käteisellä. Futuurien ja termiinien tärkein ero on se, että futuurisopimukset arvostetaan ja selvitetään markkinahintaan päivittäin ja futuuriset positiot voidaan sulkea sopimuksen juoksuaikana. Futuureissa käytetään lisäksi yksinkertaistettua vakuuslaskentaa ja selvitystä (T+1).

Ftuurien ja termiinien riskitaso on korkea. Futuuri- ja termiini-kaupassa usein käytettävä vipuvaikutus tarkoittaa sitä, että pienellä panoksella voi saada suuret voitot tai kärsiä suuret tappiot. Se tarkoittaa myös sitä, että pienikin muutos aiheuttaa suhteellisen suuren muutoksen sijoituksen arvossa, mistä voi aiheutua sijoittajalle voittoa tai tappioita. Futuuri- ja termiinisopimuksia koskee vakuuden asettamisvelvollisuus, jonka vaikutuksiin, erityisesti vakuusvaatimuksiin, sijoittajien on syytä perehtyä. Ne tarkoittavat sitä, että kaikkien pörssissä kaupattavien ja useimpien OTC-markkinoilla kaupattavien futuurien ja termiinien hinta lasketaan päivittäin ja sijoittajan on maksettava mahdolliset tarvittavat lisävakuudet. Muussa tapauksessa vastapuoli voi irtisanoa sopimuksen.

Optiot

Optio tarkoittaa oikeutta, mutta ei velvollisuutta, ostaa tai myydä arvopaperi sovittuun hintaan eli toteutushintaan etukäteen määritettynä päivänä tai sitä ennen. Optio voi olla osto-optio tai myyntioptio.

Osto- ja myyntioptioiden ostaminen

Osto-optio antaa haltijalleen oikeuden, mutta ei velvollisuutta, ostaa kohde-etuutena olevat arvopaperit tai muut hyödykkeet määrättyyn hintaan tulevaisuudessa. Myyntioptio antaa haltijalleen oikeuden myydä kohde-etuutena olevat arvopaperit tai hyödykkeet määrättyyn hintaan tulevaisuudessa.

Option ostohintaa kutsutaan preemioksi. Se kuvastaa option toteuttamisoikeuden hintaa silloin, kun optio tuottaa voittoa. Optioiden ostaminen on vähemmän riskialtista kuin myyminen, sillä jos kohde-etuutena olevan arvopaperin tai hyödykkeen arvo kehittyy negatiivisesti, option voi jättää toteuttamatta. Suurin mahdollinen tappio rajoittuu preemioon sekä välityspalkkioon tai muihin mahdollisiin transaktiomaksuihin. Jos sijoittaja kuitenkin ostaa osto-option futuurisopimuksella ja toteuttaa sen myöhemmin, myös futuuri on ostettava.

Osto- ja myyntioptioiden myyminen

Osto- tai myyntioption myyntiin asettamiseen liittyy merkittävästi suurempi riski kuin optioiden ostamiseen. Option myyjä tai asettaja voi joutua asettamaan vakuuden position säilyttämiseksi, ja tappiot voivat ylittää saadun preemion reilusti. Option asettaja sitoutuu ostamaan tai myymään kohde-etuutena olevan arvopaperin tai hyödykkeen, jos optio toteutetaan asettajaa vastaan, huolimatta siitä, miten markkinahinta on muuttunut toteutushintaan nähden.

Jos option myyjä omistaa ennestään kohde-etuutena olevan hyödykkeen, jonka hän on sitoutunut myymään ("katettu osto-optio"), riski on pienempi. Jos myyjä ei omista kohde-etuutena olevaa hyödykettä ("kattamaton osto-optio"), riski voi olla rajaton. Vain kokeneiden henkilöiden tulisi harkita kattamattomien optioiden myyntiä tai asettamista. Sovellettaviin ehtoihin ja mahdollisiin riskeihin on aina tutustuttava huolellisesti etukäteen. Asettavan option lajista riippuen markkinariski voi olla suurempi kuin muissa rahoitus tuotteissa. Optioihin vaikuttavat yleensä kaikki riskejä käsittelevässä luvussa esitellyt tärkeimmät riskit.

Hinnanerosopimukset

Joitakin johdannaisia kutsutaan hinnanerosopimuksiksi. Näitä voivat olla pörssissä kaupattavat optiot ja futuurit sekä muun muassa osake-, valuutan- ja koronvaihtosopimukset. Toisin kuin muiden futuurien yhteydessä, hinnanerosopimuksen selvitserot suoritetaan käteismaksuina eikä fyysisten hyödykkeiden tai arvopapereiden toimituksena. Hinnanerosopimuksiin tehtäviä sijoituksia koskevat samat riskit kuin futuuri- ja optiosijoituksia (ks. edellä). Hinnanerosopimuksilla tapahtuvaan kaupankäyntiin voi sisältyä myös vakuuden asettamisvelvollisuus.

Vaihtosopimukset

Vaihtosopimus on kahden osapuolen välinen yksityisesti neuvoteltu sopimus maksuvirtojen vaihtamisesta määritetyin väliajoin (maksupäivinä) sopimuksen sovittuna voimassaoloaikana (maturiteettina).

Koronvaihtosopimus on sopimus laskennalliselle pääomalle laskutettujen koronmaksuvirtojen vaihtamisesta määritellyin aikavälein (maksupäivinä) sopimuksen voimassaoloaikana.

Osapuolten sitoumukset lasketaan käyttämällä erisuuruista korkoa. Koronvaihtosopimuksen nimellispääoma ei muutu. Vaikka vakioituja vaihtosopimuksia ei ole, tavallisessa vaihtosopimuksessa ("plain vanilla") toisen osapuolen korko on kiinteä ja toisen vaihtuva. Koronvaihtosopimukseen kohdistuu korko- ja luottoriski sekä selvitysrisi.

Osakelainaus

Osakelainaus tarkoittaa arvopapereiden eli osakkeiden siirtämistä eli lainaamista kolmannelle osapuolelle määrättyksi ajaksi. Määräajan lopuksi osakkeet lainaan ottanut osapuoli palauttaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeet ja samantyyppiset osakkeet takaisin lainantantajalle. Lainantajan sitoumus vastaavien arvopapereiden siirrosta turvataan vakuudella (joka siirretään yleensä omistusoikeuden siirtona markkinoiden vakiosopimusten mukaisesti). Kyseessä on kehittynyt kaupankäyntistrategia, johon sisältyy monia erityisriskejä ja sudenkuoppia. Osakelainaukseen liittyy luottoriski.

Lyhyeksi myynti

Lyhyeksi myynti tarkoittaa, että rahoitusvälineen lainaaja, joka on samanaikaisesti myös sitoutunut myöhempänä ajankohtana palauttamaan samanlaisen rahoitusvälineen lainantantajalle, myy lainatut rahoitusvälineet. Myymällä rahoitusvälineet tietynä myöhempänä ajankohtana, lainantaja laskee, että saa hankittua rahoitusvälineet markkinoilta edullisemmin kuin hintaan, jolla hän myi ne. Jos hinta onkin noussut, lainaaja häviää, ja tappio voi voimakkaasti hintojen nousun seurauksena olla hyvinkin suuri.

VII TIETOA PALVELUNTARJOAJAN SOVELTAMISTA MENETTELYTAVOISTA

1. ASIAKKAAN LUOKITTELU

Yleistä asiakkaan luokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vasta puoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla. Sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen ja sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa palveluntarjoajalle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus hakea sijoituspalveluyrityksen tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasääntösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä, hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan

Suomen lainsäädännön mukaan ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista. Ulkomaisen palveluntarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen ei-ammattimaiset asiakkaat kuuluvat pääsääntöisesti palveluntarjoajan kotivaltion sijoittajan suojan piiriin.

Jos palveluntarjoaja tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan toimeksiantojen välittämistä, sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja palveluntarjoajalla ei ole hallussaan tai hallinnoitavanaan asiakasvaroja, tällaisen palveluntarjoajan asiakkaat eivät kuulu sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

2. TOIMEKSIANTOJEN TOTEUTTAMISPERIAATTEET

Palveluntarjoaja on laatinut toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet, jotka ovat saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi. Antaessaan Toimeksianton Palveluntarjoajalle Asiakas hyväksyy Palveluntarjoajan toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet.

Palveluntarjoaja välittää Rahoitusvälineitä koskevat toimeksiantot valitsemilleen Toimeksianton toteuttajille ja toteuttaa joskus poikkeuksellisissa tilanteissa toimeksianton itse OTC:nä. Palveluntarjoajan arvio säännöllisesti Toimeksiantojen toteuttajien toiminnan laatua sen varmistamiseksi, että toimeksiantojen toteuttamisessa päästään Asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Mikäli asiakas antaa Palveluntarjoajalle erityisiä Toimeksianton toteuttamista koskevia ohjeita, Yhtiö noudattaa ensisijaisesti asiakkaan antamaa ohjetta eli välittää asiakkaan ohjeen mukaisesti toimeksianton sellaisenaan eteenpäin toteutettavaksi. Tällöin asiakkaan antamat erityiset ohjeet saattavat estää tai rajoittaa toteuttajaa noudattamasta heidän toimeksiantojen toteuttamista koskevia periaatteita ja täten saavuttamasta asiakkaan kannalta parhaan mahdollisen tuloksen. Asiakkaan antama erityinen ohje voi olla esimerkiksi pyyntö ohjata toimeksianto toteutettavaksi tietylle markkinapaikalle.

3. ETURISTIRIITILANTEIDEN HALLINTA

Eturistiriidalla tarkoitetaan sijoituspalvelun tarjoamisessa syntyvää tilannetta, johon voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Eturistiriita voi syntyä esimerkiksi Palveluntarjoajan ja asiakkaan välille taikka kahden asiakkaan välille.

Palveluntarjoaja on tunnistanut liiketoimintaansa mahdollisesti liittyvät eturistiriitatilanteet ja määritellyt niiden välttämiseksi tarkoituksenmukaisiksi katsomansa toimenpiteet. Palveluntarjoaja pyrkii ehkäisemään eturistiriitatilanteiden syntymistä mm. sisäisillä toimintaperiaatteilla ja menettelytavoilla, toimintojen erottamisella sekä jatkuvalla valvonnalla.

Jos eturistiriitatilanteen syntymistä ei voida ehkäistä, Palveluntarjoaja kertoo Asiakkaalle syntyneestä eturistiriitatilanteesta ja sen syistä. Tällöin Asiakas voi itsenäisesti harkita, haluaako hän kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta Palveluntarjoajan suorittavan kyseisen liiketoimen.

Palveluntarjoajan eturistiriitojen hallintaa koskevat toimintaperiaatteet on saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi.

4. KANNUSTIMET

Kannustimella tarkoitetaan sijoitustuotteiden ja -palveluiden tarjoajien keskinäisten palkkioiden käyttöä. Tällaisten palkkioiden maksamista ja vastaanottamista on rajoitettu tai se on kokonaan kielletty. Kannustimien maksaminen ja vastaanottaminen on kokonaan kielletty omaisuudenhoitopalveluita ja riippumatonta sijoitusneuvontaa tarjottaessa. Rahoitusvälineiden välittämisessä ja ei-riippumattomassa sijoitusneuvonnassa kannustimet ovat kuitenkin sallittuja, mikäli niiden maksamista ja vastaanottamista voidaan perustella asiakkaalle annettavan palvelun laadun parantamisella.

Palveluntarjoaja maksaa ja vastaanottaa kannustimia tarjotessaan muita sijoituspalveluita kuin omaisuudenhoitopalvelua. Kannustimien vastaanottamisen perusteena ovat mm. asiakkaalle annettava säännöllinen ja jatkuva lisäpalvelu sekä laajempi tuotevalikoima. Omaisuudenhoitopalvelun osalta Palveluntarjoaja hyvittää kannustimen asiakkaalle täysimääräisenä. Kannustimista annetaan asiakkaalle ennen palvelun tarjoamista ennakkoarvio ja vastaanotetut kannustimet raportoidaan asiakkaalle vuosittain kuluja ja kannustimia koskevan vuosiraportoinnin yhteydessä.

Palveluntarjoaja on vahvistanut kannustimia koskevat periaatteet ja toimintatavat, jotka on saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi.

5. PALKITSEMINEN

EAB Group Oyj:llä on siihen kuuluvien yhtiöiden hallitusten hyväksymät palkitsemisjärjestelmiä koskevat periaatteet, jotka ohjaavat johdon ja työntekijöiden palkitsemista. Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät vahvistetaan vuosittain, ja niiden tavoitteena on tukea yhtiön strategian ja tavoitteiden toteutumista sekä yhtiön pitkän aikavälin etua. Tiivistelmä Elite Alfred Bergin palkitsemisjärjestelmiä koskevista periaatteista on luettavissa osoitteessa www.eabgroup.fi.

Palveluntarjoaja on ottanut käyttöön järjestelyn, jossa myynnistä riippumaton toiminto päättää asiakkaalle soveltuvista rahoitusvälineistä. Näin ollen myyjä ei voi vaikuttaa oman palkki-
onsa muodostumiseen myymällä asiakkaalle tiettyjä rahoitusvälineitä.

6. ASIAKASVAROJEN SÄILYTTÄMINEN

Palveluntarjoajan asiakasvarojen hallintaa koskevat periaatteet on saatavilla Palveluntarjoajan verkkosivuilla osoitteessa www.eabgroup.fi.

7. ASIAKASPALAUTTEEN JA -VALITUKSEN KÄSITTELY

Asiakastyytyväisyys on Palveluntarjoajalle ensisijaisen tärkeää, ja asiakaspalautteiden ja -valitusten nopea käsittely on olennainen osa asiakastyytyväisyyttä. Asiakaspalautetta voi antaa puhelimitse, kirjeitse, sähköpostilla tai henkilökohtaisesti. Mikäli asiakkaalla on vaatimuksia Palveluntarjoajaa kohtaan, tulee vaatimukset esittää aina kirjallisesti.

Asiakaspalautteet ja -valitukset käsitellään mahdollisuuksien mukaan välittömästi niiden vastaanottamisen yhteydessä. Mi-

käli välitön käsittely ei ole mahdollista, palautteet ja -valitukset ohjataan asian laadusta riippuen asiakasvastuulliselle yhteys-
henkilölle tai Compliance Officerille jatkokäsittelyä varten.

Asiakasvalitukset pyritään käsittelemään mahdollisimman pian, viimeistään viikon kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Jos asiakasvalituksen lopullinen käsittely viikon kuluessa ei ole mahdollista, asiakasvastaava ilmoittaa valituksen tehneelle asiakkaalle valituksen tarkemmasta käsittelyaikataulusta. Asiakasvalitukset ja niiden käsittelyä koskevat dokumentit tallennetaan toimivan jälkiseurannan mahdollistamiseksi.

Palveluntarjoajan ja asiakkaan väliseen sopimukseen ja siitä mahdollisesti aiheutuviin riitaisuuksiin sovelletaan Suomen lakia. Jos Palveluntarjoajan ja ei-ammattimaisen asiakkaan välillä syntyy erimielisyyttä, josta ei päästä keskenään neuvotellen ratkaisuun, asiakas voi tuomioistuinkäsittelyn sijaan halutessaan viedä erimielisyyden käsiteltäväksi Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan Sijoituslautakuntaan tai Kuluttajariitalautakuntaan.

Sijoituslautakunta:

Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki
Puhelin: (09) 6850 120
Sähköposti: info@fine.fi
www.fine.fi

Kuluttajariitalautakunta:

Hämeentie 3, PL 306, 00531 Helsinki
Puhelin: 029 566 5200
Sähköposti: kril@oikeus.fi
www.kuluttajariita.fi

Palveluntarjoajan ohje asiakasvalitusten käsittelystä on saatavilla osoitteessa www.eabgroup.fi